

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Nerelisiniz? **KARŞIYAKALI!**

HÜSNÜ TEKEŞİN

Nerelisiniz? Karşıyakalı!

Hüsnü Tekeşin

ISBN: 978-605-245-980-5

Sertifika no: 16609

© Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre, yazarın önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz, depolanamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kapak ve sayfa tasarımı: Dinçer Kale

Son okuma: Hasan Uyurkulak

Baskı ve cilt: Kanyılmaz Matbaası

Kağıt ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sanat Cad. 5609 Sk. No:13 Çamdibi/ İZMİR

Tel: 0232 449 14 43

Baskı yeri ve tarihi: İZMİR/Aralık 2017

Yazar iletişim: husnute@gmail.com

NERELİSİNİZ?
KARŞIYAKALI!

HÜSNÜ TEKEŞİN

KARŞIYAKA-2017

Mustafa Kemal'in Askerleri olan KSK'mizin
Aziz Kurucularına ve bu ruhu taşıyanlara...

“...önemli olan Kaf Sin Kaf ruhudur. O ruh, yaşasın hiç ölmesin. Bu ruha emek verenler daima hatırlansın. Yaşasın Kaf Sin Kaf diyorum. İnşallah hep şampiyon oluruz. Yaşasın Karşıyaka, yaşasın gençlik!...”

Sadi İplikçi

رئیس جمهور حضرتلی از میرده

از میر: ۱۲ (آ آ) — از میریلرک تظاہرات
مہرنگارانہی دوام الہ سکدہ در . رئیس جمهور
حضرتلی خصوصی و اورلہ کلن قارشی بقہ
و کوزنہ لیلہ خطاباً برادندیکی خطبہ دہشد کہ:
« از میرک قارشی بقہ لیلری، سزی درین محبتہ
سلاملام بن یونون از میری و یونون از میریلری
سودم . کوزل از میرک عین لیلل انسانلرکدہ
بنی سودکارندن امنم (والہی پاشام ، لورباز
پاشام صعلری) بالکمز بر تصادف بنی قارشی
باقیہ دہا زیادہ ربط ایتشدہر . قارشی بقہ لیلری،
آنام سزک سینه کزدہ ، سزک طوبرالریکزدہ
یاتبور . (سن صاغ اول پاشام صعلری)
قارشی بقہ لیلری ، از میری کوردبکم کون اول
قارشی بقہ لیلری وارادہ سزک نورک طوبرالریکزدہ
بانان آنامک ضارہی کوردم . »

غازی حضرتلری والہ لربنک ضارہی باشندہ
بایدلری یعنی خاطر لاشلری ، مذک سلطانردن
و خلیفہ لردن انتقام آلدننی عللہرہ و بورددن
صوکر بو صبیحہ کتہ قارشیندہ دودلری
حسانی اللہہ ابدہ میہجکری بیان وراحتمز
اولمبارق داغیللری خلقدن رجا ایتشلردہ .
منہنیک خطابہی خلک کوز باشلری و ایتشلرہ
آرش لارہو .

“Reis-i Cumhur Hazretleri İzmir’de”

“İzmir 12 (AA)- İzmirililerin tezahürat-ı meserret-karanesi (sevinçli tezahüratı) devam eylemektedir. Reis-i Cumhur Hazretleri hususi vapurlarla gelen Karşıyaka ve Göztepelilere hitaben irad ettiği noktada demiştir ki:

“İzmir’in Karşıyakalıları, sizi derin muhabbetle selamlarım. Ben bütün İzmir’i ve İzmirilileri severim. Güzel İzmir’in temiz kalpli insanların da beni sevdiklerinden eminim. (Vallahi Paşam, kurbanız Paşam sesleri) Yalnız bir tesadüf beni Karşıyaka’ya daha ziyade rabt etmiştir. Karşıyakalıları, anam sizin sinenizde, sizin topraklarınızda yatıyor. (Sen sağ ol Paşam sesleri) Karşıyakalıları, İzmir’i gördüğüm gün evvela Karşıyaka’yı ve orada sizin Türk topraklarınızda yatan anamın mezarını gördüm.”

Gazi Hazretleri Validelerinin mezarı başında yaptıkları yemini hatırlatmışlar, milletin sultanlardan ve halifelerden intikam aldığını ilave buyurduktan sonra bu samimi kitle karşısında duydukları hissiyatı ifade edemeyeceklerini beyan ve rahatsız olmayarak dağılmalarını halktan rica etmişlerdir. Münci’nin hitabesi halkın gözyaşları ve alkışlarıyla karşılanmıştı.”

Hakimiyet-i Milliye, 13 Teşrin-i Evvel (Ekim) 1341(1925)

ÖNSÖZ

“Karşıyakalı olmak” bir ayrıcalıktır her zaman. Ancak Karşıyakalı, Kaf Sin Kaf’lı olmayı bilinçle akılla harmanlayıp yürekle buluşturabilmek ve eyleme dönüştürmektir esas olan. Herkes elinden geleni yapmalı, çaba harcamalı yaşadığı yeri güzelleştirmek için. “Kaf Sin Kaf için en son ne yaptın?” sorusu çok önemli bu anlamda.

Kaf Sin Kaf, Karşıyakalılık öylesine işlemiş ki içimize, akademik hayatım boyunca araştırdığım konuların yanında ayrıca K.S.K. ve Karşıyaka tarihi konusunda da taramalar, araştırmalar yaptım ve bu süreç büyük bir zevkle, ufacık da olsa bir bilgi kırıntısı bulabilme heyecanı ve isteğiyle devam etti ve edecek de. Çünkü Karşıyakalılık, o kutsal bağlılık duygusu her an bilinçte, yürekte, akılda.

Yazmak, üretmek ve yaşamak... Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf tarihine katkı sunabilmek için bu yazıları kaleme aldım. Bu eserdeki yazılarımı çoğunlukla yayımlandığı tarihe göre sıraladım ve Karşıyaka, K.S.K. tarihi, İzmir ile ilgili ya da bağlantılı olan yazılardan oluşturdum. Aynı zamanda bazı yazılara çeşitli veriler ve fotoğraflar da ekleyerek metinleri zenginleştirmeye çalıştım.

Yazma serüvenimin başlamasının kısa bir hikâyesi de şöyle: Yıl 2011. K.S.K. asbaşkanlığı da yapmış olan KARSAV Başkanı Ahmet Diker ağabeyi mekânında ziyaret ettim, kendimi tanıttım. O sırada Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda yaptığım yüksek lisansımı bitirmek üzereydim. Kaf Sin Kaf üzerine uzun uzun konuştuk. K.S.K.mizin 100. Yılı’na girmeden önce 100. Yıl komitesi başkanı olarak görev yaptığı sırada Ahmet ağabeyi yine ziyaret etmiştim. Ahmet ağabey

clindeki tüm belge ve bilgileri benimle paylaştı, arşivini bana açtı, bunlardan bir kısmını fotoğrafladım. Paylaşımın olmadığı, bencilliğin arttığı, egonun tavan yaptığı, bunların K.S.K. sevgisinin bile önüne geçtiği bir zamanda bu cömert davranış bu tutum umutlarımı yeşertti. Ve 20 Şubat 2016, yer İzmir Milli Kütüphane... Sabri Yetkin hocamızın bir etkinliği¹ için İzmir’de nefes alabildiğim yerlerden biri olan İzmir Milli Kütüphane’ye gitmiştim. Etkinlik öncesinde yine *"Direnişten Dirilişe Kafsinkaf Tarihini Yazanlar"* eserinin yazarı Ahmet ağabey ile sohbet etme imkânı bulduk, K.S.K. ve Karşıyaka üzerine derin, güzel bir sohbet oldu ve Ahmet ağabey beni yazma konusunda cesaretlendirdi. “Kordelya Haber”de yazmaya başladım. Böylece yaşamımda bambaşka bir boyut açıldı. İlk köşe yazım olan *"İstanbul’daki Karşıyaka Kulübü"*nü uzun zamandır yazmayı planlıyordum, ilk adımı attım ve işte bu serüven de böylece başlamış oldu. Oktay Akbal’ın bir kitabına da adını verdiği, *"Yazmak Yaşamak"* gerçeğini çok net bir şekilde gördüm.

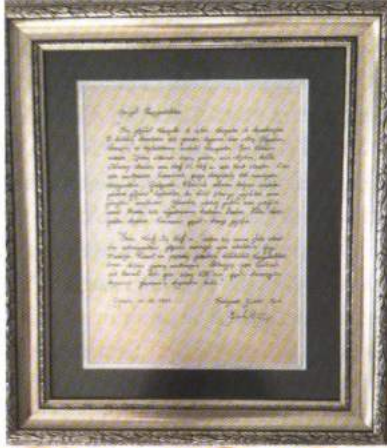
Kitabımızın basımı aşamasında destek ve yardımlarını esirgemeyen ve bu kitabın sizlere ulaşmasını sağlayan İZVAK-İzmir Spor Birliği Vakfı’na ve İZVAK Yönetim Kurulu Başkanı Ali ERTEN’e, arşivini bana açan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen K.S.K. Tarih Kurulu Başkanı Ahmet DİKER, kitabın kapak ve iç tasarımını hazırlayan Dinçer KALE, köşe yazılarının birçoğunun ilk örneklerini sabırla gözden geçiren ve katkılar sunan Aykut Duygan DİRİKAL, Karşıyaka Birliği Dernekler

¹ "Ege’de Eşkiyalar, İzmir’e İnen Zeybekler ve Çakırcalı Mehmet Efe’nin Zeybek Dansı" adlı etkinlik. Etkinlik öncesinde, 100 yıllık çınar Ayşe Mayda Hanımefendi ve Konak Eski Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ Beyefendi ve Ahmet Diker ağabey ile güzel bir hatıra fotoğrafı da çekildik.

Federasyonu Başkanı Mehmet YILDIRIM, İzmir Milli Kütüphane'sinin değerli çalışanı Karşıyakalı Fuat ÇALIŞKAN, 1881 Derneği Başkanı Borgia SEZER ve Başkan Yardımcısı Hamza KOZDERE, Feruz BOZASLAN, Tolga ÖZŞENER, Onur ÇELEN, Fikret BOSTANCI ve İlker BOLAT ağabeylerime, gazeteci-yazar Yaşar AKSOY hocama, çalışmanın düzeltilmesinde yardımını esirgemeyen Hasan UYURKULAK öğretmenime ve yüksek lisans tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet KARAYAMAN hocama, arkadaşlarım Hakan AYAZ, Emin FİDAN ve Emrah KANDEMİR'e, İzmir Milli Kütüphane'nin ve APİKAM'ın değerli çalışanlarına, kuzenim Serhat TEKEŞİN'e, sevgili arkadaşım Seda SERBEST'e ve yaşamım boyunca her zaman yanımda duran, beni maddi ve manevi destekleyen, oğlu olmakla gurur duyduğum annem Rahime TEKEŞİN'e teşekkürü bir borç bilirim.

Yüreği Kaf Sin Kaf'la Karşıyaka'yla atan, K.S.K. ruhunu taşıyan herkese güzel okumalar diliyorum.

Hüsnü TEKEŞİN
KARŞIYAKA-Kasım 2017

Kadıze Zühtü Işıl'ın Karşıyakalılara Mektubu!

"Ben gözümü Karşıyaka ile açtım. Karşıyaka ile kapatacağım... O kulübün kurulması için geceler boyunca, dua ettim... Hayatımı, direnişin ve başkaldırının sembolü Karşıyaka Spor Kulübü'ne adadım. Yaban ellerinde, kurşun yedim, esir düştüm, hatta ölümden döndüm, ama Kaf Sin Kaf'ımı asla terk etmedim. Onu asla unutmadım. Esaretimde, geriye dönüşümün tek umuduydu Karşıyaka'm... Galiçya'da, Filistin'de, ellerime kelepçe vurdular, günlerce gözümü bağladılar, her türlü işkenceyi yaptılar, ama yüreğimi unuttular. Yılmadım, silahım yoktu ama yüreğim vardı. Orada bile rüyalarımın takımını kurdum. Adını Karşıyaka koydum. Formasını yeşil-kırmızı yaptım. Benim Kaf Sin Kaf'im, vatani için canını feda etmekten çekinmeyenlerin, göğsünü mermiye siper edenlerin, Gazi Mustafa Kemal'in peşinden gidenlerin kulübüdür, Karşıyakalılar bunu hiçbir zaman unutmayın. Ülkemizin spor tarihinde çok önemli bir yeri olan KSK'nin, yeşil-kırmızıyla bezenmiş formasının kıymetini bilin." İzmir 01.12.1943

Ahmet Diker Arşivi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
İSTANBUL'DAKİ "KARŞIYAKA KULÜBÜ"	14
"NERELİSİNİZ?" "KARŞIYAKALI!"	25
1980'LERDE İKİ YAKA: K.S.K-GÖZTEPE	34
ZÜHTÜ İŞİL'İN KABRİNDE	38
İZMİR'İN İŞGALİ VE 19 MAYIS RUHU	46
KARŞIYAKA TÜRKSPOR KULÜBÜ	51
K.S.K-KARŞIYAKA TÜRKSPOR: 20-0	55
K.S.K. VE KARŞIYAKA TÜRKSPOR KULÜBÜ BİRLEŞİYOR	60
KARŞIYAKA'YA SELÂM	63
GÖZÜ YAŞLI BİR MABET: ALSANCAK STADI	67
KARŞIYAKA STADI	96
"STAD" DERGİSİ: KARŞIYAKA STADI	109
KARŞIYAKA, STADINI İSTİYOR	112
CODE CENGİZ VE KAF SİN KAF RUHU	114
ATATÜRK, KARŞIYAKA SPOR KULÜBÜ VE AY YILDIZ	121
ATATÜRK'ÜN ARKASINDAKİ KARŞIYAKALI: CEMAL ŞAHİNGİRAY	127
NİCE YÜZYILLARA KAF SİN KAF'IM... ..	137
BİR ANNE TÜM DÜNYAYI DEĞİŞTİREBİLİR	151
KAF SİN KAF'IN MEKÂNİ: OMEROS	164
YA İSTİKLÂL YA EMPERYALİSTLERİN COPU	171

ŞAMPİYONLUKTA ETKEN TAHİR TÜRETKEN!	175
İZMİR'İN İLK TÜRK KULÜBÜ KARŞIYAKA.....	180
ATATÜRK, ANNESİ VE KADIN HAKLARI ANITI	183
KARŞIYAKA'DA İZMİR SUİKASTINI TEL'İN MİTİNGİ.....	188
GAZİ PAŞA KARŞIYAKA'DA.....	194
KARŞIYAKA, SPOR KULÜBÜDÜR!	197
KUPA 20 YIL SONRA YENİDEN İZMİR'E GELDİ.....	236
MEŞHUR KARŞIYAKA ŞAMPİYONLUK YOLUNDA.....	237
K.S.K. ŞAMPİYON, KARŞIYAKALILAR KARAKOLLUK OLDU	240
İZMİR'DE GÖRÜŞECEĞİZ!.....	244
“ZÜHTÜ AĞABEY K.S.K.Yİ İKİNCİ KEZ KURDU”	252
BÜYÜK GAZİ KARŞIYAKA'DA	261
K.S.K.MİZİN İLK ŞAMPİYONLUĞU	279
K.S.K-ALTAY DOSTLUĞU.....	297
SON SÖZ.....	300

“Biz KSK için doğduk.

Onun kucağında ölmek isteriz.

Yeşil Kırmızıdan başka aşkımız olamaz.

Benim doğduğum, büyüdüğüm, okuduğum,
ecdadımın gömülü olduğu yerdir Karşıyaka.

Babamın vatanıdır.

Bu yüzden KSK’liyiz.

Herkes KSK’li olamaz, KSK’li olmak çok zordur, kalbinin
güm güm atması gerek KSK için...

İster futbol, ister basketbol, ister su topu veya
voleybol, her KSK maçı bizim için yeni zafer
beklediğimiz bir düğündür. Bu böyle biline”

Arap Osman (Ateş)

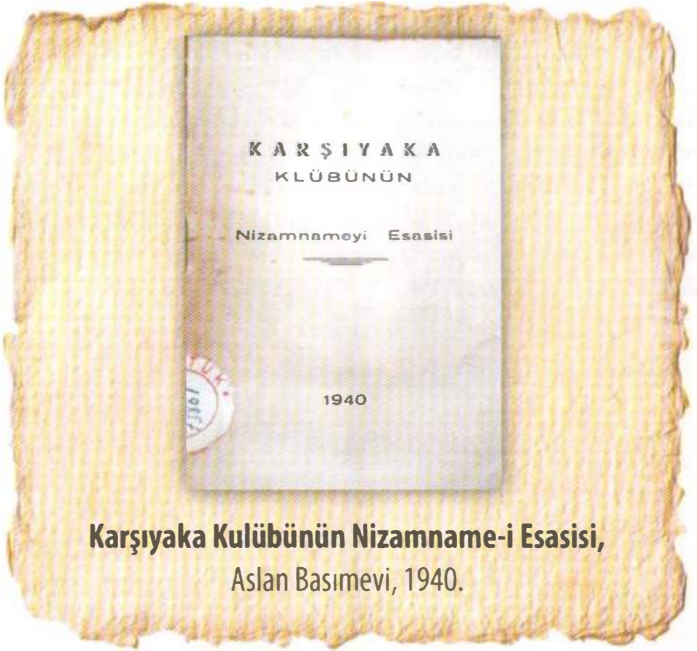
İSTANBUL'DAKİ “KARŞIYAKA KULÜBÜ”²

İstanbul’da, 2010’da, yüksek lisans tezim ile ilgili yaptığım araştırmalarda uğradığım yerlerden biri de Beyazıt Devlet Kütüphanesi’ydi. Karşıyakalılık böyle bir şey galiba! Tezimle ilgili taramaya başlamadan önce içinde **“Karşıyaka” “Karşıyaka Spor Kulübü”** geçen ifadeleri gerek kütüphane bilgisayarının veri tabanından gerekse eski sistemle kutulardaki kayıtlardan taramaya başladım. Karşıyaka Spor Kulübü olmaksızın bir Karşıyaka düşünmek çoğu Karşıyakalı için zordur. Karşıyakalı olmayı içselleştirmek her zaman önemliydi benim için.

Taramalarımda İkinci Dünya Savaşı’nın hemen başlarında 1940’ta Aslan Basımevi tarafından basılan **“Karşıyaka Kulübünün Nizamnameyi Esasisi”** adlı tüzük dikkatimi çekti. İlk başta bu adın baskıda yapılmış bir hata olabileceğini düşünmüştüm. Bu yüzden **“Karşıyaka Spor Kulübü Nizamname-i Esasisi”** olabileceği aklıma gelmişti. Biraz bekledikten sonra kütüphane görevlisi cep kitabından bile küçük olan bu tüzüğü getirdi. Tüzüğü incelemeye başlayınca anladım ki bu K.S.K. ye ait değil. Yukarda sözünü ettiğim içselleştirmeye güzel bir örnek, aslında bu tüzüğün içeriğinde saklıydı.

Karşıyaka’da yaşayıp da bu kente hayran kalmamak gerçekten zordur. Bu küçük boyuttaki nizamnameyi okuyunca **“İşte! Karşıyakalı kimliğini İstanbul’a taşıyan ‘Karşıyaka Kulübü’ isimli dernekle bunu somutlaştıran birileri karşıma çıktı!”** dedim.

² Kordelya Haber, 24 Şubat 2016.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Karşıyaka Kulübünün Nizamname-i Esasisi,
Aslan Basımevi, 1940.

“**Karşıyaka Kulübü**” adını taşıyan ve Karşıyakalılar tarafından bile bilinmeyen bu ‘içtimai’ kulübün merkezi tüzükte belirtildiği üzere Beyoğlu’nda, Cadde-i Kebîr de denilen İstiklâl Caddesi’ndeydi ve Ankara Palas Apartmanı’nda bir ‘daireyi mahsusa’da yer almaktaydı.

Cemiyetin mevzusu ise şöyleydi: “*Cemiyet azalarının ilmi ve edebi her lisandan kitap ve risale celb (getirtme) ile tenevvürlerine (aydınlanmalarına) hadim olmak (hizmet etmek). Siyasetle işigal etmez (uğraşmaz). Kulüpte kumar ve içki yasaktır*”.

Cemiyetler Kanunu'nun sınırları içerisinde çalışan kulübün kurucularından birisi beni iyice heyecanlandırmıştı. 'Karşıyakalı olmak ayrıcalıktır' sözünün arkasını doldurmak anlamında Karşıyaka'yı içselleştiren, Karşıyaka'nın kültürünü, adını, tarihini ve beyefendiliğini beraberinde İstanbul'a da taşımış K.S.K.nin 1912'deki ilk kadrosunda yer alan ve K.S.K.nin iki dönem başkanlığını da yapan **"Suat Karşıyaka"**yı görmek önemliydi. Karşıyaka'dan adamı alırsın ama adamın içinden Karşıyakalılığı alamazsın, çıkaramazsın demek geldi içimden.

"Karşıyaka Spor Kulübü'nün 1912'deki İlk Kadrosu... Arkada e n sa ğda ayakta olan kişi "Suat Karşıyaka" Yaşar Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf Tarihi**, HİSDAŞ Yay., İzmir, 1988, s.104.

KSK'ye 1926 Şampiyonluğunu armağan eden futbolcularımız, taraftarımız ve gazeteciler bir arada... Sadi İplikçi, Kambur Niyazi, Talat (Erboy), Sıçan Necati... Ve sağ en altta oturan Suat Karşıyaka...
Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s.115.

Suat Karşıyaka'nın KSK'nin 1926 İzmir Şampiyonu olduğu dönemlerden bir fotoğrafı...

KARŞIYAKA GENÇLİK KULÜBÜ
K. S. K.

№ 110

Toplanma Ta. : 1.5.1954

Yer : Karşıyak Binası

Karar Sayısı : 2

1- İdari Hisset. Toplanma aşağıdaki şekilde yapıldı.

- A- Baş : Suat Karşıyak
- B- 2. : Mustafa Kemal Atatürk
- C- U. Kap. : Orhan Alıncı
- D- U. Kap. : Hürriyet Sarı
- Önemli : Ali Önder
- İşe : Cemal Döğre
- İşe : Bedi Öner

2

[Handwritten signatures and initials]

Suat Karşıyaka'nın K.S.K. başkanı olduğunu gördüğümüz
K.S.K. karar defterinin 1 Mayıs 1954 toplanma tarihli örneği.
B.T.U.M. (Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü) Karşıyaka Gençlik Spor Kulübü
K.S.K. Karar Defteri.

ACI BİR KAYIP

Tanınmış iş adamlarından

SUAT KARŞİYAKA

Kalp krizi neticesi İzmirde vefat ettiği teessürle haber alınmıştır. Ticaret alanında herkes tarafından sevilen merhumun ufulü dost ve aşinaları arasında derin Teessürler yaratmıştır. Cenazesi 20.Nisan.1961 perşembe saat 11 de Karşıyakadaki evinden kaldırılarak ebedi istirahatine tevdi edilecektir. Mevlâ rahmet eyleye.

Dostları

Suat Karşıyaka'nın dostları tarafından 20 Nisan 1961 tarihinde Milliyet gazetesine "Acı Bir Kayıp" başlığı ile verilen vefat ilanı.

Teşekkür

Çok sevgili aqım ve babam SUAT KARŞİYAKA'nın hastalığında göstermiş oldukları büyük ihtimamdan dolayı kıymetli arkadaşları Dr. Avni Karaböce, müdavim doktoru İzmir Tıp fakültesi dahiliye mütehassıslarından Dr. Nevzad Akpınar ve Kimyager Dr. Memduh Say beylerle, büyük acımı zı paylaşan, telefon ve telgrafla bizleri teselliye koan akraba dost ve arkadaşlarına, bütün Karşıyakalıları ayrı, ayrı teşekkür büyük acımız mani olduğundan, gazete niz vasıtasıyla teşekkür ederiz.

Eşi ve Oğlu

Suat Karşıyaka'nın eşi ve oğlu tarafından verilen ilan.

Ahmet Diker Arşivi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KARŞIYAKA KLÜBÜNÜN NİZAMNAMEYİ ESASİYESİ

- 1.— Karşıyaka Klübü namile içtimai bir Klüb tesis edilmiştir.

Merkezi: Beyoğlu, İstiklâl Caddesi üzerinde Ankara Palas Apartımandaki daireyi mahsusada.

- 2.— Cemiyetin mevzuu: Cemiyet azalarının ilmi ve edebi her lisandan kitap ve risale celbile tenevvürlerine hadim olmak. Siyasetle istigal etmez. Külüpta kumar ve içki yasaktır.

- 3.— Cemiyetin müessis azaları: Aksaray Leleli Buda Apartımanında mukim esbak Polis Müdürlerinden Bay Cemal Şahin Giray, Aksaray Cer-

rahpâşa Caddesi Haiz Galip Sokak 5 numarada mukim Bay Suat Karşıyaka. Büyük Erkânî Harbiye riyaset yaverliğinden müteakid ve Beyoğlu, İmam Adnan Sokak 19/4 Apartımanında mukim Bay Neş'et Birsel'den müteakıldidir. Her üç müessis de Türktür.

- 4.— Cemiyete aza olmak için Kanunı evsafı haiz olmak şarttır. Bundan başka Cemiyette mukayyed iki azanın teşkiyesile teklif mektubu şarttır. Bu mektup Umumi Heyet tarafından salonlarda görülebilecek yerlere on beş gün tahkikten sonra heyeti idarenin veracağı kararla yapılır. Cemiyetten çıkarılacak her hangi bir azanın Cemiyetler ka-

Karşıyaka Kulübü'nün Nizamname-i Esasisi, Aslan Basımevi, 1940.

“Karşıyaka” soyadını alan “Suat Karşıyaka”³ dışında İstanbul'daki Karşıyaka Kulübü'nün kurucusu olan iki önemli şahsiyet ise “eski polis müdürlerinden Cemal Şahin Giray”⁴ ve “Büyük Erkân-ı Harbiye Riyaset Yaverliği'nden Neş'et Birsel” beylerdi.

Neşet Birsel Bey, İzmir eşrafından Eminzade Talat Bey'in oğludur ve ünlü şairimiz Salâh Birsel'in de ağabeyidir. Aynı

³ Suat Bey'e “Eğriboyun” ve “Uzun” gibi lakaplar takıldığı da olmuştur.

⁴ Cemal Şahingiray için bkz. kitap içindeki “Atatürk'ün Arkasındaki Karşıyakalı: Cemal Şahingiray” adlı yazı.

zamanda Mareşal Fevzi Çakmak'ın yaverlerindendir ve yüzbaşı olarak emekli olmuştur. 21 Şubat 1960 tarihinde vefat etmiştir⁵.

22 Şubat 1960 tarihli Milliyet gazetesinde Neşet Beyin eşi, çocukları ve kardeşleri tarafından verilen Vefat ilanı...

İstanbul'da kurulmuş olan "**Karşıyaka Kulübü**" hakkında bilgilerimiz her ne kadar kısıtlı olsa da gerçek olan, Karşıyakalıların gittikleri her yere Karşıyaka'yı, Karşıyaka kültürünü götürmeleri ve devam ettirmeleridir. Son söz olarak küçük bir değişiklik yaparak şunu yazmak istiyorum:

"... Kundaklardan tabutlara

'Karşıyakalılık' miras yarınlara

Yaşamayan anlayamaz

Karşıyaka ayrı bir aşk!

Bitse ömür geçse hayat

Son nefeste haykırarak..."

⁵ Milliyet, 22 Şubat 1960.

Kaf Sin Kaf bu yahu...
Hepimiz Kaf Sin Kaflyız yani Karşıyakalı

Attilâ İlhan

“Nerelisiniz? Karşıyakalı”
“Karşıyaka kendine has bir özelliğın sahibi.
İrlandalılar ve İskoçyalılar gibi,
Karşıyakalıya nereli olduğunu sorduğunuzda
“İzmirliyim” değil
“Karşıyakalıyım”
cevabını alıyorsunuz.”

Metin Toker

“NERELİSİNİZ?” “KARŞIYAKALI!”⁶

Karşıyakalı büyük şairimiz Atılâ İlhan Karşıyakalı olma ile Kaf Sin Kafli olmayı bir tutuyor ve “*Ligler Sona Ererken...*” adlı köşe yazısında bu durumu ne güzel ifade ediyor:

Atılâ İlhan, “Ligler Sona Ererken”, *Milliyet*, 7 Haziran 1987.

“*Karşıyaka (İzmir) o tarihte, nüfusu on beş bin civarında ‘alafranga’ bir kıyı kasabası; yalılardan mayoyla çıkıp, Körfez’de denize girebiliyordunuz. 1930’lu yıllar: Mussolini Habeşistan’a saldırdı; İspanya’da iç savaş! Çocukluğumuz, futbol çocukluğuymuş.*”

⁶ Kordelya Haber, 4 Mart 2016. İsmet İnönü’nün kızı Özden Hanım ile evlenen ve “Milli Damat” olarak anılan Metin Tokar, “Nerelisiniz?” “Karşıyakalı” ara başlığını yazısında kullanmıştı. Ahmet Diker ağabey de bu yazının başlığını koyarak aynı zamanda kitabın adını da vermiş oldu.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mahfel'in bulunduğu derme çatma sahada, akşamlara kadar, 'çift kale' oynanıyor; mahalle takımlarının adı ne hikmetse, ya 'Altın Mızrak' ya 'Şimşek Spor', esasında hepimiz 'Kaf Sin Kaf'lıyız yani Karşıyakalı; ne var ki o günlerde Karşıyakalıym demek hiçbirimizin aklından geçmiyor, takımın adı Kaf Sin Kaf, gazetelerde K.S.K. diye yazılır; tribünlerde, özel bir bağırışımız düzenimiz var ki, hala kulaklarımdadır: Kaf kaf kaf/ Sin sin sin/ Kaf sin/Kaf sin/ Kaf! Eskiler anlamıştır, K.S.K. harflerinin eski yazımızdaki okunuşundan yakıştırılmış; zaten takımın tarihi eski, adı Karşıyaka Spor Kulübü; çok şükür kimsenin aklına Karşıyaka Spor demek gelmiyor, o köklü takım bütün özelliğini kaybederdi. Şahsen Karşıyaka denmesini de yadırgıyorum, Kaf Sin Kaf bu yahu!"

Karşıyakalılık ile K.S.K. öylesine bir aradadır ki... “Nerelisiniz?” sorusuna “**Karşıyakalı!**” cevabını almanız şaşırtıcı olmaz bu kutsal topraklarda.

Ahmet Talimciler bir arada oluşu çok güzel anlatıyor⁷: “*Karşıyaka ve K.S.K. birbirini bütünleyen, birbirlerinin eski deyişle mütemmim cüzleridir. Birisi olmadan diğerinin olması mümkün değildir. Böyle olduğu için de Kaf Sin Kaf bir kulüpten daha öte bir şeydir.*” Yine K.S.K. taraftarlarından K.S.K.nin yüzme, su topu, futbol ve basketbol şubelerinde büyük emekleri geçen Arap Osman (Ateş) da coşkulu bir sesle bize sesleniyor⁸:

⁷ Ahmet Talimciler, “KSK: Geçmişten Geleceğe Uzanan Çizgide Bir Spor Kulübü”, **Karşıyaka Kültür ve Çevre Sempozyumu 22-23 Aralık 2005 Bildiriler**, Karşıyaka Belediyesi Kültür Yay., 2006, s.230.

⁸ Yaşar Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf Tarihi**, HİSDAŞ Yay., İzmir, 1988, s.217.

“Biz K.S.K. için doğduk. Onun kucagında ölmek isteriz. Yeşil kırmızıdan başka aşkımız olamaz. Benim doğduğum, büyüdüğüm, okuduğum, ecdadımın gömülü olduğu yerdir Karşıyaka. Babamın vatanıdır. Bu yüzden K.S.K.liyiz. Herkes K.S.K.li olamaz, K.S.K.li olmak çok zordur, kalbinin güm güm atması gerek K.S.K. için. İster futbol, ister basketbol, ister su topu veya voleybol, her K.S.K. maçı bizim için yeni zafer beklediğimiz bir düğündür. Bu böyle biline!”

“Kaf Kaf Kaf/Sin Sin Sin/Kaf Sin Kaf Sin Kaf” tezahüratının sahibi Bilge Umar’ın babası Cemal Ahmet Bey ne kadar net söylemiş ta 1926 yılında *“İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübü’nün Mazisi”* yazısında:

“...Muhitin İzmir’den ayrılığı, kulübün tarihi ve İzmir’de ilk defa teşekkül etmiş bulunması bize ayrı bir hususiyet bahşetmektedir.” (özellik kazandırmaktadır).

Yaşar Aksoy hocamız da *“İzmir’i Sevme Sanatı”* adlı eserinde Karşıyaka’ya her zamanki gibi ayrı bir yer ayırır. *“Karşıyaka Sevgim”* adlı yazısında şunları yazmıştır⁹:

“...1912’den bugüne hiç dinmeden sürüp gelen ‘Kaf Sin Kaf’ aşkı, tüm coşkusu ile gelişip yaygınlaşıyor. Karşıyaka değişti ve yabancılaştı. Yüreğine dikilen apartman yığınları ile tıknafes bir kent oldu, ancak içindeki ruh binlerce kızıl erkekli genç kuşakları yine kasıp kavurmaya devam etmekte...”

⁹ Yaşar Aksoy, **İzmir’i Sevme Sanatı**, İleri Yay., İzmir, Nisan 2013, s. 227-229.

“...Hep düşünmüşümdür; bu ‘Kaf Sin Kaf’ ruhunun mayasında bambaşka bir şey var diye. Kocaman şairler yetiştirmiş bu maya. Kent sevgisinden spor aşkına ilerleyen, hemşehrilik tutkusundan başlayıp renk aşkına yönelen bir kent kültürü yaratmış Karşıyakalılar. Kuşaktan kuşağa geçmiş bu ruh. Dışarıdan gelenler de tereddütsüz atılmışlar bu beraberliğe. Evlerde tencereler kaynarken, babalar oğullara eski maçlardaki zaferleri, ünlü futbolcuların öykülerini anlatmışlar. Dilden dile geçmiş, atlamış ve ilerlemiş ‘Karşıyaka Destanı’”.

“...Karşıyaka’yı yaşatmak için Kaf Sin Kaf ruhunu diri ve canlı tutmaktan başka çaremiz yok...”

B. Azasından Fikri Bey Karşıyakanın İzmirden Ayrılmasına Taraf Taraf Değil Aynı Zamanda Muavinlik İhdası Lüzumundan Bahsediyor

Karşıyakalıların İzmir belediyesinden ayrılmak için 6 bin ktlisur imza ile basıladıkları mahabattanı bunda bir neticeye iltiran etmediği malumdur.

Öfken bir muharririmiz, usun zaman Karşıyaka belediyesinin reisini yapıp olan ve halen İzmir şehir meclisinde aza bulunan Fikri beyi güreerek Karşıyaka halkının bu ayrılma aranan etrafında ne düşündüğünü aulamak istemiştir.

Fikri bey muharririmizi müftelikle umumî buluşmada tahmil ve tahliye elretti binasındaki ında çok nasikâne bir cevap

yakada da bir 13arfilasoz, bir çocuk yuvası, üst damlası, ihtiyaca cevap verebilenek bir eözanano, kafi gelebilecek bir, eihhiye teşkilâtı bulundurması zaruret vardır.

Karşıyaka salâhiyetsiz, memurla idare edilemez. Hiç olmasa oray mürakabe edilecek Belediye aasından bir zat tefrik edilmeli ve bu zat orada seve seve meşgul olabilmelidir. O vakit işler bit tabi daha salâhiyetli bir earett idare edilebilir.

İçkarşıyakanın tansifat hütçesal evvelce 17 bin lira iken bu defa yeni bittigede 9 bir liraya ind

Karşıyakalılar İzmir Belediyesi’nden ayrılmak için beş binin üzerinde imza toplamışlardır. “Karşıyaka salâhiyetsiz memurlarca idare edilemez...”

Yeni Asır, 24 Temmuz 1931. APİKAM
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Metin Toker'in İzmir Not Defteri'nden/ "Dananın Kuyruğu Karşıyakalı'da"
Milliyet, 8 Ağustos 1986. APİKAM

Karşıyakalı olmanın farklılığı hakkında yazılan yaşanmış diğer örneklerden bahsedelim. Örneğin Metin Toker'in yazdıkları...

Nam-ı diğer **"Milli Damat"**. Metin Toker, İsmet İnönü'nün kızı Özden Hanım ile evlenmesinden dolayı bu şekilde anılmıştır. Metin Toker'i anlatmayacağım tabii ki. Esas mevzuya döneyim. Karşıyakalı hakkında 8 Ağustos 1986'da bir haberde söyledikleri çok hoşuma gitti Metin Toker'in:

"Nerelisiniz? Karşıyakalı"

"Karşıyakalı kendine has bir özelliğin sahibi. İrlandalılar ve İskoçyalılar gibi, Karşıyakalıya nereli olduğunu sorduğunuzda 'İzmirliyim.' değil, 'Karşıyakalıyım.' cevabını alıyorsunuz."

Metin Toker'ın Karşıyakalılarla kurduğu şu diyalog Karşıyakalılar için K.S.K.nin her şeyden önce geldiğini çok güzel gösteriyor:

“K.S.K. tesislerinde üç bin genç Karşıyakalının spor yapması, burada spora olan ilgiyi de gösteriyor. Bu perşembe günü orada ‘Bülent Ecevit bugün geliyormuş!’ deyince ‘Bugün Fenerbahçe ile maçımız var.’ diyorlar.”

Her şeyden önce Kaf Sin Kaf...

Metin Toker'ın 26 Ağustos 1987'de Milliyet'teki köşesinden aktardıklarına göre Turgut Özal ara seçimde Karşıyaka'da açık açık ***“Eğer bizim adayımızı seçerseniz, biz de sizin Birinci Lig'e çıkmanızı destekleriz.”*** demiş. Peki, Özal'ın bu “futbol operasyonu” sonucu ne mi olmuş? Karşıyakalılar ANAP'ın adayını seçmemişler. Metin Toker'ın ifadesi ile:

“Karşıyaka Spor Kulübü ise, bileğinin hakkıyla Birinci Lig'e geçip oturdu.”

Karşıyakalı olmak demek Kaf Sin Kaf'lı olmak demektir.
Bunu en güzel ifade eden büyük K.S.K. taraftarı:

“Karşıyakalı olunur,

Karşıyakalı doğulur,

Karşıyaka aşk bir kara sevdâ,

Karşıyaka bir tutkudur!”

Kendini gerçekten Karşıyakalı hissedenler ve bunun için yaşayanlar, Kaf Sin Kaf'a hizmet edenler oldukça, Karşıyakalı kimliği de yaşayacak.

İlk köşe yazımda K.S.K.'nin 1912 yılındaki ilk kadrosunda yer alan ve K.S.K. başkanlığı da yapmış olan Suat Karşıyaka'nın 1940'ta İstanbul'da kurucularından olduğu "Karşıyaka Kulübü"nden bahsetmiş ve bu konuyu Karşıyaka camiasına ilk kez duyurmuştum. Suat Karşıyaka, Karşıyakalı kimliğinin önemini soyadını alarak gösterdiği gibi İstanbul'da Karşıyaka adıyla bir kulüp kurarak da göstermiştir. Bu sebeple bizim için de Karşıyakalılığını İstanbul'a taşıyan Suat Karşıyaka'yı anmak bir vefa borcudur.

Kaf Sin Kaf'ı ve Karşıyakalılığı gittikleri yerlere taşıyanlara selam olsun. Attila İlhan'ın dediği gibi: ***"Kaf Sin Kaf bu yahu... Hepimiz Kaf Sin Kaf'ıyız yani Karşıyakalı..."***

"Kutsal Topraklara Hoş geldiniz" Tersane-Karşıyaka

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

1980'LERDE İKİ YAKA: K.S.K-GÖZTEPE¹⁰

K.S.K-Göztepe arasındaki maçlar İzmir ve Türkiye derbisi değildir. Bir dünya derbisidir. Dünyanın en ateşli derbileri arasında ilk 10'a girmiştir.

Tarihte K.S.K-Göztepe arasında pek çok derbi maçı oynandı. 1950-1951 sezonu lig maçlarının 3. haftasında Karşıyaka-Göztepe maçı sırasında büyük olaylar yaşanmıştır. Hatta polisler olayları yatıştırmak için havaya ateş açmak durumunda kalmışlardır.

Ama aralarında öyle bir maç var ki... 1980-1981 sezonu... 12 Eylül Askeri Darbesi'nin kızgın soluğu tükenmemiş. Sıkıyönetim devam ediyor. İki takım da iddialı, şampiyonluğa oynuyorlar. K.S.K. Göztepe'nin bir puan önünde ve lider. Kazanırsa şampiyon. Nefes kesen büyük bir maraton ve ödül: 1. Lig (Süper Lig).

Cihan Yıldırım (Küçük Cihan) ağabeyimiz o tarihi günleri şöyle anlatıyor:

“Kazandıkça şampiyonluk havasına girdik. Bizim takımın bütün oyuncularına yıldız muamelesi yapılıyordu. Çarşıya çıkamaz olmuştuk yoğun ilgiden dolayı. O maçtan on gün kadar önce, 5 Mayıs akşamı, Hidrellez nedeniyle Karşıyaka Sahili'nde büyük bir kutlama yapılmıştı. Alaybey'den Bostanlı'ya kadar yol trafiğe kapatılmış, karnaval düzenlenmişti. Muazzam bir kalabalık vardı. Her tarafa yeşil kırmızı bayraklar asılmıştı.”

Göztepe tarafında da heyecan son raddedeydi. Her yere sarı kırmızı bayraklar asılmıştı. **Karşıyakalısı Göztepelisi Egelisi gibi**

¹⁰ Kordelya Haber, 7 Nisan 2016.

İstanbullusu da hatta İstanbullu futbolcusu da bu maça kilitlenmişti.

Tarih: 16 Mayıs 1981 Cumartesi. Mekân: 1971’de Akdeniz Oyunları için inşa ettirilen Atatürk Stadı. Ve efsane K.S.K.-Göztepe derbisi. Biletler cuma günü şehrin çeşitli noktalarından satışa çıkmış ve uzun bilet kuyrukları oluşmuştu.

Kaf Sin Kaf’ımızın kadrosu şöyleydi: Mastika Ali, Enver, K. Cihan, Erhan, Meftun, B. Cihan, Gürol, Burhan, Hürriyet, Ahmet, Murat, Sami. Ezeli rakip Göz Göz ise: Ercan, Erhan, İsmail, Kenan, Sadettin, Metin, F. Mehmet, Fevzi, (Mustafa), Sadullah, K. Kenan, K.Ali,(İbrahim).

Seyirci: 60.015 biletli. Ama tahmini **80.000 kişi**. Dile kolay, **bir top ve 80 bin yürek! 80 bin âşık!** Kaf Sin Kaf’lısı, Göztepelisi... **Türk futbol ligleri tarihinde seyirci rekorunu kırdılar. Sadece Türkiye rekoru mu? Tabii ki de hayır! Dünya rekoruydu da aynı zamanda. Guinness rekorlar kitabı tarafından da tescil edilmisti.**

Atatürk Stadındaki 80 bin kişilik KSK-Göztepe maçında
KSK futbolcuları ve KSK tribünleri. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.200.

Spor yazarı Levent Tüzemen, Yeni Asır'da maçın ruhunu çok iyi bir şekilde anlatan **“İnsan Selleri”** başlıklı bir yazı kaleme almıştı. Yazı şöyleydi: **“Milli maçların dışında İzmir İzmir olalı böylesine bir seyirci görmedi, böylesine sevgiyi ve coşkuyu yaşamadı, tatmadı. Sabahın erken saatlerinde Atatürk Stadı'na sanki göç başladı. Karşıyakalısı, Göztepelisi, İzmirli, Egelisi, ‘Büyük Final’i izlemek için insan selleri oluşturarak stada akmıştı. Zaman akıp gidiyor, geçen her dakika tribünlerdeki boş alanları daraltıyordu. Saatler 13.00’ı gösterirken kapalı ile açık tribün ful oldu. İğne düşse saplanacak yer bulamazdı! Ve Büyük Final’e bir saat kala ‘dev’ Atatürk Stadı ağzına kadar doldu, tılandı. Evet, çünkü maçı rekor sayıda seyirci (60.015) 80 bin (tahmini) seyirci 8 milyon 654 bin 700 lira ödeyerek izledi. Seyirci büyüktü, hâsılat da oldukça yüksek ama sahada oynanan futbol gözle görülemeyecek kadar küçüktü. Büyük Final’in en büyükleri taraftarlardı. Karşıyakalısı da Göztepelisi de takımlarını başarı**
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

için saatlerce bitmek tükenmek bilmeyen enerjileriyle desteklediler. Taraftarlar ellerinde renk renk bayraklarla dev stadı dev bir çiçek bahçesine çevirdiler.”

Maç sonunda tabelaya bakıldığında ise bu taraftar coşkusuyla tezat bir sonuç görünmekteydi: 0-0. Bu sonuca rağmen: *“...Gökkuşağı bu renk cümbüşünü görmüş olsa hırsından deliye dönerdi...”* diye ifade edilen bir düş ortamı her şeyden önemlisiydi. İki takımın taraftarı da centilmence takımlarını desteklemişlerdi. *”Ne gol vardı, ne de futbol ama seyirci muhteşemdi.”* Efsane maçta K.S.K. teknik direktörü olan Turgay Meto’nun dediği gibi: *“Bizim maçta tribünlerin yarısı sarı kırmızı, yarısı yeşil kırmızı renklere bürünmüştü. O yüzden bırak o stadı, dünyada bile bir daha öyle maç yaşanmaz.”*

2015-2016 sezonuna yani günümüze gelecek olursak ligin bitmesine çok az bir zaman kaldı ve vaziyet şöyle: İki tarafta da gidişat çok kötü, K.S.K. ligde sonuncu, Göztepe ise onuncu sırada. Kaf Sin Kaf’ımız için işler daha da kötü gidiyor. **Bizim sevgimiz başarı ile ölçülme de içimiz kan ağlıyor. Umarım Kaf Sin Kaf’ımız ve İzmir sporu için bundan sonra sağlıklı projeler üretilir ve İzmir’in yerel yönetiminden bugüne kadar doğru düzgün destek göremeyen takımlarımız gereken destek ve çözümler sağlanarak hak ettikleri eski güzel günlerine geri dönerler.**

31 Kânûnusânî (Ocak) 1937 tarihli Yeni Asır gazetesinin haberinde sorduğu gibi **“Göztepe-K.S.K. maçının neticesi ne olacak?”** İyi olan kazansın diyemeyeceğim, rekabete uygun olarak cevap vereyim: Umarım K.S.K. kazanacak! Kazanılan her derbi K.S.K. için önemlidir, bu maç bir kıvılcım olabilir!

ZÜHTÜ IŞIL'IN KABRİNDE¹¹

Karşıyaka Spor Kulübü'nün Kurucu Başkanı Kadızade İsmail Zühtü Işıl'ın kabri başındaydık.

Zeytin ağacının gölgesi yeşil kırmızılı, ay yıldızlı kutsal armamızın üstüne düşmüştü. Saygıyla, hüznüyle, bilinçle oradaydık.

K.S.K. Tarih ve Müze Kurulu Arşivi Tasarım: Dinçer Kale

Dile kolay, tam 31 yıl geçmiş.

22 Nisan 1985'te seksen sekiz yaşında aramızdan ayrılmıştı büyük insan. Kadızade İsmail Zühtü Bey'in mezarını on bir yıl önce ortaya çıkaran Ahmet Diker ağabeyim ne de güzel anlatıyor “Direnişten Dirilişten Kaf Sin Kaf Destanını Yazanlar” eserinde.

Ahmet Diker “Aziz Kahramanımız”ın kabri başında da güzel bir anlatımla bize Zühtü Işıl'dan bahsetti büyük bir heyecanla ve coşkuyla.

¹¹ Kordelya Haber, 24 Nisan 2016.

Zühtü Bey'in KSK Üye Kartı

"Karşıyaka Gençler Birliği"

"Karşıyaka Gençler Birliği
Sağlam vücutta/sağlam fikir bulunur
Tarih-i Tesisi 1-11-328
İsmi: Zühtü Bey
Pederinin ismi: Tervfik Bey
Teveflüdü: 313
Kayıd Numrosu: [2] İlkidir
Kulupe Tarih-i Duhûlü...1 Teşrin-i Sâni (13)38
Adresi: Karşıyaka Alaybeyi Yalı Caddesi 63.

Kâtip/İmza"

Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s. 104.

Kadızzade İsmail Zühtü Bey... Birinci Cihan Harbi'nde Galiçya Cephesi'nde, Filistin Cephesi'nde o var.

Zühtü (Işıl) Bey'in esaret sırasında “*Esaretten: Sevgili Anneciğime...*” seslenişi ile gönderdiği fotoğrafı.. **Ahmet Diker Arşivi**

Nablus Meydan Muhaberesi'nde ağır yaralanarak esir düştüğünde Seyd-i Beşir esir kampında bile yanında takımı.

Kimin aklına gelir “*esir kampında yeşil kırmızı renklerde, adını Karşıyaka*” koyacağı bir takım kuracağı?

KSK Kurucu Başkanı Kadızade Zühtü Bey '*Seyd-i Beşir Kuveysna Osmanlı Usera-yı Harbiye Kampı*'nda kurduğu ve adını "Karşıyaka" koyduğu futbol takımı ile birlikte... **Ahmet Diker Arşivi**

Türk İstiklal Harbi'nde bir nefer yeniden...

İstiklâl Madalyası sahibi, K.S.K.mizin Aziz Kurucusu...

Zühtü Işıl, İkinci Cihan Harbi sırasında yine vatan savunmasında. Kurtuluş Savaşı'nda emir subaylığını yaptığı Orgeneral Fahrettin Altay Paşa'nın 24 Ağustos 1942 tarihli isteğiyle tekrar emir subaylığını yapmak üzere Birinci Ordu Müfettişliği emrinde görevlendirilmişti¹².

¹² Ahmet Diker, "**Dirilişten Direnişten Kaf Sin Kaf Destanını Yazanlar**", Duvar Yay., İzmir, Kasım 2014, s.253.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Büyük Kaf Sin Kaf taraftarının bestelediği, yeşil sahalarda parke sahalarda, sokaklarda, meydanlarda sesimiz kısılana kadar ahenkle söylediğimiz:

“Yıl 1912

Memlekette savaş günleri

Baş kaldırdı boyun eğmedi

Karşıyaka’nın gençleri

Zühtü Bey ve arkadaşları

Yaktılar bu meşaleyi

Rengimiz yeşil kan kırmızı

Adımız Karşıyakalı

Övünürüz tarihimize

Binlerce şehit dedemizle

Boyun eğmeyiz hiç kimseye

Ay yıldız var göğsümüzde...” tezahüratında adı geçen
Zühtü Işıl ve arkadaşları sonsuza dek unutulmayacak!

Ruhları şad olsun!

K.S.K. Tarih ve Müze Kurulu Arşivi Tasarım: Dinçer Kale

**Zühtü Işıl Anma Töreninden bir kare...
Fotoğraf: Vehbi Mogol**

Ne güzel bir hatıra... İzmir sevdalısı vefa adamı “İzmir’i Sevenler Platformu” Başkanı Sancar Maruflu, nam-ı diğer “İzmir Baba” bilge duruşu, inanılmaz hafızası, yeşil kırmızı kravat ve tespahiyle önce İsmail Zühtü Işıl Bey’in Hacılar’ındaki kabrinde, ardından K.S.K. Kurucularından Örnekköylü Hüseyin Sever Bey’in Örnekköy’deki kabrinde güzel anılardan dem vurdu.

Feruz Bozaslan, Örnekköylü Hüseyin Sever’in torununa dedesi Sever hakkında bir hatıra anlatmasını rica etti. Sonrasındaysa beyefendinin dedesinden bahsederken yaşadığı heyecanı ve derin duyguları görmekse ayrı bir güzellikti.

Zühtü Işıl’ın gelini Güray Işıl Hanımefendi ile tanışmak da ayrı bir onurdu benim için.

Kurucularımızdan Örnekköylü Hüseyin Sever Bey’in
kabri başındayız...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kurucumuz Zühtü Işıl Bey'in Kabri Başında...

K.S.K.mizin Kurucu Başkanı Kadızade İsmail Zühtü Işıl Bey'in gelini Sy. Güray Işıl Hanımefendi ve K.S.K. Tarih Kurulu Başkanı ve Karşıyaka Meclis Üyesi Sy. Ahmet Diker ile Hacılarkırı'nda Zühtü Işıl Bey'in anma etkinliği sonrasında güzel bir hatıra

İZMİR'İN İŞGALİ VE 19 MAYIS RUHU¹³

19 Mayıs'ı kavrayabilmek için 19 Mayıs 1919 tarihine giden süreci iyi bilmek durumundayız. Birinci Dünya Savaşı çok uluslu imparatorluklarının dağılmasına neden olacaktı. Bunlardan biri olan Osmanlı Devleti için de kaçınılmaz son değişmedi. Devlet-i Âliyyeyi Osmaniyye 30 Ekim 1918 tarihinde İtilaf Devletleri ile imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması –silah bırakışması- ile savaşı sonlandırmış gibi görünüyordu ancak bu ateşkesin hükümleri çok baş ağrıyacaktı.

Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal Paşa Samsun'a ayak bastığında Anadolu'nun görünümü onun “*Nutuk*”taki ilk cümleleri ile şöyledir:

“1919 yılı Mayısı’nın 19. günü Samsun’a çıktığım gün umumi durum ve manzara: Osmanlı Devleti’nin içinde yer aldığı topluluk savaşta yenilmiş, şartları ağır bir mütareke imzalamış. Savaşın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Millet ve ülkeyi savaşa sürükleyenler kendi hayatlarının kaygısına düşerek yurttan kaçmışlar, padişah ve halife olan Vahdettin soysuzlaşmış, kendini ve yalnız tahtını koruyabileceğini umduğu alçakça önlemler araştırmakta. Damat Ferit Hükümeti güçsüz, onursuz, korkak yalnız padişahın isteğine bağımlı onunla birlikte kendilerini koruyabilecek herhangi bir duruma boyun eğmiş. Ordunun elinden silahları alınmış ve alınmakta. İtilaf Devletleri ateşkes antlaşması hükümlerine uymayı gerekli görmüyor. Birer uydurma nedenle itilaf donanmaları ve askerleri İstanbul’da. Adana ili Fransızlar;

¹³ Kordelya Haber, 12 Mayıs 2016.

Urfa, Maraş, Antep İngilizlerce işgal edilmiş. Antalya ve Konya’da İtalyan birlikleri, Merzifon’la Samsun’da İngiliz askerleri bulunuyor. Her yanda yabancı devletlerin subay ve görevlileri ile özel adamları çalışmakta. İtilaf Devletlerinin uygun bulması üzerine Yunan ordusu İzmir’e çıkarılıyor.”

İzmir İstanbul’dan sonra Osmanlı Devleti’nin güçlü sanayi müesseselerine sahip, Osmanlı’nın gözbebeği olan şehirlerinden biriydi. Güzel İzmir 15 Mayıs 1919 tarihinde Osmanlı Devleti’nin bir zamanlar memleketlerinden biri olan emperyalist destekli Yunanistan tarafından işgal edildi. İzmir’in işgali büyük bir infiale yol açmış ve uyuyan devi uyandırmıştı. Reddi İlhak Cemiyeti, Hasan Tahsinler, vatansever Türkler bu işgale kanlarının son damlasına kadar direneceklerdi. İzmir’in işgali ve kurtuluşu Türkler için ilk önce hüznün, sonra sevincin bir simgesi olacaktı.

İzmir’de Yunan işgali Mayıs 1919. Imperial War Museum

İzmir'de Yunan işgali 15 Mayıs 1919. **Imperial War Museum**

İzmir'in işgali ve Yunan mezalimi unutulmamalı! Paris Konferansı'nda, Dörtler Kurulunca, 12 Mayıs 1919'da İzmir'in işgal kararı verilmişti. 15 Mayıs 1919 İzmir'in işgal edildiği kara günün tarihi.

1920'lerde Karsıyaka sahilinde devriye gezen Yunan Jandarmalar.

Mustafa Kemal Paşa Harbiye Nazırı Şakir Paşa tarafından 29 Nisan 1919'da Nezaret'e davet edilmişti. *"Türklerin Rumlara yaptığı baskıyı yerinde incelemek ve önlemek üzere Karadeniz Bölgesi'ne müfettiş olarak gönderilmesi"* kararlaştırılmıştı. Bazılarının dediği gibi Vahdettin tarafından Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak üzere gönderilmemişti.

Atatürk'ün Anadolu'ya gönderilmesinin amacı Türk-Müslüman unsurun Rumlara yönelik faaliyetlerine engel olmakti ama o, lideri olduğu Türk Kurtuluş Savaşı'nı gerçekleştirmek için elinden gelenin fazlasını yerine getirecekti.

30 Nisan 1919'da Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Kıtataı Müfettişliği'ne atanması Padişah Vahdettin tarafından onaylandı. Mustafa Kemal Paşa 15 Mayıs 1919 sabahı görevinin başına gitmek üzere veda ziyaretlerine başlamıştı. İlk önce Genelkurmay Başkanlığı'na giderek Cevat (Çobanlı) ve Fevzi (Çakmak) paşaları ziyaret ederek veda etmişti. Sonra Babıâli'ye gelerek hükümet üyelerine veda etti. Daha sonra Yıldız Sarayı'nda Padişah Vahdettin tarafından kabul edildi ve bir görüşme yaptı. Ertesi gün ise cuma selamlığından sonra Mahfil-i Hümayun'da veda edecekti padişaha. 16 Mayıs 1919'da Şişli'deki evine uğrayarak kıymetli validesi Zübeyde Hanım ve kız kardeşine veda etti. Hemen sonrasında 9. Ordu Kıtataı Müfettişliği karargâh mensuplarıyla birlikte akşam üzeri Bandırma vapuru ile İstanbul'dan ayrılmıştı. Bandırma Vapuru Kızkulesi açıklarında arandıktan sonra düşman zırhlıları arasından geçip İstanbul'u terk ederken Gazi Paşa'nın güvertede arkadaşlarına sözleri 19 Mayıs ruhunu çok güzel açıklar:

"Bunlar işte böyle yalnız demire, çeliğe silah kuvvetine dayanırlar. Bildikleri şey yalnız madde! Bunlar hürriyet uğruna
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ölmeye karar verenlerin kuvvetini anlayamazlar. Biz, Anadolu'ya ne silah, ne cephane götürüyoruz; biz ideali ve imanı götürüyoruz."

Mustafa Kemal Paşa Samsun'a vardıktan sonra 20 Mayıs 1919'da Sadrazam Damat Ferit Paşa'ya çektiği telgrafta İzmir'in Yunan askerleri tarafından işgalinin millet ve ordu üzerinde derin bir üzüntü yarattığını söyleyerek şunları ekler: *"Ne millet ve ne ordu, mevcudiyetine karşı yapılan bu haksız tecavüzü kabul etmeyecektir."*

Ve öyle de olur, yanlarında ideali ve imanı götüren, yürekleri vatan aşkıyla yanan Türk evlatları Türk milleti Ulu Önder Atatürk'ün liderliğinde yedi düvele karşı milletin bağımsızlığını, istiklalini ve varlığını kurtarırlar.

19 Mayıs bu yüzden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Türk Milleti'nin doğum günüdür.

Bize her zaman ışık tutan, imkânsız olanı aziz Türk Milleti ile gerçekleştiren Ulu Önder'i ve aziz şehitlerimizi unutmak mümkün değil! Ruhları şad olsun!

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'mız kutlu olsun!

KARŞIYAKA TÜRKSPOR KULÜBÜ¹⁴

Türk sporunda ve İzmir sporunda öncü olan nice efsaneler yetiştiren biz Karşıyakalılar için kutsal olan Karşıyaka topraklarında kurulan ismi duyulmamış bir spor kulübü var. 1930'lar Karşıyaka'sında bir spor kulübü: **"Karşıyaka Türkspor Kulübü"**.

"Karşıyaka Türkspor Kulübü" Karşıyaka'daki **"Karşıyaka Sebat"** ve Tilkilik'teki **"Anadoluspor"** adlı kulüplerin birleşmesinden oluşan bir kulüp.

İki spor kulübü birleşti

Karşıyaka Sebat ve Anadolu spor kulüpleri arasında onma günü aktedilen fevkalâde igtimai umamîde sırdekl şerâit dâhilinde iki kulüp birleşmiştir.

- 1 — İsim: Türk spor
- 2 — Form: Dış koyu lacivert
- 3 — Merkez: Karşıyaka olacaktır

Yeni Asır, 11 Kânunusani (Ocak) 1931.
APİKAM

**Sporcular arasında
Sebat - Anadolu birleşti. Yeni kulübün ismi "Karşıyaka Türkspor", oldu**

¹⁴ Kordelya Haber, 7 Haziran 2016.

Bu birleşme ile ilgili 11 Kânunusani (Ocak) 1931 tarihli bir haber dikkatimi çekti ve bu yazıya temel oluşturdu: **“Sebat-Anadolu birleşti. Yeni kulübün adı Karşıyaka Türkspor oldu”**.

“Karşıyaka Sebat ve Anadoluspor kulüpleri arasında cuma günü aktedilen fevkalade içtimai umumide zirdeki şerait dâhilinde iki kulüp birleşmiştir:

- 1) *İsim: Türkspor*
- 2) *Forma: Düz koyu lacivert*
- 3) *Merkez: Karşıyaka olacaktır.”*

Karşıyaka Sebat ve Anadoluspor kulüplerinin yönetim kurulları arasında uzun bir süreden beri gerçekleştirilen görüşmeler olumlu sonuçlanarak iki kulübün “umumi heyetleri” tarafından uygun görülen birleşme kararı alınmıştır. Yeni kulübün ismi **“Karşıyaka Türkspor”** olmuştur.

Forma rengi ise düz koyu lacivert gömlektir. Karşıyaka Türkspor Kulübü’nün merkezi ise “Karşıyaka Sebat”ın Karşıyaka’daki binası olacaktır. Yeni kurulan bu kulüp resmi maçlara birinci ve ikinci kümede olmak üzere iki takım ile katılacaktır.

“Karşıyaka Türkspor Kulübü”nün kongresinde ise yönetim kurulu üyeleri olarak şu kişiler seçilmişlerdir:

Tayyarc Cemiyeti Muhasebecisi Hüseyin Hüsnü Bey, Mustafa Hilmi Bey, Arif Bey, Celâdel Bey, Cemit Bey, Celal Bey.

Anadoluspor Kulübü’nün Tilkilik’te Faik Paşa’da bulunan mahfeli (dernek yeri) de boks ve güreş mahfeli olarak kullanılacaktır.

“Türkspor” olarak da anılan “Karşıyaka Türkspor Kulübü” Ocak 1932’de yıllık kongresini toplamıştır. “Karşıyaka Türkspor Kongresi”nde Karşıyaka Türkspor Kulübü riyasetinden (başkanlığından) Yeni Asır gazetesine yansıyan bir haberde kulübün senelik kongresinin 15 Kânunusani (Ocak) 1932 Cuma günü Karşıyaka’da Zafer Sineması’nda toplanacağı belirtilmiş ve ayrıca tüm azaların (üyelerin) teşrifleri (katılımları) rica edilmiştir.

Karşıyaka takımlarından biri olan Karşıyaka Türkspor’un maç sonuçlarına bakıldığında ise pek de başarılı olduğu söylenemez. 1931-1932 sezonunun ilk maçında Karşıyaka Türkspor Altınordu’ya 3-2 yenilmiştir. K.S.K. ise Buca’yı 13-0 gibi büyük bir farkla mağlup etmiştir¹⁵.

10 Mart 1935 tarihli bir haber ise şöyledir:

“İkinci Devre lik(g) maçları başladı. İlk maçta Altınordu 4-1 Göztepe’ye yenildi. K.S.K. senenin gol rekorunu kırdı: Türkspor 20 golle mağlup, Altay: 4, İzmirspor: 0, Buca: 7, Şarkspor: 1.”

Bir ara aralarında Karşıyaka Türkspor, Altay, Şarkspor ve İzmirspor’un da olduğu takımlar İzmir liginden futbol heyetine itimatlarının kalmamış olduğu gerekçesiyle çekilmişlerdir. Ligden çekilen bu dört takım arasında halk sahasında özel maçlar yapılmıştır.

¹⁵ Yeni Asır, 4 Teşrin-i Evvel 1931.

“Ligden çekilmekle Göztepe’ye hükmen mağlup sayılan Türkspor”

Federe kulüpler puan cetveli
Takımların bugüne kadar aldıkları puanları aşağıya yazıyorum. Halen başta Altınordu gelmektedir. İkincisi İzmirspordur.

	Maç sayısı	Galibiyet	Maç berabere	Barajlık	Amp	Yedil	Puan
Altınordu	4	4	0	0	10	2	12
İzmirspor	3	2	1	0	6	5	9
Altay	4	2	2	0	9	7	8
K. S. K.	4	2	2	0	11	5	8
Göztepe	3	1	1	1	3	6	6
Türkspor	3	1	2	0	5	11	5
Buca	4	0	2	2	2	8	6
Şarkspor	3	0	2	1	1	5	4

Maçlar bu şekli aldıktan sonra heyecanlı bir sahnaya girmiş bulunmaktadır. Gelecek hafta İzmirspor- Göztepe ve Şarkspor- Türkspor arasında iliklere devam edilecektir.

“Federe kulüpler puan cetveli”

Karşıyaka Türkspor’un kazandığı maçlar da vardır tabii ki. Altay’ın İzmirspor ile 0-0 berabere kaldığı ve maç sonucunda şampiyon olduğu ve Göztepe-K.S.K. arasındaki müsabakanın karanlıktan dolayı oynanamadığı hafta Karşıyaka Türkspor Buca’yı 4-1 yenmiştir.

K.S.K-KARŞIYAKA TÜRKSPOR: 20-0¹⁶

Ezeli Rakibimizi 20-0 Yenmiştik!

1930'lar Karşıyaka'sı... Aynı muhitin iki takımı: K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü... İki takım arasında bir çekişme, bir rekabet var. 1930-1931 sezonu içerisinde Karşıyaka'mızın bu iki takımı arasında yapılacak maç hakkındaki haberde maç bilgileri ve iki takım arasındaki farklar şu şekilde belirtilmiştir:

"Günün ikinci maçı 18'de K.S.K. ve Türkspor arasında yapılacaktır. Aynı muhitin iki rakip takımı arasında oynanacak olan bu müsabakanın hayli hararetli ve heyecanlı olacağı tahmin edilmektedir. Maçı idare edecek olan hakem bitaraf (tarafsız) bir şahıs olur ve iki takıma da hakiki kıymet ve kabiliyetlerini izhar imkânını bırakırsa bugün çok zevkli ve heyecanlı bir oyun seyredileceğiz demektir. Aksi takdirde Türkspor'un birçok maçlarında görüldüğü gibi bu takımı herçebadebat (ne olursa olsun) mağlup ettirmek kararında olacak olan bir hakem şüphe yok ki müsabakaya zevk ve heyecan namına bir şey bırakmamış olacaktır.

İki takımın birbirlerine zıt vasıfları var. K.S.K. çok daha teknik ve kombine bir oyun oynuyor. Şimdiye kadar sabit bir kuvvet teşkil etmiyen müdafaası son şekli(y)le en kuvvetli şeklini bulmuş görünüyor.

(...) Türkspor ise tekniği zayıf (zayıf) ve fakat enerjisi çok fazla, sürati ve atletik meziyetleri iyi olan bir takım. Mühacimlerin (forvetlerin) kale önündeki fırsatları öldürmedikleri takdirde gol kabiliyetleri çoktur. Bakalım bu iki takımdan hangisi kazanacak."

¹⁶ Kordelya Haber, 17 Haziran 2016.

Haberden anlaşıldığına göre Karşıyaka Türkspor birçok maçında hakem hataları nedeniyle mağlubiyetler yaşamış. Hatta hakemlerin günümüzde olduğu gibi 1930'larda da Karşıyaka takımlarının belası olduğu anlaşıyor.

Yeni Asır, 12 Temmuz 1931. APİKAM

K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü'nün kadroları ise şöyle:

K.S.K: Lütfi, Rıza, Lütfi, Hamdi, Halil, Hamdi, İsmail, Esat, Niyazi, İbrahim, Şevki.

Karşıyaka Türkspor Kulübü: Cemil, Kadri, Kemalettin, Şehap, Ali, Cahit, Adil, Muzaffer, Hikmet, Önder, Hakkı.

Altınordulu Mustafa Bey'in maçın hakemi olduğu K.S.K.-Karşıyaka Türkspor maçı K.S.K.nin 3-2'lik galibiyeti ile sonuçlanır.

SPOR

K.S.K.3-Türkspor 2 Altay - Altınordu Maçında

İlk Devrede İki Takım da Sayı Yapamamışlardı - İkinci Devreye Başlamadan Ervel Hakem Stadyomdan Kaçtı Ve Maç İkmal Edilemedi

Yeni Asır, 12 Temmuz 1931. APİKAM

K.S.K.:20 Karşıyaka Türkspor:0

K.S.K.nin Karşıyaka Türkspor ile oynadığı maçlarda çok büyük bir üstünlüğü var. 10 Mart 1935 tarihli bir haberde İkinci devre lig maçlarının başladığı belirtiliyor ve maç sonuçları veriliyor. *"K.S.K. senenin gol rekorunu kırdı: Türkspor 20 golle mağlup"*

*"İzmir ve 935 senesi yeni bir Türkiye rekoru"*nu kıran Karşıyaka Spor Kulübü...

İkinci devre lik maçları başladı

İlk maçta Altınordu 4-1 Göztepeye yenildi
K.S.K.senenin gol rekorunu kırdı. Türkspor 20 golle mağlûp.
Altay 4 İzmirspor 0, Buca 7 Sarkspor 1

"K.S.K. senenin gol rekorunu kırdı. Türkspor 20 golle mağlup"

K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü arasında gerçekleşen bu maç hakkındaki bir haber bizi o günlere götürüyor:

“Saat 12 K.S.K. ve (Karşıyaka) Türkspor takımları hakem futbol heyeti başkanı Bay Mustafa’nın idaresinde oyuna başladıkları zaman K.S.K.’nin birkaç oyuncusundan, Türkspor’un ise geçen hafta bir düzine golden sonra takımın belli başlı birinci sınıf oyuncularının dokuzundan noksan ve bunların yerlerinde B takımı oyuncularının oynatıldığı görülmüyordu. Bu sene Altay gibi kuvvetli bir takımı yenerek sürpriz yapan ve nihayet iki haftada 21 gol yiyen Türkspor’un bugün çok fena bir vaziyete düşeceği anlaşılmıyordu. Nitekim Burhan’ın attığı ilk golden sonra Karşıyakalılar ilk partide 8, ikinci partide 12 ki ceman 20 gol atarak İzmir ve 935 senesi yeni bir Türkiye rekorunu (rekorunu) yaptılar. Üç hafta sırtı sıraya Türkspor’un yediği gollerin yekûnu 41 olmuştur.”

Yeni Asır, 10 Mart 1935 APIKAM

Bu maç sonrasında Karşıyaka Türkspor, kalecilerini ve bazı oyuncularını değiştirmek zorunda kalmıştır. Ama bu değişikliklere rağmen çıktıkları Altay maçında da 7-0 mağlup olmaktan kurtulamamışlardır. İzmir liginden futbol heyetine itimatlarının (güvenlerinin) kalmamış olduğu gerekçesiyle çekilen takımlar

arasında yer alan Karşıyaka Türkspor bu çekilme sonucunda çok kötü sonuçlar almıştır. *“İdarecilerinin takıma karşı alakasızlıkları”* da bu kötü gidişte etkilidir. Ancak A takımı oyuncularından çoğunun ayrılması ve yerlerine B takımlarından futbolcularla takviye edilmesi bu sonuçların alınmasında en etkili neden olarak görülmektedir.

Bir ara İzmir liginin en güçlü takımı olan Altay’ı sezonun ilk yarısında yenmiş olsa da ligin ikinci yarısında Göztepe’den 9, Altınordu’dan 12 ve K.S.K.’den 20 gol yiyerek İzmir liginin en çok gol yiyen takımı olmuştur.

“Şampiyon Altay’ı mağlup eden Karşıyaka Türkspor takımı”

K.S.K. VE KARŞIYAKA TÜRKSPOR KULÜBÜ BİRLEŞİYOR¹⁷

“Karşıyaka Türkspor Kulübü” Karşıyaka’daki “Karşıyaka Sebat” ve Tilkilik’teki “Anadoluspor” adlı kulüplerin birleşmesinden oluşan bir kulüptü. Karşıyaka’da aynı muhitin iki takımı olan K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü’nün çekişmelerinden daha önceki yazımda söz etmiştim. Bu yazıda ise kısaca bu iki rakip takımın birleşme düşüncesi üzerinde duracağım.

K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü’nün birleşmeleri hakkındaki düşünceleri 24 Eylül 1931’de basına yansıyan bir haberden öğreniyoruz. Yeni Asır’ın başlığı oldukça iddialı: “K.S.K. ve Türkspor Kulüpleri Birleşiyor”

Yeni Asır, 24 Eylül 1931. APIKAM

¹⁷ Kordelya Haber, 3 Temmuz 2016.

Ayrı ayrı iki kulübün de riyasetinden (başkanlığından) azalarına (üyelerine) bildirilmek üzere yayımlanan bu ilanda iki kulübün üyelerinin 30 Eylül 1931 Çarşamba günü akşam saat 19.00'da Karşıyaka'da Ferah Sineması'nda iki takımın birleşmeleri konusunda karar verilmek için teşrif edildikleri bir fevkalade (olağanüstü) kongrenin gerçekleştirileceği belirtilmekteydi.

İşin ilginç yanı bu ilana vurgu yapılarak ilanın yayımlanmasından bir gün sonra Karşıyaka Türkspor heyet-i umumiyesi (genel kurulu) adına gönderilen bir mektupta ise söz konusu birleşme düşüncesi ile ilgili şunlar yazılmıştı:

"Kulübümüz heyet-i umumiyesi K.S.K. ile birleşmeği, her ne şerait (şartlar) tahtında olursa olsun arzu etmiyor. Türkspor kendi muhitinde müstakil olarak yaşıyacaktır. Binaenaleyh dünkü nüshanızda yazılan ilanın heyet-i umumiye namına muhterem gazetesinde tezkibini (düzeltilmesini) rica ederiz."

Bundan sonrası daha da ilginç. İki kulübün birleşmesi işi iyice yılan hikâyesine dönüyor. Karşıyaka Türkspor yönetim kurulundan bilgilendirme amaçlı verilen ilandaki açıklama ise kafalarda soru işareti yaratıyor. İlanda Karşıyaka Türkspor yönetimi ile K.S.K. yönetimi arasında birleşme ile ilgili görüşmelerin yapıldığını ama uzlaşamadığını yazıyor. Uzlaşamama nedeni ise şöyle:

"Karşıyaka Spor Kulübü ile kulübümüzün birleşmesi hakkında cereyan eden (gerçekleşen) iptidai (ilk) müzakere neticesinde bilcümle nokat (noktalar) hakkında itilaf (uzlaşma) olmuş ise de isim üzerinde anlaşma imkânı görülmediğinden bugün akdî (sözleşmesi) mukarrer (kararlaştırılmış) olan heyeti

umumiye içtimaina (genel kurul toplantısına) da lüzum kalmadığı ilan olunur."

K.S.K. ve Karşıyaka Türkspor Kulübü yönetim kurulları arasında gerçekleştirilen görüşmeden sonra pek çok konuda uzlaşma sağlanmasına rağmen birleşen iki kulübün oluşturacakları yeni kulübün adı konusunda ortak bir zeminde buluşamadığı için bu birleşme sonuçsuz kalmıştı.

K.S.K. Türkspor la Birleşmiyor

Dünkü nüshamızda K. S. K. ve Türkspor kulüplerinin birleşecekleri hakkında iki ilân neşredilmişti. Türkspor kulübü heyeti umumiyesel namına gönderilen bir mektupta deniliyor ki:

Kulübümüz heyeti umumiyesi K. S. K. kulübü ile birleşmeyi her ne şekilde şartında olursa olsun, arzu etmiyor. Türkspor kendi muhitinde müstakil olarak yaşayacaktır. Binaenaleyh dünkü nüshamızda yazılan ilânın heyet umumiye namına muhterem gazetelerimizde tekebbini rica ederiz.

Yeni Asır, 25 Eylül 1931.

Türk Spor

K.S.K'la Birleşemiyor

Türk spor kulübü heyeti idaresinden:

Karşıyaka Spor kulübü ile kulübümüzün birleşmesi hakkında cereyan eden iptidai müzakere neticesinde biletümle nakat hakkıkda itilâf hâsıl olmamış ve de isim üzerinde anlaşma imkânı görülemediğinden bugün akdî mukarrer olan heyeti umumiye içtimaina da lüzum kalmadığı ilân olunur.

Yeni Asır, 30 Eylül 1931.

Bu konu ile ilgili eldeki verilerin yetersiz oluşu iki kulübün birleşmelerinin önünde isim konusunda uzlaşılammaması dışında başka nedenlerin etkili olup olmadığı hakkında bir merak uyandırıyor. Ancak yeni verilerin ortaya çıkışı 1930'lar Karşıyaka'sının bu iki rakip kulübünün rekabeti, birleşme düşünceleri vb. konularda daha geniş bir açıdan bakmamızı sağlayacaktır.

KARŞIYAKA'YA SELÂM¹⁸

“Karşıyakaya Selâm”, 1944’te çıkan bir şiir kitabı. Yazarı: Karşıyakalı bir şair Ekmel Gürol.

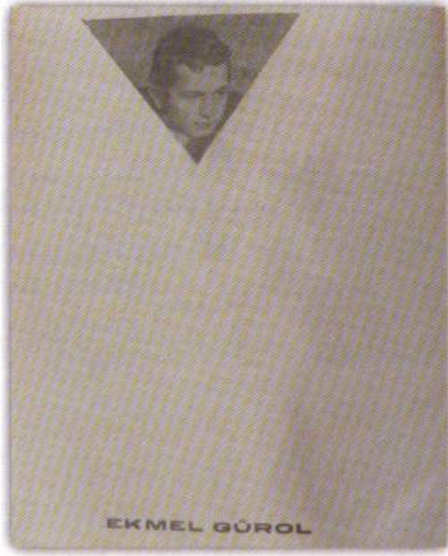

Ekmel Gürol mütevazı bir biçimde kitabının önsözünde “Sevgili Okuyucularım” diyerek söze başlıyor ve tüm içtenliğiyle şöyle sesleniyor:

“Bu kitabın satırları arasında ne öyle ince hisler ne de öyle büyük fikirler olduğu kanısında değilim.

¹⁸ Kordelya Haber, 13 Temmuz 2016.

Bu yalnız bir gençlik hevesinin tatmininden başka bir şey değildir.”

“Karşıyakaya Selâm” Ekmel Gürol’un kitabına ismini veren şiiri. Bir gençlik hevesi. Çocuksu, acemi bir biçimde yazılmış ama 1940’ların esintisini günümüze taşıyor. Sevgilisi Karşıyaka. Her ne kadar ***“Onu tasvir edemez; ne kalemim, ne dilim”*** dese de...

Kaç şaire ilham olmuş bu kutsal topraklar! Karşıyaka özlemi fenadır, koyar insana! Şiir şöyle:

KARŞIYAKA'YA SELÂM

Sema bir mavi güldür, yıldızdan benekli gül
Ay, sevgi aşk dolu bir kız, üstünde nurdan tül
O nurdan tülü çekip, belki şu dakikada,
Karşıyaka, pek tatlı bir uykuya dalmada.
Onu tasvir edemez; ne kalemim, ne dilim
Yıllardır hasretiyle yaşadığım sevgilim,
Karşıyaka'ya selâm Karşıyaka'ya selâm...

Yollarında dolaşır, sahilinde gezerdik
Hülya ile yaşayan âşıklara benzerdik.
Koydum ismini senin, başına kitabımın,
Senin vardır kıymetin, yoksa benim adımın.
Gerçi şiir değil de, saçma denir bunlara,
Saçmaysa da, hatıram olsun okuyanlara,
Karşıyaka'ya selâm Karşıyaka'ya selâm..

Ekmel Gürol “İzmir Akşamlarında” isimli şiirinde de
güzel Karşıyaka'nın adını geçirmedi yapamıyor:

“Deniz göz alabildiğine
Yemyeşil
Masmavi
Uzanır ve bütün gün çırpınır ak
yeleli dalgalar
Karşıyaka vapurlarını sallar,
balıkçı barınaklarını çalkalar.
Yavaş Yavaş

**Çırpınan dalgalar durur, deniz
sütliman olur
Her şey sükûn bulur
İzmir Akşamlarında
İzmir Akşamlarında”**

Ekrem Gürol bazı şiirlerini de hüznler içinde yazmış.
Gözlerinde tutuşmuş yine Karşıyaka. Ne rüya, ne hülya...

**İzmir’i seyrediyordum bir
tepeden
Birdenbire
Gözlerimde tutuştu KARŞIYAKA
KADİFEKALE’den süzülüp
Kanatlarımı yavaş yavaş
sallıyarak
İlk ışıklar düşerken suya
yaprak yaprak
Denize akıttım gözyaşlarımı
ağlıyarak...”**

Yazmak yaşamak... Ekrem Gürol’dan Karşıyaka’ya en içten
selâmlar...

GÖZÜ YAŞLI BİR MABET: ALSANCAK STADI¹⁹

Alsancak Stadı Karşıyakalıların ve İzmirliilerin mabediydi. İlk kez bu mabede 1991-92 sezonunda berabere biten K.S.K.-Bandırmaspor maçına gitmiştim.

Amcam Uğur Tekeşin aracılığıyla benim için de bir serüven başlamış oldu. Alsancak kapalı, açık, balkon tribünü mekânımız oldu.

2012 yılı... KSK 100. yıl formam ve Kaf Sin Kaf atkımla
KSK-Tavşanlı Linyit maçında Alsancak Stadı balkon tribünündeyim...

Alsancak'taki mabedin tarihine göz atalım.

Alsancak Stadı, Alsancak ile Halkapınar'ı birbirine bağlayan, bugünkü ismiyle Şehitler Caddesi olan, bir zamanlar ise Darağacı olarak bilinen bir konumda yer almaktadır.

¹⁹ Kordelya Haber, 20 Ağustos 2016.

Alsancak Stadı'nın bulunduğu yerde "Levanten Mezarlığı" bulunduğu iddia edilmiştir. Bu iddia Alsancak Stadı'nda ışıktandırma direklerinin temel kazısı sırasında ortaya çıkan elli civarında iskeletten dolayı ortaya atılmıştı.

İzmirspor'un eski futbolcularından Doğan Emültay Yeni Aktüel Dergisi'nde kendisi ile yapılan bir röportajda bu konu ile bağlantılı olarak şunları söylemekteydi:

*"Futbola 1942 senesinde İzmirspor'da başladım. Şimdi açık tribünün olduğu yer, üzerinde servi ağaçları yükselen bir alandı. Mezarlık olduğu söylenirdi. Ne kabristanıdır bilmezdik ama bölge Levanten ağırlıklıydı. Gerçi artık gömü filan yapılmıyordu ama oradan geçmemeye özen gösterirdik. Sonra o servileri kesip üstüne açık tribün yaptılar."*²⁰

Osmanlı İzmir'inde Frenkler, yabancılar ve Rumlar kent merkezinin kuzeyinden Alsancak'a kadar uzanan bölgede yaşamaktaydılar. Rumların yoğun olarak yaşadıkları bölgelerin içerisinde önemli takımlardan biri 1890'da kurulan Orpheus'du²¹. Orpheus Müzik ve Spor Kulübü de Alsancak'ta maç oynayan takımlardan biri olmuştu. Bu kulübün içinden ayrılan bazı üyeler 1893'de Gymnasion adlı bir kulüp oluşturdularsa da bir süre sonra iki takım Panionios GSS adında birleşmişti.

1922 yılına kadar Alsancak Stadı'nda top oynayan Panionios GSS, Yunanlıların büyük yenilgisi sonrasında önce Atina'ya sonrasında ise çoğunlukla İzmir'den göç edenlerin yaşadığı

²⁰ Ramis Sağlam, **Smyrna'nın İzlerinden**, Biz Kitap, İstanbul, 1. baskı, Mart 2017, s.58-59.

²¹ **Age**, s.58.

Atina'nın varoş bir bölgesi olan "Nea Smyrna" yani Yeni İzmir'e taşındı.

Alsancak Stadi'nın 1920'lerdeki durumu hakkında Garibaldi'den Altay'a transfer olan Altaylı Dominik'in verdiği bilgiler önemlidir²²: *"Bu sahaya girilince sağ tarafta bir uçtan öbür uca uzatılmış tahtadan ve 7-8 basamaklı bir sözde tribün vardı. Bir stad tribününden ziyade varacağı yer yıkılmış bulunan bir harabe merdivenine benzeyen bu saha en çok iki bin kişi alabilirdi. Bu sözde tribünün tam karşı tarafına Ortodoks Mezarlığı geliyordu. Maçları o mezarlığın önünden seyretmek isteyenler sıralarını, sandalyelerini, hasırlarını veya şiltelerini kendi evlerinden getiriyorlardı. Maçların seyir parası, dühuliyesi 20 para idi. Ama 20 para da o zaman para idi. Bu 20 para ile o zaman siz bugünün 200 kuruşuyla beceremeyeceğiniz işleri yapabiliydiniz..."*

İşgal yıllarında Panionios Stadyumu'nda bir kutlama töreni...
Bilge Umar, **İzmir'de Yunanlıların Son Günleri**, İBB Yay., İzmir, 2.bas.,
Ağustos 2011, s. 263.

²² Demokrat İzmir, 13 Ocak 1968.

Güzel İzmir”in stadyumu Alsancak Stadı’nın olduğu yerde üç yüz kişilik tahta tribünün olduğu **“Panyoniyos”** sahası bulunmaktaydı.

Bu stat 14 Eylül 1890’da İzmir’de kurulan mavi kırmızı formalı “Panionios Gymnastikos Syllogos Smyrnis” ya da Smyrna Pan-İyonya Jimnastik Kulübü olarak da adlandırabileceğimiz Panionios GSS kulübünün malıydı²³.

1923 yılında inşa olunan İzmir’in bu en eski stadyumu ilerleyen zamanlarda ise ilavelerle genişletildi.

Panionis Stadı’nın adı 1923 senesinde **“Veremle Mücadele Cemiyeti Stadı”** olarak değiştirilmiştir²⁴ ve sonrasında ise İzmir Alsancak Stadı olmuştur.

İzmir’in düşman işgalinden kurtarılmasından sonra ilk olarak İzmir’de canlandırılan kulüp Karşıyaka olacaktı.

Ve ardından da *“Paniyoniyoi” kulübünün terk ettiği şimdiki Alsancak Stadyumu’nda futbol faaliyetini kuran eski Altaylılar da toplam Altay’ı ihya etmeye karar verdiler. Vaziyet yine az çok Karşıyaka-Altay “rekabetiyle”sivrilecekti²⁵.*

²³ Diker, age., s.24.

²⁴ Fehim Kuruloğlu, “Altay Spor Kulübü Tarihi”, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2010, s.36.

²⁵ Cemal Ahmed, “İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübünün Mazisi”, Spor Âlemi, Teşrinievvel 1926, Sekizinci Sene, Birinci sayı, Sayfa. 4.

“20/3/41(1925) Fenerbahçe-Karşıyaka maçı (Seyirciler)”

Alsancak Stadi’nda seyirciler... Kuruloğlu, agt., s.57.

K.S.K-Altınordu arasındaki rekabet de dikkate değer olmuştur.

1 Mayıs 1925 Cuma günü saat 3'00'de **Punta İdman Sahası**'nda (Alsancak Sahası) oynanan maçın sonucu "Altınordulular galip" olarak Ahenk gazetesine yansımıştır.

K.S.K:1-3: Altınordu²⁶.

"Karşıyaka Spor Kulübü-Altınordu Müsabakası,
1 Mayıs Cuma Günü Punta İdman Sahasında Saat 3de"
Berber-Serçe, age., s.269.

²⁶ Engin Berber-Erkan Serçe, **Karşıyaka Tarihi**, Karşıyaka Belediyesi Kültür Yay., İzmir, Birinci Basım, Aralık 2011, s.269.

K.S.K. 1926 yılında Alsancak Stadı'nda gol yemeden İzmir lig şampiyonu olmuştur. İlk başta Kızırmızı Küme'de Altay'ı 1-0 yenerek Mor Küme'nin lideri ile karşılaşmaya hak kazanmıştır. Sonrasında ise Altınordu takımını yenerek "1925-1926 İzmir Şampiyonu" olmuştur²⁷.

Gazi Paşa Hazretleri Karşıyaka'mıza, kurucularımızın Kurtuluş Savaşı'ndaki mücadeleleri, çabaları ve futboldaki bu üstün başarısı neticesinde Türkiye'de hiçbir spor kulübüne layık olmayan bir hediye verecektir.

K.S.K.miz sonsuza kadar armamızda gurur ve onurla taşıyacak olduğumuz ay yıldızımızı Halâskâr Gazi'miz Ebedi Başkomutanımız ve Cumhurbaşkanımız'dan alarak bu onuru taşıyan tek kulüp olarak kalacaktır.

Bilge Umar, "İzmir'de Yunanlıların Son Günleri" adlı eserinde iki güzel fotoğraf paylaşmıştır. Biri 10 Ağustos 1926 tarihinde Alsancak Stadı'nda oynanacak olan K.S.K.-Beşiktaş müsabakasını izlemeye gelen seyircilerin olduğu ve tribünde bu seyircilerin en önünde oturan İzmir'i işgalcilerden kurtaran süvari kolordusunun komutanı Fahrettin (Altay) Paşa'nın fotoğrafı... Fahrettin Paşa'nın hemen yanında ise kardeşi Karşıyaka Belediye Başkanı ve K.S.K. başkanlığı da yapmış olan Fikri Altay var.

²⁷ K.S.K.mizin bu şampiyonluğu için bkz. kitaptaki "1925-1926 İzmir Şampiyonu Karşıyaka Spor Kulübü" başlıklı köşe yazısı.

Karşıyaka Spor Kulübü Beşiktaş maçı... Alsancak Stadı... 10 Ağustos 1926... “*Karşıyaka-Beşiktaş Maçında Meraklılar*” Bilge Umar, **İzmir’de Yunanlıların Son Günleri**, İBB Yay., İzmir, 2011.

İkincisi ise yine 1926 Alsancak Stadı... Bu sefer büyük olasılıkla Ekim ayı... Şeref tribününde önemli kişiler bulunmakta: İzmir Valisi Kazım (Dirik) Paşa (elinde baston bulunan kişi), sonradan İzmir belediye başkanı olacak olan Reşat (Leblebicioğlu) Bey (solda, koyu takım elbiseli ve gözlüklü kişi) ve K.S.K. umumi kaptanı Cemal Ahmet (Umar) Bey (masada bulunan kupaların arkasında ayakta duran, badem bıyıklı, 25 yaşında genç adam).

Mısır'ın ünlü takımı ve Mısır şampiyonu "El-İttihad" altı maç oynamak üzere 1926'da Türkiye'ye gelmişti. İlk önce İstanbul'da Galatasaray ve Fenerbahçe ile sonra Ankara'da Muhafizgücü ile maçlar oynamıştı ve El İttihad'ın son durağı da İzmir'de Alsancak Stadı oldu. Mısır'ın ünlü takımı El İttihad ile Karşıyaka muhtelitinin bir arada olduğu fotoğraf güzel bir tanıktır.

"El-İttihad-İzmir Muhteliti Maçında Malik Bey'in Muhakkak Bir Golü Kurtarışı
Foto:Fazıl Berki 26/9/(19)26" Ahmet Diker Arşivi. Çeviri: Seda Serbest

"El-İttihad-Karşıyaka Muhteliti bir arada" Kuruloğlu, agt., s.106.

Ve hüznü, keder dolu anlara da sahne olmuştur bu mabet.

İzmir büyük bir futbolcusunun Alsancak Stadı'nda ölümü ile sarsılmıştır: Altaylı Vehbi Bey'in ölümü.

28 Aralık 1929 tarihinde Altay ile Altınay takımları arasında yapılan maçta saat 15.50'de Altay santraforu Vehbi ile Altınay santraforu İhsan topa beraber yükselirler, aynı topa Altınaylı Hayri de hamle yapar. *"İşte bu sırada Vehbi'nin ikiye katlanmış bir iskambil kâğıdı gibi yere düştüğü görüldü."*

Maçın hakemi Reşat (Toygar) Bey bu çarpışmada bir kasıt görmez ve tarafları cezalandırmaz. Yirmi dört yaşındaki, 1925'te Hilal'den Altay'a geçen Vehbi saha dışına çıkartılır. Vehbi, Altınay maçından önce İstanbul'daki son Fenerbahçe maçında çok başarılı bir oyun çıkarmıştır. Ancak Altay'ın İstanbul'dan dönüşü sırasında bağırsaklarından rahatsızlanmış ve bir ay hastanede yatmıştır. Saha kenarında bulunan Vehbi rahatsızlıktan kıvranır bir hale gelince acilen hastaneye kaldırılmış, saat 22.00'da da ameliyata alınmıştır. Ama ne yazık ki tüm müdahalelere karşın Altay ve İzmir'in bu güzide futbolcusu kurtarılamamış ve 29 Aralık 1929 tarihinde hayata gözlerini yummuştur. Bu elim olay İzmir'i öyle etkilemiştir ki 1930'lu yıllarda bile bu konu konuşulur olmuştur²⁸.

Alsancak Stadı 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın (Partisi'nin) mitingine bile sahne olmuştu. Serbest Cumhuriyet Fırkası Reisi (Fethi Okyar) Bey İzmir gezisinde (İzmir Valisi Kazım (Dirik) Bey'in engel olmaya çalışmasına karşın Gazi'nin desteği ile) miting duraklarından biri de Alsancak Stadı olmuş ve

²⁸ Demokrat İzmir, 30 Ocak 1968.

bu miting Yazman'ın ifadesine göre 50 bin kişilik mahşeri bir kalabalığa ulaşmıştı²⁹.

14 Kasım 1930 tarihinde Serbest Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan Hilal-i Ahmer yararına düzenlenen şefkat kupası turnuva maçları ilanı... Alsancak Stadı'nda oynanacak Göztepe-Sakarya ve K.S.K.-Altınordu müsabakaları...
Serbest Cumhuriyet, 31 Teşrin-i Evvel (Ekim) 1930.

Tarih: 1931... Tarihi Alsancak Stadı...

Hava sıcaklığı gölgede 37, güneşte 62 derece.

Yılın son maçı... Şilt birinciliği için iki rakip: K.S.K. ve İzmirspor...

Yeşil kırmızılılar aşırı sıcaktan dolayı maçın ertelenip daha uygun bir tarihte oynanmasını ister, bu duruma itiraz edilir ve K.S.K.liler maça çıkmaz.

Ancak hakemin davetiyle maça çıkan İzmirspor takımı maç yapmadan Şilt birinciliğini kazanarak müzesine götürür.

²⁹ Aslan Tufan Yazman, **Atatürk'le Beraber**, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., 2. Baskı, İstanbul, 1984, s.232.

Alsancak Stadı 1930'lu yıllar...

Mustafa Kemal Atatürk tarafından verilen "Ece" soyadını alan ve Türkiye'nin ilk dünya güzeli olan Keriman Halis Hanımefendi Alsancak'ta bir maçı izlerken...
1930'lar...

Alsancak Stadyumu'nda Altay Buca ile İzmirspor ise Türkspor ile karşılaşacaklar. **Yeni Asır**, 25 Eylül 1931.

18 Kasım 1932... Alsancak Stadi...

Bu yılın lig şampiyonu Altınordu ile Şilt şampiyonu İzmirspor takımları arasında güzellik kraliçemiz Keriman Halis Hanım'ın vuruşuyla başlayan Kraliçe Kupası maçı... Maçı izleyenler arasında Fevzi ve Fahrettin paşalar da bulunmaktadır.

Maçı İzmirspor 3-1 kazanmıştır ve Kraliçe Kupası'nı Keriman Halis Hanım'ın ellerinden İzmirspor takımı kaptanı Nazmi almıştır. Maçtan sonra basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Keriman Halis Hanım, *üzerindeki ince ceketle ısırtıcı soğuğa rağmen üşüyüp üşümediğini soran bir gazeteciye* ise şu

şekilde yanıt vermiştir: “İnsan bu derece sıcak ilgi ve sevgi ile kuşatılmışken hiç üşür mü?”³⁰

20 Nisan 1934’te Alsancak Stadı’nda İzmir lig şampiyonunu belirleyecek önemli bir maç yapılacak: Altay-İzmirspor.

Fakat bir gün önce Alsancak’ın kale direkleri kesilmişti³¹ ama her şeye rağmen bazı düzenlemeler yapıldı ve maç oynandı. Ancak 1933-1934 İzmir futbol birincisinin belli olacağı bu maçta kale direklerini kesmek dışında bazı başka gariplikler de meydana gelmişti. Örneğin “8 Top Hadisesi”.

Bu maçın hakemi Amerikalı Mr. Favlerdi. İzmirspor başlarda Altay’ı sıkıştırırsa da Vahap, Altay’ı 1-0 öne geçiriyordu. İzmirspor kaptanı Nazmi faullü bir futbol oynamasından dolayı oyundan atılmasına rağmen oyundan çıkmış ama kalecisi Sami’nin (Özok) arkasında mevzi almıştı. Bu sıralarda ilk topun patlamış ya da patlatılmış olduğu görülmüştü. K.S.K.den rica ile bir top istenmiş ve oyun bu şekilde devam etmişti. Ve bu top ile Vahap ikinci golünü atarak Altay’ı 2-0 öne geçiriyordu. Bu arada İzmirspor’un attığı gol iptal edilince kızılca kıyamet kopmuştu.

Garip olaylardan biri de ilk yarı oyundan atılan Nazmi’nin ikinci yarı hakem tarafından tekrar oyuna alınmasıydı. “Çünkü Mister Favler de Nazmi’nin saha içinde kalmasının maçın istikbali bakımından saha dışında kalmasından hayırlı olacağını anlamıştır.” Ancak Nazmi bu sefer Vahap’ın suratına vurarak tekrar oyundan atılacaktı. Bundan sonra sahada top patlatma

³⁰ Demokrat İzmir, 30 Ocak 1968.

³¹ Alsancak Stadı’nın kale direklerini kesen kişiler İzmirsporlulardı. Demokrat İzmir, 25 Ocak 1968. Bu olay hakkında detaylar için aynı gazetenin 25-26 Ocak 1968 tarihli “Ağları Sarsıp Geçtiler” adlı yazı dizisine bakılabilir.

komedisi başlamıştır. Patlatılan üçüncü top sonrasında gelen dördüncü top ile Vahap kendisinin ve Altay'ın üçüncü golünü atıyor. İzmirspor da bir gol buluyor ancak top patlamaları bitmiyor. Maçın bitmesine yirmi dakika kala sekiz top patlatılmıştır. *“Eğer maç bu şartlar altında devam ederse, İzmir’de spor malzemesi satıcılarının ellerindeki stok toplar bile maçın bitirilmesine yetmeyecek.”*³² yorumu bile yapılmıştır.

Komedi drama dönmüş, saha karışmış, “İzmir’in emektar Alsancak Stadı” gariplikler gününü yaşamıştı. Sekizinci topu da İzmirspor taraftarlarından Muharrem adında bir çocuk çakı ile patlatıyor. Sonradan anılarda ortaya çıkacaktır ki topları İzmirspor’lu Nazmi çakı ile patlatmıştır. Hatta bir defasında çakı topta unutulmuş ve kaleci o şekilde kale vuruşunu yapmıştı. Burada amaç maçı karanlığa bırakıp bitmesini sağlamaktır³³.

Bu olayların nihayetinde Altay, İzmirspor’a hükmen galip gelerek şampiyonluğa ulaşıyor. Tabii olaylar durulmuyor bir türlü. Gündoğdu’daki Altay kulüp binası taşla tutuluyor, bu durum derin bir üzüntü içerisinde olan Futbol heyeti başkanı Mustafa Balöz’ün istifasını vermesine sebep oluyor. İzmirspor kaptanı Nazmi iki yıl boykot cezası ile cezalandırılıyor. Maçtaki olaylar yüzünden tutuklanan Nazmi, Sami ve Necdet daha sonra Kazım Dirik’in araya girmesiyle kefaletle serbest bırakılıyor³⁴. Bu olaylar hakkında şu mizahi sözler de söylenir olmuştur:

³² **Demokrat İzmir**, 24 Ocak 1968.

³³ **Demokrat İzmir**, 26 Ocak 1968.

³⁴ **Demokrat İzmir**, 25 Ocak 1968. Bu dönemde İzmirspor’un “İdare Heyeti Fahri Başkanı Dr. Behçet Uz”dur, kulüp başkanı ise devrin İzmir Valisi

“Olduk İzmirsporlu/Patlattık beş, on topu/Boyladık hep karakolu/

Kalecisi haşarı/Hem de Çerkes kafalı/Patlatıyor topları/Kalplere vur bir zımba!”

Sonraki dönemlerde oynanan İzmirspor-Altay maçında ise Vali Kazım Bey’in emri ile sahaya bir seyirci bile sokulmamış, stadyumun etrafını bir tabur Jandarma ile çevrilerek benzer olayların yaşanmaması için önlem alınmaya çalışılmıştı. Seyircisiz maç dönemi de böylece başlamış oldu³⁵.

Mabette 27 Ekim 1935 tarihinde İzmir Karması takımı Sovyetler Birliği Karması ile 3-3 berabere kalmıştı.

1938’de Altay ile Brezilya’nın “America Football Clubs of Belo Horizonte” takımı arasında bir maç bile oynanmıştı.

Alsancak pek çok müsabakaya ev sahipliği yapmıştı: İzmir ligi maçları, Atatürk büstü, Gül Kupası ve Altın Çivili atletizm müsabakaları, Ajanlık Kupası, Maarif Mükâfatı/Milli Küme, Şild maçları, Fuar futbol müsabakaları...

1939’da Şilt maçı: Doğanşpor-Üçok takımları arasında Alsancak Stadi’nda oynanmıştı³⁶. Doğanşpor bu maçta Üçok takımını 1-0’lık bir skorla mağlup etmişti³⁷.

Kazım Dirik’in oğlu Turan Dirik’tir. Kulübün idare heyeti odası ise Kazım Dirik’in Vali Konağı’ndaki odasıdır.

³⁵ **Demokrat İzmir**, 26 Ocak 1968.

³⁶ **Anadolu**, 3 Kânunuevvel 1939.

³⁷ **Anadolu**, 10 Kânunuevvel 1939.

S P O R

Şiddetli maçları

Bugün Alsancak sahası enteresan bir müsabakanın sahnesi olacaktır. Geçen hafta şiddetli müsabakalarının dövizinde sarfedilen enerjiye rağmen birbirini yenemeyen Doğan-
spor ve Üçok takımları bugün tek-
rar karşılaşacaklardır. Ve galip ta-
cımı finale ayrılacaktır.

Geçen hafta nizami dyundan sonra
tavamın kararımı olmasi yüzünden,
müsabaka temdid edilemediği ve maçı
u suretle bugüne kalıptı.

Anadolu, 3 Kânunuevvel (Aralık) 1939.

Demirspor 4 - Ateş 0

Altay 2-1 Doğanşporu, Üçok 3.0 Yamanları yendiler

Bün Alsancak sahasında ikinci dev-
re lik maçılarına başladı. Bir kaç
gündenberi devam eden yağmur yü-
zünden, sahayı hafif bir çamur ta-
pı kaplamıştı.

hi, Abdullah, Said, İrfan, Emin, Ab-
bas, Fuad, Mehmed, Yusuf.
Oyun tam bir sürat ve enerji ile
başladı. Her iki takım da bir an evvel
neticeye varmak emeliyle oynuyor

Anadolu, 18 Kânunuevvel(Aralık)

Anadolu, 1 Eylül 1939.

Alsancak Stadı'nda milli/ulusal bayramlarımız da kutlanmıştır. 1939'da 19 Mayıs için spor şenlikleri düzenlenmiştir. *"19 Mayıs hareket bayramında yapılacak spor şenlikleri hazırlıklarına devam edilmektedir. Talebeler bir hafta ekzersizden (egzersizden) sonra Alsancak stadyomunda (stadyumunda) müştereken idman hareketleri yapacaklardır. 19 Mayıs'ta yapılacak şenlikler ve geçit resmine 3000' den fazla ortaokul talebesi iştirak edecektir."*³⁸

Alsancakspor Kulübü yönetim kurulu yapmış olduğu bir toplantıda kulübe eski ve tarihi adı olan Altay adını vermeyi kararlaştırmıştır. 1 Temmuz 1939'da yıllık kongresini yapmayı kararlaştırmıştır. Alsancak Stadı'nın Altay-Alsancak Stadı olarak çeşitli zamanlarda kullanıldığı olmuştur.

³⁸ Anadolu, 2 Mayıs 1939.

Alsancak - Altay

Kongre 1 Temmuzda

Alsancak Spor kulübü idare heyeti, yaptığı bir toplantıda kulübe eski ve tarihî adı olan **ALTAY** adını vermeği kararlaştırmıştır. İdare heyeti bu hususta karar vermek ve yeni idare heyeti seçimini yapmak için Alsancak senelik kongresini 1 Temmuzda yapmağı muvafık görmüştür.

Anadolu, 16 Haziran 1939.

İngiliz harp gemisi Malaya'nın futbol takımı ile İzmir muhteliti "*şimdiye kadar görülmemiş bir kalabalık*" karşısında Ağustos 1939'da Alsancak Stadı'nda karşılaşmışlardı.

Askeri bando ilk önce misafir takımın milli marşını sonra da İstiklal Marş'ımızı çaldı.

İzmir muhteliti maç sonunda sahadan 9-1'lik bir fark ile ayrılmıştı.

İkinci maçı da İzmir muhteliti 5-0 kazanarak İngiliz bahriyelilerini uğurlamışlardı.

Dünkü Malaya - İzmir spor teması

Mis firier antremansızdı. O, unu İzmir kazandı

Anadolu, 4 Ağustos 1939.

Malaya Bugün Gidiyor

Dün gece gemide parlak bir suvare verildi

Dünkü maçı 5-0 İzmir kazandı

*Dost ve müttelik devlet denizcilerinin memleketimiz
Gen iyi intibalarla ayrıldıklarını tahmin edebiliriz*

İsmailiye ile İzmir İzmir milli
vakti geçtikten sonra Malaya da dün
akşam 8.30'da bir suvare verildi.
Dr. Nevzat ve Dr. Ş. Ş. Akın,
Milletvekili M. Ş. Akın ve
genel başkan Akın, Akın ve
Dr. Ş. Ş. Akın, Akın ve
dün gece suvare verildi ve
vakti geçtikten sonra Malaya da
akşam 8.30'da bir suvare verildi.
Dr. Nevzat ve Dr. Ş. Ş. Akın,
Milletvekili M. Ş. Akın ve
genel başkan Akın, Akın ve
Dr. Ş. Ş. Akın, Akın ve
dün gece suvare verildi ve
vakti geçtikten sonra Malaya da
akşam 8.30'da bir suvare verildi.
Dr. Nevzat ve Dr. Ş. Ş. Akın,
Milletvekili M. Ş. Akın ve
genel başkan Akın, Akın ve
Dr. Ş. Ş. Akın, Akın ve
dün gece suvare verildi ve
vakti geçtikten sonra Malaya da
akşam 8.30'da bir suvare verildi.

Anadolu, 6 Ağustos 1939.

7 Nisan 1940 tarihi ise çok ilginç bir maça sahne oldu. İlk yarıyı 4-0 yenik kapatan Altay takımı ikinci yarıda şaha kalktı ve rakibi Galatasaray'ı 5-4 yenme başarısını gösterdi.

K.S.K-Beşiktaş arasında 19 Mart 1944 tarihinde oynanan Milli Küme maçında ise ilginç bir olay yaşanmıştı. K.S.K-BJK maçının hakemi Sabri Armağan'ın BJK kaptanı (Baba) Hakkı Yeten'i oyundan atması sonucu ortalık karışmış ve maçın yarıda kalacağı kesinleşmiş gibiydi. Fakat devrin İzmir Valisi Şefik Soyer'in araya girmesiyle devam eden maç 0-0 bitmişti.

Alsancak Stadyumu'nda futbol, voleybol, atletizm vs. müsabakaları düzenlendiği gibi hentbol maçları da yapılmıştır. Nisan 1945'te beş bin kişinin izlediği Hentbol Şampiyonluk Maçı'nda İnönü Lisesi Atatürk Lisesi'ni 4-3 yenerek hentbol şampiyonu olmuştu³⁹.

1918 da
18 de 6 şa-
çok de-
etmiştir
reya harp
het yücel-
nezaatid-

kilde kavriyacak işe başlamış
olan İstanbul seçkin teşek-
küllerinin temsil edildiği ko-
millî davada vazife alması ol-
dugunu tebarüz ettirmiştir.
[Sonu Sa. 3 Sü. 3 de]

AVUSTURYA FUTBOL TAKIMI
F. C. WIEN
İLK MAÇINI YARIN **K. S. K. la**
Alsancakta oynayacak

başlanan üçüncü vagona
baki saat 9.15 te çıkış
mıdır.
Cumhur Başkanı
huzurunda vali ve be-
bağları profesör Güky
[Sonu Sa. 4 Sü. 4]

Trumar
Dün bir baskı
toplantısı ya.
Londra, 4 (B. R. C.) — Bu
Truman bugün yaptığı bi-
gün 2 —

Avusturya Futbol Takımı F.C. Wien Alsancak'ta K.S.K. ile oynayacak... **Yeni Asır**, 6 Ocak 1951.

¹⁰ **Yeni Asır**, 14 Nisan 1945.

Dunku K. S. K. - Alsancak maçından bir anstantane
Diğer resimleri ve dunku spor haberleri 4. cü sahafımızdadır!
FOTO: Yeni Asır - Şahap MELO

K.S.K-Alsancak maçından bir
enstantane...

Yeni Asır, 11 Şubat 1951.

1951... Altınordu'nun misafiri olarak İzmir'e gelen Suriye futbol şampiyonu: "Şirtatülceyş"... Şirtatülceyş, daha önceki zamanlarda Ankara Gençler Birliği'ni ve İzmir'den de Göztepe ve Altınordu'yu 5-0 mağlup etmişti.

Yine Suriye'de de Karşıyaka ile iki maç yapmış birini kazanıp diğerini kaybetmişti. Ve yine bir K.S.K-Şirtatülceyş maçı oynandı 1951 yılında. 27 Mayıs 1951. Yeni Asır gazetesine yansıyan bu maçı K.S.K. futbol takımı 3-0 kazanmıştı. K.S.K.nin kadrosu ise şöyleydi: Vecdi, Haydar, Ferit, Necati, Lem'i, Kemal, Sencar, İbrahim, Hakkı, Ramazan, Suat. Suriye takımında ise o dönemin iki tanınmış ismi bulunmaktaydı: Eski Vefa kalecisi Hırsto ve eski Karşıyaka'dan Tayyar. Müsabaka Suriye takımının tüm olumsuz davranışlarına karşın 3-0 K.S.K. lehine bitmişti.

K.S.K. ile maç yapan “Şirtatülceysi” takımı **Yeni Asır**, 27 Mayıs 1951.

1952 yılı K.S.K. için altın yıldı. Sekiz branşta şampiyon Karşıyaka! Tamı tamına sekiz branş: Futbol, hentbol, voleybol, basketbol, boks, yüzme, yelken ve su topu. Bu efsane dönemi K.S.K.mizin unutulmaz yöneticilerinden Tahir Türetken şu şekilde anlatır⁴⁰:

“O yılı hatırladığım zaman tüylerim diken diken oluyor. Tam 8 branşta yeşil-kırmızı bayrağı göndere çekmiştik.

(...) 26 yıl sonra gelen bu büyük zaferler, camiayı sevince boğdu. O günleri hayal bile edemeyiz. Vapurlar salkım saçak taraftarlarla doluyor, düdükler çılginca çalıyor ve sahile gelen taraftarları binlerce Karşıyakalı karşılayıp bağrına basıyordu. Soğukkuyu’da, Alaybey’de, Bostanlı’da, Hacı Hüseyinler’de davullar “güm güm” çalıyor ve herkes oynayıp zıplıyordu. Bu

⁴⁰ Aksoy, age., s.132-133

şenlik içinde Türkiye bilardo şampiyonu Cemal Bey'in piyanonun başına geçip, K.S.K. Marşı'nı çalması başlı başına bir zevkti.

O yıllar Alsancak Stadı'na şampiyon olan takımların bayrakları çekilirdi. Açık tribün tarafındaki bayrak bölümüne K.S.K.nin tam sekiz bayrağının çekilmesi, 1952 yılının büyük bir zafer yılı olarak tarihe geçmesine yol açtı.(...)“

26 yıl sonra şampiyon olan K.S.K. futbol takımının sevincini Alsancak mabedi iyi bilir.

K.S.K.nin yıldönümü şerefine Alsancak Stadı'nda K.S.K-Fenerbahçe arasında özel bir maç bile oynanmıştı.

Alsancak Stadı, İzmir'in futbol tarihinin yazıldığı yerdir. 1952, Karşıyaka Spor Kulübü-Fenerbahçe özel maçı seronomisi... Hakemler Hakkı Gürüz ve Ali Barçın... Fenerbahçe Kaptanı Müzdat Yetkiner ve K.S.K. Kaptanı 17 yaşındaki Özcan Öngen...

8 Şubat 1956'da Macar Budapeşte Karması futbol takımı ile İzmir Karması'nın maçını izlemeye gelen seyirciler Alsancak Stadı'nda.
Yeni Asır, 9 Şubat 1956.

Dün, Alsancak Stadında B Hakem Festivali Var

Karşıyaka - Beşiktaş maçının 67 nci dakikası hakemin acayip bir kararla verdiği çift vuruş, Karşıyaka galip duruma geçince saha karıştı. Beşiktaşlılar ısrarla ısrar edince maç tatil edildi.

Maçın hakemi ne diyor

Maçın hakemi ne diyor

Maçın hakemi ne diyor

İki Sarı - Lacivertli takımın Fenerbahçe galip geldi 3-0

BEŞİKTAŞ'IN GALİP
İYİ HAYAT İTTİ

Alsancak'ta Hakem Festivali... Demokrat İzmir 14 Mayıs 1962.

Alsancak'ta Avrupa Fuar Şehirleri Kupası ikinci turunda Kasım 1965'te Göztepe Almanya'nın güçlü takımlarından 1860 Münih takımını Cengiz ve Ertan'ın attığı gollerle 2-1 yenmişti⁴¹.

Ama Göztepe ne yazık ki deplasmanda 9-1 gibi büyük bir mağlubiyetten kurtulamamıştı. 1860 Münih takımının Antrenörü Max Merker 2-1 yenildikleri maçın bitiminde *"Almanya'da dört fark yaparız."* tahmininde bulunmuştu.

Alsancak'ta oynanan ilk gece maçı ise 5 Eylül 1967'de Altınordu ve Göztepe takımları arasındaki TSYD Kupası finalinde oynanmıştı⁴². 22 Kasım 1967'de Alsancak Stadı'nda Göztepe İspanya'nın Atletico Madrid takımını konuk etmişti. "Fuar Şehirleri Kupası" maçında Göztepe Halil ve Gürsel'in golleri ile Atletico Madrid'i 3-1 yenmişti.

Göztepe galibiyet için çıktığı maçın 80 dakikasında bir gol yenile ve yine kadrolu ile hasebde kalmıştı. Artık yapılarak bir şeyin kalmadığına inanılanlar için 75 dakikada yerden penaltı kurtarıcılık kazandı. Göztepe'nin penaltıcısı Fuji Mehmet'i gelmiş ve fotoğrafta görüldüğü gibi beraberlik golünü Boluspor ağlarına göndermişti.

1974 Göztepe-Boluspor maçı Alsancak Stadı... Göztepe'nin penaltıcısı Fuji Mehmet takımının beraberlik golünü Boluspor ağlarına atarken... **Hayat Spor**, 11 Aralık 1974, Sayı:41, Cilt:2, s.13.

⁴¹ **Demokrat İzmir**, 4 Kasım 1965

⁴² Kuruloğlu, agt., s.37

Oktay Gökdemir hocanın Alsancak Stadı'nın önemini çok çok güzel anlattığı yazısını paylaşmadan geçemeyeceğim⁴³:

"Biraz kent tarihi... TV'de 2003'te Göztepe'nin Fener'le oynadığı son maç gösterildi. Güzelim Alsancak Stadı'nda... Ben o maçıydım. Sevgili Şener ve Besim ile birlikte. Hafızam beni yanıltmıyorsa Nezih ve bir Göz Göz hastası Şuayip de vardı. Göztepe o maçla 1.Lig'e veda etti. Ne yazık ki Türkiye'nin belki de en güzel stadını yıktık. Tribünden sanki maçın içindeydiniz. Kapalıslı aslında açıktı. Plastik bardak çay ve çiğdem çitlemek bir zevkti. Bir de sosisli sandviç yemek. Açıktan kapalıya muhabbet edebilirdiniz arkadaşlarınızla, öyle samimi ve içten yani... 1900'lü yılların başından beri İzmirli bu bölgede futbol müsabakaları izliyorlardı. Stat 1929'da açıldı. Osmanlı Dönemi'nde Darağacı olarak adlandırılan bölgede idamlar yapılıyordu. İzmir Rumları semte Mortakya dediler yani "ölülerin yeri" anlamında... Derken Cumhuriyet Kahramanlar ve Alsancak diye isimlendirdi. Zira kuruluşun ve kurtuluşun kenti İzmir'e Alsancak yakışıyordu. Şimdi o stadın yerinde yeller esiyor. Bir tarihi, hafızayı belleği yok ettik. Neymiş? Yeni stat inşa edeceklermiş... Artık bir arena da oraya kondururlar. Kentlerin hafızaları vardır. Alsancak Stadı İzmir için öyle bir yerdi. Şimdi bir masal oldu. Ne kadar yazık! Her şey para, her şey rant mı ya? Bak, maç oynatacak stadın yok. 5. Sanayi Sitesi'nde kuş uçmaz kervan geçmez yerde insanlara futbol seyrettireceksin, öyle mi? Yolunuz eski Alsancak Stadı'nın olduğu yere düştüğünde şöyle bir bakın. Kaybettiğiniz aslında kentinizin kimliğidir."

⁴³ Oktay Gökdemir hocanın 12 Ağustos 2017'de sosyal medya hesabından paylaşmış olduğu yazısı.

Kimler kimler ter akıtmadı ki bu mabette: Vahap Özaltay, Hamit Aslan, Fuat Göztepe, Sait Altınordu, Metin Oktay, Akın Barhan, Gürsel Aksel, Ergun Öztuna, Nevzat Güzelırmak, Gode Cengiz (Kocatoros), Erol Baş, Erol Özışıkçılar... Nice güzel insan...

Alsancak İzmir'in mabedi idi tüm eksikleriyle. Şu an Alsancak gözü yaşlı bir mabet görünümünde. Umarım bir an önce bu mabet yenilenir ve İzmir artık modern bir stada sahip olur.

izmirliiler - (istanbula) Bacak kadar çocukla oynayacağını gel benimle oynada.. boyunu göreyim.

Spor dergilerine yansıyan İzmir-İstanbul rekabeti... İzmirliiler İstanbullulara kafa tutuyor. Türkiye'de ilk kez futbolun oynandığı yer olan İzmir için futbol vazgeçilmezdir.

Spor Postası, 28 Temmuz 1934.

KARŞIYAKA STADI⁴⁴

Karşıyaka Spor Kulübü ve Karşıyakalılar için büyük önem taşıyan ve derin bir anlamı olan Karşıyaka Stadı'nın kısaca tarihinden bahsederek başlamak istiyorum yazıma.

“Karşıyaka şehir stadı 1940'ta bitecek. Karşıyaka sahasından sonra Eşrefpaşa, Tilkilik ve Göztepe sahaları da kulüp hinalarıyla birlikte yapılacaktır.”

⁴⁴ Karşıyaka Birliği gazetesinin Haziran 2016 sayısında da yayımlanmıştır.

Karşıyaka Stadi'nin kurulacağını müjdelendiği bu haberden sonra stadın temel atma töreni 12 Haziran 1937 tarihinde gerçekleşti⁴⁵.

İzmir'de Yeni Bir Stat⁴⁶

Karşıyaka Stadi'nin açılışı ise 1940 yılından önce olacaktır. 12 Haziran 1937 günü temel atma töreni gerçekleştirildikten on ay sonra 1938 Nisanı'nda stadın tesviyesi bitmek üzereydi. Kulüp binası inşaatına başlanılması içinse Türk Spor Kurumu tarafından hazırlanmış planlar beklenmekteydi. Cumhuriyet Bayramı'nda açılması düşünülen Karşıyaka Stadi'nde dönemin Aydın milletvekili ve Türk Spor Kurumu başkanı olan Adnan Menderes incelemelerde bulunmuştu ve Türk Spor Kurumu'ndan kulüp binası için 8000 liralık ödeme çıkartmıştı. Karşıyaka Stadi'nde

⁴⁵ Karşıyaka Stadi ise 1930'ların çok öncesine dayanan bir maziye sahiptir.

⁴⁶ İlgili haber metnini benimle paylaşan Sayın Erhan Çifçi'ye teşekkür ediyorum. Akşam, 22 Haziran 1937.

400 metrelik koşu yolu, atletizmin tüm dalları için uygun yerler, bir futbol sahası ve kapalı bir salon, güreş, voleybol ve basketbol yerleri, kadın ve erkek sporcular için ayrı duş ve soyunma yerleriyle kulüp yönetim kuruluna ve levazıma ait odaları içermesi planlandı.

CHP, 6 Ekim 1938 Perşembe günü, Beyler Sokağı'ndaki binasında, Karşıyaka'daki stat yapılacak kulüp binası ile spor salonunu, 19.752 lira 35 kuruş keşifname üzerinden açık eksiltme ile ihale etti⁴⁷.

30 Ekim 1939'da Tek Partili Dönem'in İzmirli mebusları (İzmir'in o dönemdeki belediye başkanı ve sağlık eski bakanı) Dr. Behçet Uz ve (K.S.K. eski başkanı ve milli savunma eski bakanı) Münir Birsel'in de katıldığı bir tören düzenlendi.

K.S.K. tesisleri 30 Ekim 1939 tarihinde Karşıyaka Stadi içinde açılıyor. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s. 367.

⁴⁷ <http://ccmkaragozlu.blogspot.com.tr/2014/10/karsiyaka-stadi.html>

K.S.K. ve Altay takımları arasında (saat 14.00'da) bir maç ve çeşitli güreş müsabakalarıyla Karşıyaka Stadyumu tesislerinin resmi açılışı gerçekleştirildi.

Yaşar Aksoy'un Muhittin İşçimenler'den aktardıklarına göre İşçimenler Karşıyaka Sahası'nın açılışı hakkında şu bilgileri veriyor⁴⁸:

"...31.10.1939 tarihinde Karşıyaka Sahası resmen büyük bir törenle açılmıştı. Kulüp Başkanı Kani Erim, Umumi Kaptan Adil Akkum ve Muhasip Niyazi Tusder, sahanın açılışında büyük emekleri geçen Aydın Mebusu ve Türk Spor Kurumu Eski Başkanı Adnan Menderes'e ve Bursa Mebusu Fazlı Güleç'e birer teşekkür telgrafi çekmişlerdi.

Karşıyaka sahasının K.S.K. tarihinde büyük yeri vardır. Nice dayanışma toplantıları bu sahada yapılmış, nice beraberliklerin temeli burada kökleşmiştir."

Bayramda, spor hareketleri

Altay takımı, Nazilli Şömer takımıyla bayram müسابakasıyla vakti dolmuş. Bu gün, dün öğleden sonra Nazilliye hareket etmiştir. Altaylılar, yarın oynayacak ve derhal şehrinde dinlenmektedirler. Bayramın üçüncü günü de Alsancak sahasında öğleden sonra Altay - Dendrospor birinci ve ikinci takımları hususî bir maç yapacaklardır.

Çokki: Bugün sabahleyin otobüsle Menemen'e giderek ve Meskenin yılın takımı ile karşılaşacaktır.

Çokki: Maçtan sonra tekrar otobüsle şehrinde dinlenmek ve yarın sabah öğleden sonra Karşıyakada Ya-

manlar sahasında Yamanlar takımı ile hususî bir müsabaka yapacaktır.

Matbuat takımı ve Ankara müteakibleri

Ankara, 13 (Telefonla) — İstanbul matbuat takımı bugün şehrimize gelmiş ve istirahatında beden terbiyesi genel direktörlüğü erkânı ile sporcular tarafından karşılanmıştır. Takım yarın, Ankara şartkaidleri ile karşılaşacaktır. Bu maçta büyük bir

"Üçok takımı Karşıyaka'da Yamanlar sahasında Yamanlar takımı ile hususî bir müsabaka yapacak." **Anadolu**, 14 Teşrin-i Sâni 1939. K.S.K. bu tarihlerde zorunlu olarak Yamanlar adını almıştı.

⁴⁸ Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s. 221.

1958 Karşıyaka Stadı... K.S.K. Başkanı Selçuk Yaşar ve
Kaf Sin Kafılilar bir antrenmanda...

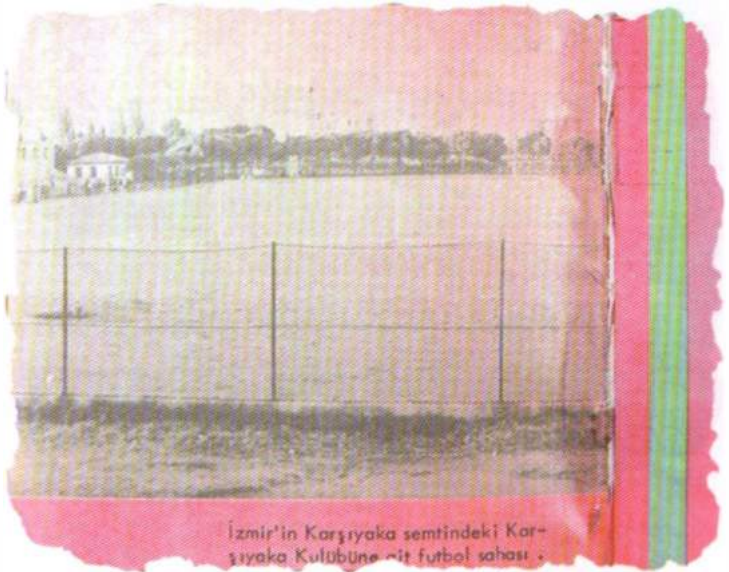
K.S.K. sahasında 1963 yılı bir antrenman öncesi.. (Soldan sağa)
Malzemeci Hakkı amca, Ogün Altıparmak, malzemeci Nevzat,
Baba Cevat, Ahmet Tuna, Enver ve Vural. Aksoy, **Karşıyaka ve
Kaf Sin Kaf...**, s. 150.

1966-1967 sezonunda K.S.K.nin tanıtımını yapan bir kitapçık mevcut. Bu kitapçıkta Karşıyaka Stadı'nı gösteren bir resmin altında şu yazıyor:

“İzmir'in Karşıyaka semtindeki Karşıyaka Kulübü'ne ait futbol sahası.”

Ne güzel değil mi? Kulağa ne kadar hoş geliyor.

Karşıyaka Spor Kulübü'ne ait futbol sahası!!!

İzmir'in Karşıyaka semtindeki Karşıyaka Kulübüne ait futbol sahası .

Karşıyaka Stadı ne olaylara sahne olmamıştır ki...

1971'de ezeli rakibimiz Göztepe Türkiye Kupası ilk tur eleme maçını Trabzon Yol Spor ile yine Karşıyaka Stadı'nda oynamış ve 5-1 kazanarak bir üst tura çıkmıştı.

1971'de Akdeniz Oyunları turnuvasında Tunus-Suriye, Yunanistan-Suriye milli takımlarının maçları bile Karşıyaka Stadı'nda oynanmıştı.

1971, Akdeniz Oyunları'na hazırlanan Karşıyaka Stadı

1986'da bir hazırlık maçında K.S.K., kendi stadında Danimarka takımı Vejle'yi 3-0 mağlup etmişti.

19 Mayıslar, 23 Nisanlar, 29 Ekimler, 9 Eylüller kutlanmıştı. Bayramlar, gösteriler... 10 Kasımlarda Gazi Mustafa Kemal Paşa'mız Atatürk'ümüz anılmıştı.

Karşıyaka Stadında 19 Mayıs kutlamaları. Önder Küçükerman, **1950'li Yıllarda İzmir ve Güzel Karşıyaka**, Karşıyaka Belediyesi Yayını, 1. Baskı, İzmir, 2014, s.248.

Karşıyaka Stadı'nda 19 Mayıs kutlamaları. Küçükerman, **agc.**, s.249.

23 Nisan 1959 Karşıyaka Stadi. Karşıyaka Çocuk Yuvası'ndan ve Karşıyaka'daki ilkokullardan gelen çocuklar 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda tören geçişindeler... Küçükerman, *age.*, s.260.

K.S.K.yi ayakta tutan Asım ligleri maçları yapılmıştı. Yıldızspor, Şafakspor, Alaybey, Soğukkuyu, Bostanlı, Doğanspor vs. gibi Asım liglerinin ünlü takımları ter akıtmıştı.

Birinci Lig'inden amatörüne kadar sayısız İzmir ve Anadolu takımı çeşitli tarihlerde maç yapmıştı Karşıyaka Stadi'nda.

Ev sahibi olmuş, deplasmanlara gelmiş yenmiş, yenilmiş, berabere kalmıştı. K.S.K. antrenmanlarını da saymadan olmaz.

K.S.K.mizin sezon açılışları emektar Karşıyaka Stadi'nda gerçekleşirdi.

Gode Cengiz, Cevat Gök, Moto Özcan, Arap Osman, Ogün Altıparmak, Zeki Şenşan, Erol Baş, Selçuk Yaşar, Akın Barhan, Burhan ağabeyimiz, Lemi Yerli amcamız, Ekrem Güçsav...

Ve nice Kaf Sin Kaf sevdalıları... Hepsi oradaydı!

1947 yılında Karşıyaka Stadı'ndan güzel bir hatıra... (Ayaktakiler) Bambino Süleyman, Lemi Yerli, Sencer Dikeçoğlu, Arap Ali, (Oturanlar) Ramazan İzgü Barlas, ünlü hakem Hakkı Çaktırma ve Nazmi Karagözoğlu... Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.131.

Karşıyaka Çocuk Yuvası Karşıyaka Stadı'nda, 1960'lı yıllar...

Karşıyaka Stadı, 1970'ler

“Şampiyonlukta Etken” sloganı ile efsaneleşen K.S.K. yöneticisi Tahir Türetken amcamız Karşıyaka Stadı’nda bir sezon açılışında... K.S.K. başkanı olduğu 1984-1985 yılları... Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.136.

Yer: Karşıyaka Stadı. 1995-1996 sezonu. 1. Lig'deyiz, K.S.K.mizin sezon açılışı... On yaşındayım o zamanlar. Üç büyük yok bizim için, tek büyük var, o da Karşıyaka Spor Kulübü mış gibi çakılmış kafamıza. Çıkamaz! İlk kez K.S.K.li olmayı bu kadar yoğun “Karşıyaka Stadı”nda yaşıyorum.

Karşıyaka Stadı’nda 2000’lerin başlarında “K.S.K.list” tarafından spor okulları şenlikleri düzenlenirdi. Yaz sonu tüm spor okullarımızda oynayan çocuklarımız toplanır, Karşıyaka Stadı’nda maçlar, gösteriler yapılır, madalyalar dağıtılırdı.

Yani tüm bu bilgilerden ve hatıralardan örnek vererek demek istediğim şu: “Karşıyaka Stadı”nın bir yaşanmışlığı, bir tarihi var!

K.S.K.nin ve Karşıyakalıların anılarını hiçe saymak olur mu?

Karşıyaka’mızın efsane kalecisi (Okan Yüksel hocamızın ifadesiyle “Karşıyaka tapınağının bekçisi”) Ekrem Güçsav ağabeyimiz diyor ki:

“...Ağabeylerimiz ve bizler köşkler arasında denizden gelen imbat rüzgârları ile yaptığımız antrenmanları hiç unutamadık. Karşıyaka Stadı konumu ve yapısı itibariyle her zaman söylediğimiz gibi Karşıyakalı bütün sporcuların mabedi idi. Dileğim şimdi hüznün içinde duran ve geçmişini arayan konumu itibariyle eşi henzeri bulunmayan bu değerın ayağa kaldırılmasıdır. Bunu bütün Kaf Sin Kaf’lılar arzu ve temenni etmektedir.”

Hüzünlenmemek elde değil!

“STAD” DERGİSİ: KARŞIYAKA STADI

Büyük ihtimalle pek bilinmeyen, kimilerinin ilk kez okuyacağı bir haber... İmtiyaz sahibinin Şükrü Saraçoğlu olduğu “Stad” dergisinde 16 Haziran 1941 (Sene:2, Sayı:68, sayfa:2) scnesinde çıkan bir haberde “*Kırkanbar*” köşesinde Refik Osman rumuzlu bir yazar tarafından “*Karşıyaka Stadı*” ile ilgili verilen bilgiler insanın içini acıtıyor, değişen pek bir şey yok ne yazık ki!

İmtiyaz sahibinin Şükrü Saraçoğlu'nun olduğu “Stad” dergisinin Cumhuriyet'imizin 18. Yılında çıkardığı kapağı... **Stad**, 27 Birinci Teşrin (Ekim) Pazartesi, Sene:2, Sayı:102

Satırları okuyup hem gülmek hem de ağlamak lazım. Şöyle diyor:

KırkAnbar

Karşıyaka stadı

Yazan: Refik Osman TOP

Milli kutme münasebetile İzmirde bulunduğumuz günler içinde Başkıştı emektar Rüştü Erkuşa ziyaret etmek üzere futbol kadrosile beraber Karşıyakaya geçtik ve medeni bir kışe bulabildik. Yınamlara kadar atlı tramvayla gittikten ve şehrin sayımlı temışa güzelliğlerini gör, dükten sonra centilmen sporeu arkadaşımız bizi Karşıyaka kulübüne götürdü.

Kulüp binası stadın içinde ve güzel bir şekilde inşa edilmiştir. Stadın ön tarafını orten bir metre büyüklüğünde duvarın yanı başında küçük kapıdan içeri girdik. Sahayı arıyorum. Tabiiğin yüz on metre boyunda bir arazi ve bir de karşılıklı kale direkleri var amma... Stad nere dede...

Büyük bir emeğin ve fedakârlığın mahsulü olan saha buda kuzular otuyor, bir kenarda simsiyah bir tavuk kuzluçka yatıyor, ve humaltıcı bir sıcakın altında dört beş kişi de top oynuyor. Yabani otlarda ve çimenlerden saha gözükmüyor. Üç servi dikilse asrî mezarlık olacaktı... Sıfır, dilen paralara, giden emeklere yazık değil mi?

Aziz dostum ve eski sporeu arkadaşım Rüştü Erkuşa sahayı baştan başa gezdik. Ne pist var, ne aygırı saklı... Otların üzerinden geçerken kendimizi bir meşrin mahali içinde zannetdik. Karşıyaka gibi kuvvetli bir gençliğe istide den 1' ne suarda vige... mi kalsın.

"Yabani otlardan ve çimenlerden saha görülmüyor, üç servi dikilse asrî mezarlık olacak. Karşıyaka gibi kuvvetli bir gençliğe istinad eden bir yer sporda niçin geri kalsın? Bu sahayı ihmal etmemeliyiz. Karşıyaka Kulübü'ne ait maçların bir kısmını bu statta oynatmalıdır ki gençliği harekete getirmiş olalım."

Ve yıllar geçer ama Karşıyaka'nın stat sorunu değişmez.16 Şubat 1990 tarihinde Cumhuriyet gazetesi spor kısmında bir haber!

K.Yaka üç puan istiyor

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)** — Karşıyaka Galatasaray maçı hazırlıklarına dün kendi sahasında yaptığı antrenmanla sürdürdü. Yeşil-Kırmızılılar tüm uğraşlarına karşın, yağmurdan oynanmaz duruma gelen Karşıyaka Stadı dışında çalışacak saha bulamadılar. Teknik Direktör Nevzat Güzelirmak, sakatlığı süren Muharrem ve kırmızı kart gören Fethi dışında eksikleri bulunmadığını belirterek, çalışacak saha bulamamalarının kendilerini olumsuz yönde etkilediğini savundu. Güzelirmak, herşeye karşın Galatasaray önünde üç puan için mücadele edeceklerini bildirdi.

"Karşıyaka Galatasaray maçı hazırlıklarını dün kendi sahasında yaptığı antrenmanla sürdürdü. Yeşil kırmızılılar tüm uğraşlarına karşın, yağmurdan oynanmaz duruma gelen Karşıyaka Stadı dışında çalışacak saha bulamadılar. Teknik direktör Nevzat Güzelirmak sakatlığı süren Muharrem ve kırmızı kart gören Fethi dışında eksikleri bulunmadığını belirterek, çalışacak saha bulamamalarının kendilerini olumsuz yönde etkilediğini savundu. Güzelirmak, her şeye karşın Galatasaray önünde üç puan için mücadele edeceklerini bildirdi."

KARŞIYAKA, STADINI İSTİYOR⁴⁹

Karşıyaka, stadını istiyor. Karşıyakalı stadını istiyor. Karşıyaka'ya modern bir stat istemek suç mu? Günah mı? Bizim herhangi bir parti ile bir ilişkimiz bir kimseden çıkarımız olmadı ve olmaz! Biz her zaman Karşıyaka'mızın çıkarını düşünüyoruz! Yerel yönetim ilçemizde yaşayan, stadını isteyen Karşıyakalıları düşünmeliydi. Zıtlaşmak yerine siyasetin Türkiye'de unutulmuş çatışma tarafını seçerek büyük hayal kırıklığına sebep oldu. K.S.K.mizin Kaf Sin Kaf'ımızın düzlüğe çıkabilmesi için Yalı'ya modern bir stadın (Zübeyde Hanım Stadı) yapılması, stadın önündeki engellerin kaldırılması gerekiyor. Hüznümüzü, sevincimizi burada yaşamak istiyoruz, artık “bizim” diyebileceğimiz bir statta Kaf Kaf çekmek istiyoruz.

22 Haziran 1937 tarihli Akşam gazetesindeki bir haber belki sorumluların yüzlerini az da olsa kızartır. Osmanlı İmparatorluğu'ndan yıkılmış bir miras devralan yeni Türk Cumhuriyeti pek çok alanda atılımlar gerçekleştirerek ülkeyi müreffeh hale getirmeye çabaladı ve başardı.

Spor alanı da Cumhuriyet'imizin ciddiye aldığı işler arasında yer aldı. 1937 senesinde İzmir'in altı yerinde stadyumlar inşasına karar verilip süreç içerisinde başlanacak olması bunun güzel bir örneği. İzmir'de Tepecik, Karşıyaka, Eşrefpaşa, Güzelyalı'da birer ve Alsancak'ta ikiye tane olmak üzere altı tane spor alanı İzmirli gençlere verilecektir.

⁴⁹ Karşıyaka Birliği, Yıl:1, Sayı:5, Ekim 2016 sayısında yayımlanmıştır.

Belediyelerin mecburî hizmetlerinden sayılan Stadyumlar, Hipodromlar inşası, işletmesi.

S. K. İrtim'in "Türk kemankeşleri,, adlı eseri münasebetle

Yazan : Haydar OCAKÇIOĞLU

1580 sayılı Belediyeler Kanununda Belediyelerin yapmakla mükellef oldukları iki türlü varlığı vardır. Bunlardan birisi ihtiyarî diğeri ise mecburîdir. Bu vazifeleri aynı bir yasa ile okuyucularımıza arzedeceğiz. Bu münasebetle ve bu ihti-

temin eylemekte. Belediyeler Kanunun ruhu üzerinde belediyeceileri aydınlatmaya çalışmaktadır.

Halk Belediyelerin vazifelerini mahdut bir çerçeveye içerişinden görmeğe alışmıştır. Hatta okuyucular belki deşli

1930'lu yıllardan bir haber: Stadyum inşası belediyelerin mecburi hizmetlerinden sayılmış. **Akşam**, 22 Haziran 1937.

Günümüze gelirsek... Şimdiki yöneticilerin spor işini gayri ciddiye aldıkları gün gibi ortada. Bunun için İzmir takımlarının bulundukları ligler ve başarılarına bakmak yeterli olacaktır.

K.S.K.mizin efsane futbolcusu ve kaptanı Lemi Yerli amcamıza kulak verelim bir de:

"Yetmiş metre cephesi olan bir yer var. Bu stat buraya yapıldığı zaman Türkiye'nin en güzel stadı olacağına ben inanıyorum. Herkes yürüyerek maça gelecek, yürüyerek gidecek. Bu stadın tarihi de harika. Bir de yapısı da yeri de harika."

GODE CENGİZ VE KAF SİN KAF RUHU

Haziranda ölmek zor! 21 Haziran 1985 tarihinde doğdum. Doğma büyüme Karşıyakalıyım şükür ki! Bu tarihin önemli olan bir yanı var, hüznün verici bir yan... Doğduğum tarih “Gode” lakaplı yüreği büyük insan, büyük Karşıyakalı Cengiz Kocatoros’un vefat ettiği gün.

Koskoca yiğit Karşıyakalı Gode Cengiz’imiz 21 Haziran 1985’te Şeker Bayramı’nı geçirmek için ailesinin yanına, Çeşme’ye gider. Bayramın ikinci günü sabah fenalaşır. Beyin kanaması nedeniyle kaldırıldığı Ege Üniversitesi Hastanesi’nde 23.20’de hayata gözlerini yumar. 24 Haziran 1985’te cenaze töreninin ardından Soğukkuyu mezarlığına defnedilir. Gode, Karşıyakalıların kalplerine gömülmüştür. Karşıyaka Spor Kulübü’nde tanıdığım ilk isim Gode Cengiz’di. Efsane olmuş, unutulmaz!

Zühtü Işıllar’ın kurdukları sadece bir spor kulübü değildi. Vatan sevgisi ile milli heyecanla yanan, kendi memleketlerinde hep ikinci plana atılan Türk-Müslüman ahalinin seslerini duyurdıkları bir milli yuvaydı. Futbolun

dışındaki branşların esamisinin okunmadığı senelerde çeşitli spor branşlarını bünyesinde barındıran bir milli oluşumdu. Cumhuriyet'in erdemini, uygarlık ışığını yayacaktı.

Karşıyakalılık ruhu Zühtü Işıllar'dan bugüne ulaştıysa Gode Cengiz gibi büyük Karşıyakalıların bundaki payı tartışılmaz.

Gode Cengiz Karşıyaka Stadı'nda yıl 1963...

Gode Cengiz, Karşıyaka Spor Kulübü'nün önemli sembollerindendir. “Gode” lakaplı Cengiz Kocotoros 5 Eylül 1944 doğumluydu⁵⁰. Cengiz Kocotoros'un babası Çarşı'nın eski

⁵⁰ Kaynaklarda Gode Cengiz'in 1943 doğumlu olduğu belirtilse de (Sn. Ahmet Diker bizzat aile ile görüşmüştür) değerli ailesinin verdiği bilgilere göre Gode Cengiz 1944 doğumludur. Bu yazıda **Bir Karşıyaka Efsanesi Gode Cengiz**, Karşıyaka Belediyesi Kültür Yayını; Yaşar Aksoy, **Karşıyaka ve**

esnaflarından, çocuklarını Karşıyakalı olarak yetiştiren, çıkarsız bir şekilde K.S.K.ye hizmet eden öz Karşıyakalı Sabri Kocatoros'tu.

1969 yılı...
genç milli
Gode Cengiz

Cengiz Kocatoros, Karşıyaka eşrafınca hem sevilen hem de sayılan ender futbolculardandı. Karşıyaka doğumlu olan Gode Cengiz Karşıyaka Lisesi'nde okumuştı ve aynı zamanda Karşıyaka Lisesi'nin futbol takımında oynamış ve Karşıyaka'nın diğer birçok yıldızı gibi bu lisede yetişmiş bir sporcuydu. O dönemde güçlü yapısı ve kafa golleriyle sivrildi ve kısa sürede lise takımının değişmez oyuncusu oldu.

Gode Cengiz, Karşıyaka Lisesi'nde top koşturduktan sonra Asım liglerinde keşfedildi. 1956'da Nergis takımında futbola başladı ve 1961'de K.S.K.de profesyonel oldu. Karşıyaka genç takımında kısa bir zamanda öne çıkan Cengiz Kocatoros, 1961-1962, 1962-1963, 1963-1964, 1969-1970 ve 1970-1971 sezonlarında K.S.K. forması giydi ve santrhaf ve santrfor olarak oynadı⁵¹.

Gode Cengiz, aynı zamanda ay yıldızlı formayı da giyerek Genç Milli Takım'ın değerli oyuncularını arasında yer aldı. Sekiz kez Genç Milli, üç kez Amatör Milli Takımı'nda yer aldı. Adını Türk futboluna altın harflerle yazdıran Gode Cengiz, futbola başladığı ilk günden itibaren alkışlanan oyununun yanı sıra kişiliği ile de öne çıktı ve milli formayı taşımanın onurunu da yaşadı.

Sadece futbolcu değildi; yöneticiydi, teknik adamdı. **Onurun, centilmenliğin, örnek insan olmanın adıydı Gode.**

Gode lakabını almasının hikâyesi ne güzeldir!

⁵¹ Gode Cengiz kısa bir dönem de (1966-1967 ve 1967-1968 sezonlarında) Altınordu'da futbol oynamıştı.

"1960lı yıllar. K.S.K.' ye gönül vermiş bir grup insan, aralarında Arif Dökel, Arap Osman, Ogün Altıparmak ve Cengiz Kocatoros olduğu halde bir gün öğleden sonra sinemaya giderler. Atlas sinemasına galiba...

Sefiller isminde bir film oynamaktadır. Filmin kahramanı Mösyö Gode isimli fakir fukara babası bir asilzadedir. Mösyö Gode fırtınalarla dolu yaşamı boyunca, çeşitli savaşları ve ihtilalleri yaşar, ancak fakirlere yardım etmekten, cebindeki paraları garibanlarla bölüşmekten vazgeçmez.

İşte, tam filmin en heyecanlı yerinde birden, Arap Osman bağırır:

'Yahu bu Mösyö Gode, tıpkı bizim Cengiz yahu! Ulan Cengiz, şu filmdeki adam sanki senin kopyan!'

Bu isim hemen benimsenir. O günden itibaren Cengiz Kocatoros 'un ismi Gode olur. "

Gode lakabını işte bu şekilde 1960'lı yıllarda içlerinde Arif Dökel, Arap Osman, Ogün Altıparmak gibi K.S.K.lilerin bulunduğu bir grupla gittikleri Sefiller isimli filmde filmin kahramanı olan Mösyö Gode'den almıştır. Gode Cengiz de Mösyö Gode gibi fakirlere yardım eden, cebindeki paraları garibanlarla bölüşmekten vazgeçmeyen biridir. Bu benzerlik arkadaşı Arap Osman'ın dikkatini çekmiş ve Cengiz Kocatoros'a Gode lakabını vermiştir.

Gode ruhunu anlatan çok güzel bir anıyı 1970 senesi şampiyon K.S.K.sinin başkanı Ali Ulvi Kiremitçiler Aksoy'a şöyle anlatmıştır:

"Birinci Lig'e çıkmak için çırpındığımız yılda hiç unutamayacağım bir olay meydana geldi. Gode dizinden rahatsızlandı. Hem de ağır biçimde. İstanbul'a Doktor Yorgo'ya gönderdik. Bir otelde kalıyor ve her gün aksatmaksızın Yorgo'ya tedaviye gidiyordu. Ben de her gün Yorgo Bey'e telefon edip, durumu hakkında bilgi alıyordum. Gode'nin dizinin iyileşeceği yoktu. En son perşembe günü Yorgo'yu aradım. Çünkü pazar günü İzmir'de çok önemli Düzcespor maçımız vardı. Yorgo üzümlere Cengiz'in ayağının berbat olduğunu ve sporcumuzun bu ayakla sahaya çıkmasının bir intihar olduğunu belirtti. Akşamı bekledim. Üzümlere otelden Cengiz'i aradım. Aramızda şöyle bir konuşma geçti:

-Cengiz evladım nasılsın?

-Abi bomba gibiyim. Hemen gelip, pazara oynayacağım.

-Aman Cengiz ben Yorgo'dan durumunu öğrendim. Bir hafta daha tedavi göreceksin.

-Ali abi sen burada beni zincire bağlasan, ben zinciri kırıp gelirim. Mutlaka sahaya çıkacağım.

-Hayır, İstanbul'da kalacaksın.

-Abi, istersen beni döv, istersen söv. Ama ben geliyorum.

Neticede Cengiz, İzmir'e geldi. Düzce maçından önce soyunma odasında masörümüz Cahit Bey, ayağına masaj yapıyordu. Şöyle eğilip baktım. Davul gibi şişmiş, mosmor bir diz. Soyunma odasından hemen dışarı kaçtığımı hatırlıyorum. Evet, Gode bu ayakla sahaya çıktı. Takımın yıldızı sayılabilecek bir maç çıkardı, hatta gol attı. Biz de Düzce'yi 4-0 yendik. Şampiyonluğa bir adım daha yaklaştık. İşte Gode Cengiz'deki forma aşkı, kulüp

sevgisi budur. Gode primsiz, transfer ücretsiz, çoğu zaman maaşsız çalışıp didinen bir sporcuydu.”

İşte bu yüzden Gode ruhu sonsuza dek yaşamalı! Büyük Karşıyakalı! Ruhun şad olsun!

Gode Cengiz’imizin hatırasını yaşatmak için adına Bostanlı’da bir park açılmıştır ve adı Karşıyaka’da bir sokağa da verilmiştir. Ayrıca Karşıyaka Osmanbey Parkı’nda Kaptan Erol Baş ile birlikte bir heykeli de bulunmaktadır. En son olarak da 2015 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından bir gemiye “Cengiz Kocatoros” adı verilmiştir.

1987 Şampiyonluğunda Gode’nin hatırası için hazırlanan özel bir bayrak...

Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s. 326.

ATATÜRK, KARŞIYAKA SPOR KULÜBÜ VE AY YILDIZ⁵²

Gazi Mustafa Kemal Paşa Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı olarak ilk kez bir spor kulübüne ziyaretini Karşıyaka Spor Kulübü'ne yapmıştı. Atatürk, 13 Ekim 1925 Salı günü İzmir'de Türk Ocağı'nı ziyaret ettikten sonra askeri bir tekneyle saat 17.30'da Karşıyaka'ya geçmişti. Atatürk, Fahrettin (Altay) Paşa'nın kardeşi olan Karşıyaka Belediye ve Karşıyaka Spor Kulübü Başkanı Fikri (Altay) Bey, Karşıyaka'nın önde gelenleri ve iskelede bekleyen kalabalık bir halk ve öğrenci grubu tarafından karşılanmıştı. Atatürk ilk olarak Karşıyakalılara emanet ettiği annesi Zübeyde Hanım'ın mezarını ziyaret ederek çelenk koymuş ve annesine dua etmişti. Karşıyaka Spor Kulübü'ne yaptığı bu ilk ziyaretinde tenisçilerin ve futbolcuların gösterilerini izlemişti. Atatürk Karşıyaka Spor Kulübü'nün şeref defterine ise şunları yazmıştı:

“Karşıyaka Spor Kulübü'nde karşı karşıya bulunduğum gençlik iftihara çok şayandır. Bu gençlik muvacehesinde (karşısında) istikbalin kuvveti, saadeti ne bariz görülmektedir.”

Atatürk, K.S.K.yi ziyaretinden sonra Karşıyaka Vapur iskelesi'ne gelmiş ve halkın sevinç gösterileri arasında İzmir'e geçmişti.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Atatürk, Karşıyaka Spor Kulübü'ne ikinci ziyaretini ise 24 Haziran 1926 tarihinde yapmıştı. Bu ziyaret sırasında Atatürk'e Başbakan İsmet (İnönü)

⁵² Karşıyaka Birliği gazetesinin Temmuz 2016, Yıl:1, Sayı:2 sayısında yayımlanmıştır.

Paşa, Fahrettin (Altay) Paşa, Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü (Aras) Bey, Karşıyaka Belediye Başkanı Fikri (Altay) Bey, K.S.K. Başkanı Kadızade İsmail Zühtü (Işıl) Bey ve K.S.K.liler eşlik etmişti. Ayrıca aynı günün akşamında Atatürk şerefine Karşıyaka Belediye Başkanı Fikri Bey tarafından akşam yemeği düzenlenmişti.

1926 tarihi Kurtuluş Savaşı sonrasında cepheden dönen Karşıyakalıların tekrar canlandığı kulüp olan K.S.K.mizin tarihinde önemli yıllardan biri olmuştur.

K.S.K.miz bu tarihte gol yemeden **“İzmir Şampiyonu”** olma başarısını göstermişti. Atatürk’ün ziyaretindeki en önemli tarihi olay ise vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığı için her zaman her yerde mücadele eden, Kurtuluş Savaşı’nda büyük kahramanlıklar gösteren ve yabancı rakipleriyle yaptığı mücadeleler ile Türklüğü ezdirmeyen Karşıyakalıların kutsal spor kulübü K.S.K.mizin **“yeşil kırmızılı”** armasına bizzat Atatürk tarafından **“ay yıldız”**ın ilave edilmesinin emredilmiş olmasıydı.

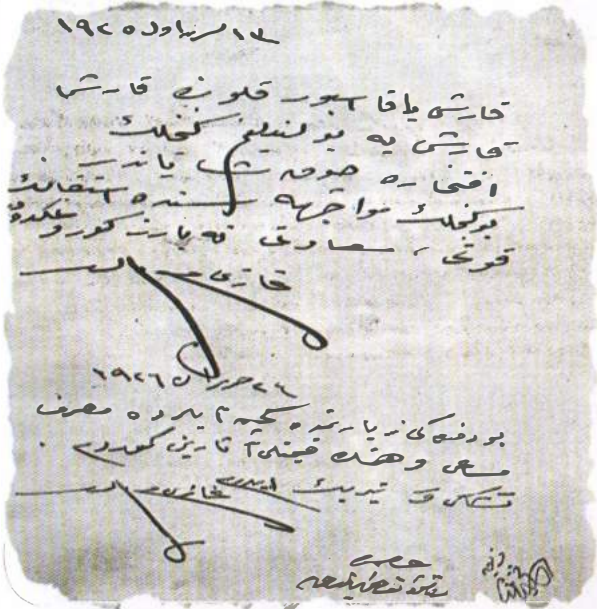
Armasına bizzat Atatürk’ün emri ile ay yıldız koyma şerefini taşıyan ilk ve son spor kulübü Karşıyaka Spor Kulübü olmuştur.

Cumhurbaşkanı Atatürk ziyaretinde K.S.K.li bayan tenisçileri izledikten sonra, **“Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim.”** sözünü de Karşıyaka’da söylemişti.

Atatürk, Karşıyaka Spor Kulübü’nün şeref defterine (Fahrettin ve İsmet paşalar ile Tevfik Rüştü Bey’in de imzalarının olduğu) şu tarihi notu düşmüştü:

"24 Haziran 1926

Bu defaki ziyaretimde geçen aylarda mu'arref (bildik) mesa'i (çaba) ve himmetin (gayretin) kıymetli asârını (eserlerini) gördüm. Teşekkür ve tebrik ederim."

K.S.K. Şeref Defteri'ndeki imzaların ve yazıların en kıymetlisi 13 Ekim 1925 ve 24 Haziran 1926 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın atmış oldukları imzalar ve yazılardır.

Ebedî Cumhurbaşkanı'mız Atatürk'ün K.S.K.yi ikinci kez ziyaretinin ve K.S.K.mizi ay yıldız ile onurlandırmasının 90. Yılı kutlu olsun.

Atatürk'ümüzün KSK'mızı ziyaretinden bir kare...
Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s. 112.

KSK'mızın 1926'da yapılan Ay-yıldızlı ilk rozeti...

K.S.K.mizin 1926'da yapılan ilk rozeti ellerimde, Karşıyaka İskele...

K.S.K.mizin 1926'da yapılan ilk rozeti K.S.K. Tarih Kurulu Başkanı Ahmet Diker'in ellerinde...

K.S.K.mizin ilk
rozeti ellerimde...

K.S.K.mizin eski
rozetlerinden biri ve
arkada "*Hatıra-i
Cumhuriyet*" yazan
Mareşal Gazi Paşamızın
ve ay yıldızımızın
işlendiği halı...

ATATÜRK'ÜN ARKASINDAKİ KARŞIYAKALI: CEMAL ŞAHİNGİRAY⁵³

İkinci Dünya Savaşı Türkiye'si... 1940 senesi İstanbul'unda merkezi Beyoğlu'nda Cadde-i Kebîrde (İstiklal Caddesi'nde) Ankara Palas Apartmanı'nda bir '**daireyi mahsusada**' bir kulüp kurulmuştu: "**Karşıyaka Kulübü**". "Karşıyaka Kulübü"nin Kurucuları **K.S.K.nin 1912'deki ilk kadrosunda** yer alan ve iki kez **K.S.K. başkanlığı** da yapmış olan "**Suat Karşıyaka**", "Büyük Erkân-ı Harbiye Riyaset Yaverliği'nden "**Neş'et Birsal**" ve yazının konusunu oluşturan eski polis müdürlerinden "**Cemal Şahingiray**" beylerdi.

Cemal Şahingiray, 1930'larda..

⁵³ Kordelya Haber, 7 Kasım 2016.

“İzmir Emniyet Müdürlüğü’nden Salhane Mezbaha Müdürlüğü’ne”

Cemal Şahingiray⁵⁴ Kırım hanlarının soyundan gelen bir aileye mensuptu. 1873 yılında Kırım’da doğmuş olan Cemal Bey’in babası Çerkez asıllı olup Rodos’un jandarma komutanıydı.

Cemal Bey, gençliğinde son Mısır Hıdivi olan Kavalalı Mehmet Ali Paşa’nın soyundan gelen Abbas Halim Paşa’nın kalem müdürü olarak çalışmıştı. Cemal Bey, Mısır’daki çalışmalarından sonra **“İzmir Emniyet Müdürü”** olarak da görev yaptı. Ancak Türkler için “Kara Gün” olarak tarihe geçen 15 Mayıs 1919 İzmir’in işgali Şahingiray ailesini de etkiledi. Cemal Bey ve eşi Münevver Hanım, üç yaşındaki büyük kızları Perizat ve bir yaşındaki oğulları Tarık ile güvenlik gerekçesi ve Rodos’ta akrabalarının olması nedeniyle Rodos’a kaçtılar.

Ailenin geri dönüşü ise 9 Eylül 1922’de İzmir’in Yunan işgalinden kurtarılması ile olacaktır. Cemal Bey ve ailesi İzmir’in kurtuluşundan sonra İzmir’e dönüşlerinde Karşıyaka Spor Kulübü’nün sırasında yer alan Rumlardan kalma iki katlı kâgir bir eve yerleşmişlerdi. Bu evin arkasında geniş bir havuzu vardı ve ön tarafta denizde ise bir de hamamı bulunuyordu.

Artık İzmir Emniyet Müdürü olmayan Cemal Bey Salhane’deki mezbahanın müdürüydü.

⁵⁴ Cemal Şahingiray ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. **Kabuğundan Taşan Adam: Nirun Şahingiray**, Yay. hazırlayan: Cem Akaş, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, İstanbul, 2011. Bu yazıdaki bilgiler ve kullanılan fotoğraflar bu kitaptan alınmıştır.

Cemal Şahingiray'ın müdürlüğünü yapmış olduğu
Salhane'nin genel görünümü...

Şahingirayların Karşıyaka'daki son evi fotoğrafta en sağda görülen evdir.

Cemal Bey otoriter bir kişidir ama hayattan zevk almayı da bilen biridir. Cemal Bey'in hayattaki en büyük zevklerinden biri akşam sofrasıdır. Rakı sofrasını çok seven Cemal Bey bir balık tutkunudur aynı zamanda. Yazlarını genelde Eski Foça'da geçiren Cemal Bey, dalyanı kiralatır, balıkçılar da çıkan balıkların hepsini ona verirler, çok beğendiklerini alır geri kalanı fakirlere dağıtır.

“Münevver Hanım, Atatürk'ün Annesi Zübeyde Hanım'ın Selanik'ten komşusuydu”

Cemal Bey'in eşi Münevver Hanım'ın annesi Selanikliydi ve Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'la da komşuydular. Münevver Hanım'ın annesi Necmiye Hanım ve ablası Ulviye Hanım sabahları Zübeyde Hanım'la kahve içer ve Selanik'c özgü “lûp” ismi verilen sakızlı bir tatlı yerlerdi. Şahingiray ailesinin akrabalarına bakıldığında Mustafa Kemal Atatürk'ün eşi Uşaklıgil ailesinden Latife Hanım'a, Cafer Tayyar Eğilmez Paşa'dan Nuri Yamut Paşa'ya kadar çok önemli kişileri görebiliyoruz.

*“Gazi Mustafa Kemal
Paşa Hazretleri'yle
Refika-i Muhteremleri
Latife Hanımefendi'nin
İzmir'de alınan
resimlerinden”*

Hâkimiyet-i Milliye,

7 Şubat 1339 (1923)

“Cemal Şahingiray 1913’te Mustafa Kemal’in Olduğu Sofrada Rakı İçip Şarkı Söylemişti”

Mustafa Kemal 1913’te genç bir kurmay binbaşı iken İzmir’e gelmiştir. Doktor Şükrü (Şenozan) Bey’in evinde arkadaşları ile toplanırlar. Sonradan Atatürk Devri’nde dışişleri bakanımız da olacak olan Doktor Tefvik Rüştü (Aras), Doktor Rasim Ferit (Talay), Doktor Cemal (Tunç) ve Şükrü (Kaya) beylerin de bulunduğu sofrada Cemal Bey de vardır ve sabaha kadar oturup şarkı söylemişler, muhabbet etmişlerdir. Cemal Bey de şarkılara, muhabbete katılan kişilerden biridir. Mustafa Kemal, Haziran 1918’de tedavi için gitmiş olduğu Karlsbad dönüşü Viyana’da kendisini İzmir’de ağırlayan (aynı zamanda bestekâr da olan) Doktor Şükrü (Şenozan) Bey ile karşılaşınca “Doktor, İzmir’deki gibi bir musiki âlemi bir daha yapabilecek miyiz?” diye sormuştur.

“İzmir Suikastı ve Gazi Paşa’nın K.S.K.yi İkinci Defa Ziyaretleri”

Büyük olasılıkla Mustafa Kemal ile birlikte rakı içip şarkı söylediği gece, Cemal Bey’in hiç unutamadığı hatıralardan biri olacaktı. O genç subay gün gelecek vatanın kurtarıcısı ve ülkenin cumhurbaşkanı olacaktır. Gazi Paşa’ya yönelik bir suikast girişimi olarak tarihe kaydedilen İzmir Suikastı nedeniyle Gazi Paşa 15 Haziran 1926 tarihinde gerçekleşecek olan İzmir ziyaretini bir gün sonraya aldı. 16 Haziran 1926’da İzmir’e geldiği zaman yaptığı konuşmada o ünlü sözlerini söyledi: “*Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır ...*”

İzmir Suikastı davasının görülmeye başlanmasına kadar İzmir’de kalan Mustafa Kemal 24 Haziran 1926’da K.S.K.mizi ikinci kez şereflendirmişti.

“K.S.K. Ziyaretinde Paşa’nın Ayakları Altına Serilen Halılar Cemal Bey’in Evinden Taşınmıştı”

Atatürk’ün 24 Haziran 1926’da K.S.K.yi ikinci defa ziyaretlerinde Cemal Bey de hazır bulunmuştu. Hatta Mustafa Kemal’in ayakları altına serilmek üzere evinin en güzel halılarını kulübe taşıtmıştı. Cemal Bey beyaz şapkası ve oğlu Tarık da en güzel gömleği ve pantolonu ile kulübün binasına gelmişlerdi. Paşa’ya saygılarını sunmak için pek çok kişi oradaydı. Cemal Bey kenarda utangaç bir biçimde duran oğlu Tarık’ı el öpmesi amacıyla Paşa’ya doğru itmişti. Sonrasında dışarıda kendisi için hazırlanan masaya İsmet İnönü ve Fahrettin Altay ile oturan Mustafa Kemal takımın oyununu seyretmişti. Bu esnada çekilen ve çok ünlü olan fotoğraf karesinde Cemal Şahingiray ve oğlu Tarık’ı da görmektediriz.

“Atatürk’ün K.S.K.’ye Verdiği En Şerefli Armağan”

Mustafa Kemal Paşa Kurtuluş Savaşı’nda vatan savunması için mücadele verenlerin kurdukları ve yönettikleri kulüp olan K.S.K.yi ikinci ziyaretinde K.S.K.nin futbol takımının 1926 senesinde hiç gol yemeden İzmir lig şampiyonu olduğunu ve çok sayıda yabancı takımı yendiğini o gün öğrenmişti ve bizzat Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olarak K.S.K. yöneticilerinden kulübün Milli Mücadele’deki katkılarından, kahramanlıklarından ve sportif başarılarından dolayı armasında ay yıldız kullanılmasını istemişti.

“İzmir-Karşıyaka Tenis Maçını Seyrederken”

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın beraberinde Orgeneral Fahreddin (Altay) Paşa, Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü (Aras) Bey, İsmet Paşa ve Karşıyaka Spor Kulübü ve Karşıyaka Belediyesi Başkanı Fikri (Altay) Bey bulunmaktadır. En solda sandalyede oturan elinde şapka bulunan kişi ise Cemal Şahingiray Bey’dir ve sol yanında da oğlu Tarık Şahingiray yer almaktadır.

Kulübümüzün hatıra defterini de imzalayan Cumhurbaşkanı’mızın şerefine Karşıyaka Belediye Başkanı Fikri Altay akşam bir yemek düzenlenmişti ve Paşa’nın keyfi İzmir Suikastı günlerine denk gelse de yerindeydi⁵⁵. Gazi Paşa’ya Karşıyaka ve K.S.K.deki muhabbet ve sevgi iyi gelmişti.

⁵⁵ Diker, age., s. 103.

“Nirun Şahingiray”

Cemal Şahingiray ve ailesi 1928 yılında yine Kordonboyu’nda yer alan Alaybey’e biraz daha yakın bir yere, iskelenin 150 metre kadar sağında kalan ve iki katlı taş bir bina olan üçüncü evlerine taşındılar. Dördüncü çocukları olan (üçüncü çocukları 1924’te doğan Perihan Hanım’dı) Nirun Şahingiray bu evde gözlerini hayata açacaktır. Karşıyaka doğumlu Nirun Bey ilkokula 1933 senesinde Cumhuriyet İlkokulu’nda başlamıştı. Nirun Şahingiray gelecekte çok başarılı bir iş adamı olacak ve tüm birikimini “Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı”na bağışlayacaktı. Aynı zamanda uzun yıllar İstanbulspor’da futbolculuk ve başkanlık da yapacaktı.

1930’larda Alaybey Sahili

“1937-1953 Arası İstanbul Günleri ve Vefatı”

Cemal Bey’in kızı Perizat Hanım 1937 senesinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’ni kazanmıştır.

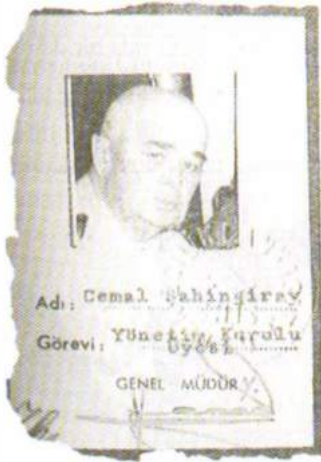
O dönemde İzmir’de bir üniversite olmamasından dolayı kızı Perizat’ın üniversite eğitimi için özverili bir karar alan Şahingiray ailesi İstanbul’a taşınmıştır.

Laleli’de üniversiteye yakın Budo Apartmanı’nda bir daireye yerleşmişlerdir.

Cemal Şahingiray, 1940’lar...

Cemal Bey 1940 yılında Etibank İdare Meclisi üyeliğine seçilmiştir. İstanbul'da Suat ve Neş'et beyler ile birlikte kurdukları “Karşıyaka Kulübü” de bu döneme rastlar. Cemal Bey Etibank'taki görevi ikinci kez daha alarak 1950 yılına kadar sürdürür. Ayrıca Denizcilik Bankası'nın yönetim kurulu üyeliği de yapmıştır.

Cemal Şahingiray Denizcilik Bankası Yönetim Kurulu üyesiydi.

Pek çok önemli görevde hizmet eden ve “Karşıyaka Kulübü” kurucularından olan Cemal Şahingiray, 1953 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir. Bu köşe yazısı Cemal Bey'i tanıtmak ve anmak için bir vesile oldu. Ruhu Şad olsun!

NİCE YÜZYILLARA KAF SİN KAF'IM...⁵⁶

Nice yüzyıllara Karşıyaka'm, Kaf Sin Kaf'ım... Kaf Sin Kaf'ımız 1 Teşrîn-i Sâni (Kasım) 1328/1912 tarihinde günümüzde “**çocuk yuvası**” olarak kullanılan “**Omiros'un (Homere) Köşkü**”nın bulunduğu arsada bir zeytin ağacının altında “**Kurucu Başkanımız Zühtü Işıl**” ve arkadaşları tarafından kuruldu. Karşıyaka Spor Kulübü şanla şerefle dolu bir tarihe sahiptir. Anadolu'da kurulan ilk Türk spor kulübüdür K.S.K.

Kurucu Başkanımız Zühtü Işıl Birinci Dünya Savaşı devam ederken 1917'de (Galiçya Cephesi'nde hizmetlerinden sonra) Filistin'de görevlendirilir. “**Nablus Meydan Muharebesi**”nde yaralanır, tedavisi sürerken 23 Eylül 1918'de İngilizlere esir düşer. Düşünebiliyor musunuz? Zühtü Işıl esir düştüğü Seyd-i Beşir'de renkleri yeşil kırmızı olan bir futbol takımı kurmuştur.

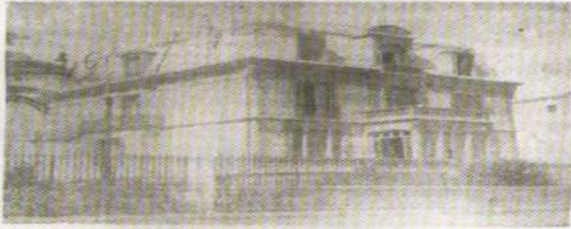
Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın İzmir'in düşman işgalinden kurtuluşundan sonra kaldığı ilk yer Karşıyaka'daki İplikçizade Köşkü'dür⁵⁷. Gazi Mustafa Kemal tarafından Kurtuluş'un ilk mutlu günü burada yaşanmıştır. Bu köşk K.S.K.mizin kurucu başkanı Kadızade İsmail Zühtü Işıl'ın kuzeni Ahmet Süreyya İplikçi'nin babası Hacı İsmail İplikçi'ye aittir ve o tarihte köşte

⁵⁶ Bu yazı **Karşıyaka Birliği** gazetesinin Kasım 2016 (Sayı:6) sayısında yayımlanmıştır, ancak birçok ekleme yapılarak metin genişletilmiştir.

⁵⁷ İplikçizade Köşkü'nü yapan İtalyan asıllı, Yahudi doktor Moise Alatinidir ve Selanik'in önemli isimlerinden biridir. İki bin sekiz metre karelik alana sahip olan köşk bahçesinde yel değirmeni ve tenis kortu da bulunuyordu. Üç katlı ve on beş odalı olan bu köşkü 1916 yılında İplikçizade İsmail Bey Giorgio Alatiniden satın almıştı. 1971 yılında yıkılan binanın yerinde Çağlayan Apartmanı bulunmaktadır. Ahmet Gürel, **Gazi'nin İzmir Anıları**, İBB Yay., İzmir, 2013, s. 326.

Süreyya İplikçi'nin Karşıyaka'da futbol oynayan ve sonraki yıllarda K.S.K.'nin başkanlığını yapacak olan kardeşi Sadi İplikçi⁵⁸ oturuyordu.

İzmir'de bulunan Sadi İplikçi'nin Karşıyaka'da oturduğu evin fotoğrafı. Ev, Karşıyaka'da bulunan Sadi İplikçi'nin evi. Ev, Karşıyaka'da bulunan Sadi İplikçi'nin evi. Ev, Karşıyaka'da bulunan Sadi İplikçi'nin evi.

İzmir'de bulunan Sadi İplikçi'nin Karşıyaka'da oturduğu evin fotoğrafı. Ev, Karşıyaka'da bulunan Sadi İplikçi'nin evi. Ev, Karşıyaka'da bulunan Sadi İplikçi'nin evi.

"Anadolu'da mağlup Yunan ordusunun harekâtını idare iden İzmir'de Karşıyaka'da kaım Yunan Başkumandanlığı dairesi" **Ayn Tarihi**
İplikçizade Köşkü'nden bir görünüm...

⁵⁸ "Haftalık spor mecmuası" olan "Sportmen" in 29 Ocak 1963 tarihli 5. sayısında yayımlanan "Karşıyaka'yı İdare Edenler" yazısında Sadi İplikçi hakkında bazı bilgiler verilmektedir. Sadi İplikçi, 1900 yılında Karşıyaka'da (Soğukkuyu Müsavat Sokağı) doğmuştur. "1912 senesinde kurulmuş olan İzmir'in Karşıyaka'sında evvela mahalle arasında hilâhare İttihat ve Terakki Mektebi'nde onu takiben de Karşıyaka takımında sağıç olarak futbol oynamış bulunan sempatik başkanımız kulübünde ikinci defadır bu mevkie getirilmiştir. İzmir Beden Terbiyesi Bölgesi'nde 3 sene futbol ajanlığı da yapmış bulunan Sadi İplikçi aynı zamanda tenis ve kürek sporu ile de meşgul olmuş bulunan başkan evli olup biri makine mühendisi diğeri Londra'da tahsilde iki erkek çocuk babasıdır. Torun sahibi bu köklü Karşıyakalı idarecimiz bugünkü Karşıyaka'nın daha yüksek ve hakkı olan mevkie ulaşması konusunda en büyük gayreti gösteren kıymetli bir unsurdur." "Karşıyaka'yı İdare Edenler", **Sportmen**, 29 Ocak 1963, Sayı:5.

Yunan Kralı Konstantin Karşıyaka'da Türk bayrağına basıp
girdiği İplikçizade Köşkü'nde...

Imperial War Museum

Yunan Kralı Konstantin İplikçizade Köşkü'nde...

Imperial War Museum

"9 Eylül 1338'de Askerlerimizin Karşıyaka'ya Girişleri"

Türk Kurtuluş Savaşı'nın muzaffer Kumandanı Gazi Mustafa Kemal Paşa (ayağına serilen Yunan bayrağına "bayrak bir milletin onurudur" diyerek basmayarak bir kez daha büyüklüğünü gösterdiği) Kurtuluş'un ilk gününü geçirdiği Karşıyaka İplikçizade Köşkü'nde

Hâkimiyet-i Milliye, 3 Kanûn-ı Sâni 1339 (1923)

"Hilafetin Hâlaskârı (Kurtarıcısı) Hind Cemiyet-i Uleması Gazi Paşa Hazretlerine bu unvanın tevcihine karar verdi"

“Bütün İzmir, Yolu Üzerinde! İzmir'den büyük bir hey'et-i istikbâliye (karşılama heyeti) Manisa'da: İlk ziyaret mübarek validenin kabri oldu...” “İzmir'de emsalsiz karşılanan Büyük Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri” **Hâkimiyet-i Milliye**, 28 Kanûn-ı Sani 1339 (1923)

“Büyük Gazi, Müşir Fevzi Paşa Hazretleriyle İzmir Halkı Arasında”
10 Eylül 1922... **Hâkimiyet-i Milliye**, 4 Şubat 1339 (1923).

Ruşen Eşref Ünaydın “Atatürk’ü Özleyiş” adlı eserinde bu günleri ne kadar güzel anlatmıştır uzun uzadıya Gazi Mustafa Kemal Paşa’yı dört gözle bekleyen Karşıyakalıları, Karşıyaka’yı, o mesut günleri⁵⁹:

“Karşıyaka’da”

“Oh... O ne tarife sığmaz sevinç!.. Biraz önce somurtkan sessizliği önünden –gönüllerimizi paslanmış bir hançer burkar gibi- geçtiğimiz o boydan sonra şimdi denizi, güneşi tekrar bizden olmuş bir iklime, bağrımıza basıp ruhundan öpeceğimiz gelen bir iklime, bu sabahın ilk tarâvetinde görüp içimize sindirmiş olduğumuz iklime benzer bir iklime yeniden kavuşuyoruz... Gene her yan bir gül ve gelincik ovası gibi al al... Ve bu sefer saha engin; daha sayfiyemsi; daha tekellüfsüz...

Masmavi denizin önündeki o gülistanın içinde beyaz maşlahları, beyaz başörtüleri ile sokaklara dökülmüş Karşıyakalı hanımlar!... Hepsinin pırıl pırıl yüzleri, gözleri, beyaz beyaz dişleri, oh ne güzel tatlı bir nisan havası gibi gülümseyor!...

Onlar, ak güvercin kanatları çırpışır gibi nazlı eller çırpıyorlar. Âşinası olduğumuz nâzik bir edânın ruha değer şirinliği ile bizlere bakıp bakıp uzaktan bir şeyler, bir şeyler söylüyorlar. Mendiller sallıyorlar, çiçekler atıyorlar...

Meğer, sözünü ezber bilip de ne demek istemiş anlayamadığımız mısain manasını, o sabah o neşeli gülümseyişler,

⁵⁹ Ruşen Eşref Ünaydın, **Atatürk’ü Özleyiş**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1981, 139-140. K.S.K.nin ilk başkanlarından Sadi İplikçi’ye göre Kral Konstantin’in yaptığı densizliği anlatarak Fikri (Altay) Bey Atatürk’ü bu eve davet etmişti. Gazi Paşa kurtuluşun ilk gününü Süreyya İplikçi’nin denize bakan odasında geçirmişti. Aksoy, **.Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.43.

bir sevgilinin bir daha gönlümüzden çıkmayacak yüzü gibi, tâ can evimize nakşetmişler...

Şimdi, o saadetin hâtırası, müebbet bir kavuşmanın ilk ânı gibi hâlâ içimde şen, şakrak, kıvrak çınlıyor:

‘Karşıyaka’da İzmir’in gülü!’

O gülü o gün birkaç saat doyamadan, ayrılamadan, imrene imrene nasıl kokladığı! Ağyâr elinden geri alıp gene hize sunduğun o gül ne değerde imiş, sana minnet duyarak, nasıl tâ içimizden anlamıştık!...

Bütün o yolları, böyle bin neşe ve bir tek bekleyiş içinde gördük: Seni bekleyiş. Bu müjdeyi onlara, ciğerlerine aldıkları hava, senin getirdiğin o hürriyet sunuyordu...”

Karşıyakalılar İzmir’in Türk aileleri elleriyle Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın kalacağı evi hazırlıyorlardı:

“Bunu, hiçbir aksilik çıkabilmesinden çekinmeden bir düğün evi gibi, kadınıyla, erkeğiyle, seve özene, hizmetinde bulunmayı uğur, şeref sayan İzmir’in yüksek Türk ailelerinin elbirliği edip sana hazırlamakta oldukları odalardan anlıyorduk... Onlar, sofranı, oturacağın, dinleneceğin salonları, banyo havlularını; yaverlerinin, refakatindekilerin odalarını bile birer birer kendi elceğizleri ile düzeltip yerleştiriyorlardı...

Ne yemeklerden hoşlandığını, hangi içkileri tercih ettiğini, kahvaltılarında neler bulundurmak âdetin olduğunu, bir kusur işlenmesin diye, soruşturuyorlardı. Öğrendikleri sâde şeylerden hayrete düşüyorlardı. Meselâ şampanya, havyar, viski aramadığını; öyle kaymaklı, ağdalı hamur tatlıları, katmerli börekler sevmediğini; meze olarak meselâ şu bildiğimiz kavrulmuş

leblebi bulundurulursa hoşlanacağını; üç kaptan fazla yemek yapmamaları tercih olunacağını işittikçe, sözlerinden değilse bile hâllerinden, hayrette kaldıkları; o kadar fevkâlâde bir adama bu kadar alelâde yemeklerin az görüleceğinden ve görüneceğinden endişe ettikleri seziliyordu.

Evliyazade Refik Bey'in mi İplikçizade İsmail Bey'in mi köşkü olduğunu söyledikleri bu güzel villâ bir eşi de yolun öbür köşe başında olan iki inci gibiydi... Pencerelelerinden bakılınca insanın gözlerinden gönlüne doğru İzmir, eşsiz alımlılığının bütün ihtişamıyla öyle bir ışıklık meltem gibi vuruyordu ki!... İnsanın ellerine alası gelen tazelikte bir canlı ve sıcak mavisî olan deniz; bir ufuk gibi geniş bir koy boyunca bir baştan bir başa mermer dizisi gibi uzanmış bembeyaz ve tertemiz, güler yüzlü bir şehir ve arkası gittikçe tepeleşip dağlaşan ve heybetleşen bir zengin yeşillik!..."

Karşıyakalılar heyecanla bekliyorlardı 'Büyük Gazi'lerini... "...Ne vakit teşrif edeceğinizi bizlere soruyorlardı. Kesin bir şey söyleyemiyorduk. Çünkü, dün akşam bu şehre giren süvari zabitlerimizle ve büyükleriyle görüşmelerimizden şu düşünceyi ediniyorduk ki İzmir gibi geniş yerde henüz piyade ve topçu kuvvetleri gelip yerleşmeden, inzibat sağlanamadan teşrifini erken, tehlikeli, imkansız olur... Bunun için en azdan daha dört beş gün beklemek gerek...

Karşıyakalılar ise o evde, sen hemen yarım saat sonra gelecekmişsin gibi, telaşlı çalışıyorlardı.

Gördüklerimizi, duyduklarımızı sana arz etmek üzere, bir de Nurettin Paşa'ya önceden bildirmek ve düşüncesini almak için hemen otomobillerimize atladık. Karşıyaka'nın sevgi gösterileri

*içinden neşe ile aşıp gene, uzaklı yakınli silah sesleri, kurşun vızıltıları akseden tenhalıklara daldık. Biran önce Nif'e varabilmek için otomobili hızla konağa doğru sürdük...."*⁶⁰.

Ve Gazi Mustafa Kemal Paşa İzmir'e teşrif etmişlerdir. Ardından top ve mitralyöz sesleri ortalığı kaplamıştır, bir süre sonraysa bu sesler azalmıştır. Hükümet Konağı'nda İzmir halkına seslenmiştir. İzmir o büyük Başbuğ'a "gül bahçesi gibi" bir otomobil hediye etmiştir. Paşa kendisi için kesilecek bir kuzuyu gördüğünde kuzunun kesilmesinin önlenmesini istemiştir ama geç kalınmıştır. O, Muzaffer Başkumandan yüreği bir kuzunun kesilmesini bile istemeyen büyük lider, "*Ulusun yaşamı tehlikeyle karşı karşıya kalmadıkça savaş bir cinayettir.*" diyen yüce gönüllü barışçıl, insan ve doğasever bir insandı.

Kordonboyu'ndan Karşıyaka'daki evine doğru geliyordu Gazi Paşa. Ve yanındakilere (Salih Bozok, Muzaffer Kılıç, Ruşen Eşref Ünaydın) şöyle sesleniyordu:

"Bu, hepimiz için sevinçtir, çocuklar! Milletimizin mesut olmasına çalışmak vazifemizdir. Bunu ifa edebiliyorsak ona layık insanlar oluruz."

"Fethi Bey'in şehit düştüğü yeri gösteriyorlardı. Başını çevirip o yere uzun uzun bakıyordun:

-"Kahraman adam!" diyordun.

Turan'da petrol kamplarının önünde sana selam durmuş olan İngiliz nöbetçilerini gösteriyorlar... Onlara bakıyordun.

⁶⁰ Ünaydın, *Atatürk'ü Özleyiş*, ss.140-141, 145.

Selamlarına cevap veriyordun ve yanındakilere hiçbir intihabını söylemeden geçiyordun.

Alkış sağanakları arabanın etrafına yeniden boşanmaya başlamıştı: Karşıyaka'dan içeri giriyordun!... Öyle bir karşılanıyordun ki!... O sokaklar dolusu insan, önün sıra, ardan sıra giden atların ayakları altına atılıp yolunda can verecekler gibi kendilerinden geçiyorlardı! Onların haykırışlarından atlar ürküyorlar, şaha kalkıyorlardı! Sevinçten gülenler! Fakat, cezbeyle gelmiş sevinçten bayılacak dereceye varıp hüüngür hüüngür ağlayan kadınlar! Pencerelelden bayraklar ve çarşaflar gibi sarkıp sarkıp yurtınırcasına bağrıışan, sana haykıra haykıra dua eden kadınlar!.. Çarpınışları onların hızından daha rüzgârlanmış gibi dalga dalga harelenen bayraklar!... O ne olduğunu henüz gereği gibi kavramamışlarsa da ömürlerinin fecrindeki bir zafer geçitinin bütün heyecanını hayatları boyunca ancak İzmir çocukları! Atların nalları altında ezilecek gibi arabaya, ellerinde küçücük küçücük Türk bayraklarıyla, güllerle, karanfillerle koşuşa koşuşa sokulan çocuklar!...

Senin arabanda olmanın kendini başkalarına tanıtmaya hiçbir imkân bırakmayacağı görüliyordu. İşte o çılgınca coşmuş halk, arabanda ve yanında kaç kişi daha görünüyordu. Hayır! Yanında kimler; varmış; ondan halka ne! Onun gözündeki her şey silinmişti; atlar, arabalar, insanlar; her şey!... Bir sen vardın: Kendi şehrinde yabancıyı görmekten izzetinefsi kırılıp da gece, yatağında, gözlerini yumduğu ve içini çektiği zaman, her Türkün acısını dindirir, hülyasına ve ümidine yol açar nurlu tavsir olarak belirmiş olan sen!... Onun gözü şimdi sade seni arıyordu; seni görüyordu, seni anıyordu; taparcasına seni kutluyordu.

Bitmez tükenmez alkışlar arasından bu geçiş iyice gösteriyordu ki artık bu yurdun yeni günü doğmuştur; artık hüküm sendedir...

Sakarya'dan döndüğün akşam Çankaya'daki köşkünün alt kat sofasında söylediğin ikinci düşüncen, "her büyük meydan muharebesinden sonra yeni bir âlem doğmalıdır, doğar" düşüncesi bu akşam Akdeniz'in öte ucunda güneş batarken bu ucunda, bu yeryüzünde bütün parıltısını açmış ve geceleri dağıtmış bir nurdu...

Mızraklı süvariler arasında, bu gül bahçesi gibi gerdunesinin içinde ilerleyen insan, gözle görülüyordu ki, işte yeni nizamdır. O bu Türkiye'nin yeni varlığıdır, yeni kanunudur: Zira hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir. Millet bu hâkimiyetini teşri yetkisi ve icra gücü olan Büyük Millet Meclisi eliyle yürütür. Millet Meclisi, milli hâkimiyetin kaynağıdır. Mustafa Kemal, o meclisin başkanıdır. O meclis, bu başkan bir kanunla başkumandan seçmiştir. O Başkumandan Sakarya'da düşmanı durdurmuştur. Meclis, ona Gazilik ve Mareşallik vermiştir. Gazi ve Mareşal Başkumandan Dumlupınar'da, kendi adını taşıyan muharebe günü düşmanı hire kadar yenmiştir. Yenen ordusunu on günde yüksek yayladan İzmir'in Kordonboyu'na indirmiştir. Muzaffer ve müstakil millet Türkiye'si böylece kurulmuştur. Şimdi bu süvariler ve bu alkışlar, haykırışlar arasında geçen insan, işte, bu yeni Türkiye'nin başkahramanı ve yeni kurucusu genç Mareşal Başkumandan Gazi Mustafa Kemal'dir.

Karşıyaka'dan geçen mevkipte işte bu anlam: Türkiye'nin yeni mukadderatı, yeni mantığı, milletine verdiği sözü tutmuş; milletin emelini gerçekleştirmiş muzaffer kahramanıyla birlikte

milletin gözü önünde işte böyle muhteşem bir manzara halinde artık iyiden iyiye belirliyordu.

Hep o bitmeyen, tükenmeyen alkışlar ve kutlayışlar arasında evinin önüne vardın. Atlar durdu. Araba durdu. İki yanını sarmış bir coşkun halk arasından geçtin. Evin mermer taraçasına çıktın. Seni yerlere eğilerek, seni el çırparak; seni dualar ederek karşılayan kadın, erkek kalabalığının önünde durdun.

Seni içeri davet ediyorlardı. Sen duruyordun... Yerde yatan örtüyü sordun. O, ipekten kocaman bir düşman bayrağı idi, ki üzerine basılarak geçilecek bir yol halısı gibi böyle serilmişti...

Kadın, erkek oradaki İzmirli:

-"Buyurunuz, geçiniz. Bizim öcümüzü yerine getiriniz!... Yabancı kral, bu evden içeri, bizim bayrağımıza basarak girmişti. Siz, lütfedin. Bu karşılıkla o lekeyi silin! Burası sizin şehrinizdir. Bu ev sizin evinizdir. Bu hak sizindir" diye yalvarıyorlardı.

Sen, o yerde serili bayrağın önünde, bulunduğu noktada kaldın. Sana ağlaşıp yalvaran kadınlara, erkeklere tatlılıkla baktın:

-"O, geçmişse hata etmiş. Bir milletin istiklalinin timsali olan bayrak çiğnenmez!... Ben onun hatasını tekrar edemem" dedin. Onu yerden kaldırttın ve bembeyaz mermerlere basarak içeri girdin.

İşte, sen İzmir'e ilk gün zaferinle böyle girdin!... "61.

Zühtü Işıl ve arkadaşları kan, gözyaşı içinde geçen yıllardan sonra K.S.K.mizin tekrar küllerinden doğmasını sağlamışlardır bizzat Atatürk'ün emirleri ile.

Türk vatanının kurtarıcısı, Cumhuriyet'imizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı olarak ziyaret ettiği ilk spor kulübüdür K.S.K.

Atatürk'ümüz iki kez K.S.K.mizi ziyaret etmiş ve K.S.K. Şeref Defteri'ni imzalamıştır.

*"Reis-i Cumhuriyetimiz
Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri"*
Aydın Tarihi

Atatürk'ün emri ile armasına **"ay yıldız"** konulan tek spor kulübüdür K.S.K.

Başkanlarımız arasında Zühtü Işıl dışında İzmir'in fatihi Fahrettin Paşa'mızın kardeşi (Karşıyaka Belediye Başkanlığı da yapmış olan) Fikri Altay bile vardır. Başbakan Adnan Menderes'in futbol oynadığı bir spor kulübüdür K.S.K.

Başbakan Adnan Menderes'in K.S.K.yi 1951'deki ziyaretleri. Başbakan'a çiçek veren K.S.K. genel kaptanı Tahir Türetken, K.S.K. başkanı Reşat Çelebi ve Yeni Asır yazarı Hikmet Bozkurt. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s. 135.

Şanla şerefle geçen bir tarih... Bir zeytin ağacının altında kurulan ama bir dikili ağacı olmayan kulübümüz umarım yalıya yapılacak olan **“Karşıyaka Zübeyde Hanım Stadı”**na kavuşacak ve K.S.K.mizin bir dikili ağacı olacak. Tek endişemiz Arma'nın yarınlara kalabilmesi.

Zühtü Işıl ve arkadaşlarının, K.S.K.mizin sonsuzluğa uğurladığımız değerli büyüklerimizin ruhları şad olsun! Saygı ve duayla... Karşıyaka Spor Kulübü sonsuza kadar var olacak.

BİR ANNE TÜM DÜNYAYI DEĞİŞTİREBİLİR⁶²

Türk Kurtuluş Mücadelesi'nin lideri büyük önder ebedi cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa'yı Karşıyaka'ya bağlayan en önemli neden, değerli anneleri Zübeyde Hanım annemizin 14 Ocak 1923 tarihinde Karşıyaka'da vefat etmesi, dolayısıyla kabrinin burada bulunmasıdır.

Ve Atatürk'ün annesi Zübeyde annemiz sonsuza dek Karşıyaka'nın bağrında, biz Karşıyakalılara emanettir.

Nazım'ın dediği gibi, *“Analardır adam eden adamı...”*

Kemal Arı Hocamızın ifade ettiği ve bir eserine adını verdiği gibi Atatürk **“Zübeyde Hanım'ın Sarı Paşası”**ydı. Mustafa Kemal Paşa ile Zübeyde Hanım arasındaki sevgiden şüphe edenlere karşı en güzel yanıtı Kılıç Ali Bey veriyor:

⁶² Kordelya Haber, 21 Ocak 2017.

“Annesi Atatürk’ü, Atatürk de annesini, her ikisi de birbirlerini âşık gibi severlerdi. Tuhaf değil mi? Zübeyde Hanım oğluna karşı adeta bir hürmet hissi beslerdi. Atatürk de annesine karşı fevkalade hürmetkârdı.”

Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım Annemize ait Kur’an-ı Kerim... İstanbul’da Rahmi Koç Müzesi’ni gezerken gördüğüm kıymetli bir hatıra... Fotoğraf: Hüsnü Tekeşin

Dokuzuncu Ordu Kıtaaatı Müfettişliği’ne atanan Anafartalar kahramanı Mustafa Kemal Paşa Türk Kurtuluş Savaşı’nı başlatmak için Samsun’a hareket etmeden evvel 16 Mayıs 1919’da Şişli Akaretler’deki evine uğrayarak kıymetli valideleri Zübeyde Hanım ve kız kardeşi Makbule Hanım’a veda etmişti.

Zübeyde Hanım 27 Eylül 1921’de Mustafa Kemal Paşa’ya “mareşal” rütbesi ve “gazi” unvanı verilmesi dolayısıyla bir tebrik telgrafı çekmiştir ve buna karşılık olarak Paşa’nın annesine gönderdiği cevap çok duygu yüklüdür: *“Benim için dünyevî mükâfatların en yücesi olan tebrîkâtınızla mesut oldum. Sizi görmek hususundaki isteğimin derecesini ifade imkânsızdır. İlk fırsatta sizleri buraya getirmeye çalışacağım. Bunu bildirişimi bekleyerek memleketimizin kurtuluşuna yönelik dualara devam etmenizi rica ile ellerinizden ve kız kardeşimin gözlerinden öperim.”*

Şubat 1922’de Zübeyde Hanım, oğluna İstanbul’dan gönderdiği mektupta:

“İki gözüüm oğlum, artık taksiratımız bitsin, kavuşalım. ...Hastalığım tamamen geçemiyor. Sizleri her zaman düşünmekten rahatsızlanıyorum. Oğlum, biraz iyileşirsem beni aldırma çarelerini düşün.” diyerek özlemini dile getirmiştir.

Bu ayrılık, bu hasret daha sonra 14 Haziran 1922’de Adapazarı’nda son bulacaktır.

Zübeyde Hanım ilk önce Ankara’ya bir süre sonra da hastalığı dolayısı ile iklim olarak en uygun görülen Karşıyaka’ya getirilecektir.

Zübeyde Hanım Lozan Barış Antlaşması’nın imzalanmasını ve Cumhuriyet’in ilan edilmesini ve oğlunun mürüvvetini göremeden ama oğlunun büyük askeri başarılarını gördükten sonra 14 Ocak 1923 günü altmış altı yaşında İzmir’in gözbebeği Karşıyaka’da kendisini bilemeyecek kadar komaya girip çıktığı gecenin sabahında Latife Hanımların Karşıyaka’daki köşklerinde vefat etti.

بۈيۈك غازىنىڭ والدىلىرى مەرحۇمە زۈبەيدە خانىمىنىڭ

“Büyük Gazi’nin valideleri merhume Zübeyde Hanımefendi”

Zübeyde Hanım 15 Ocak 1923’te öğleden sonra sade bir törenle Karşıyaka’daki Ferik Osman Paşa Camii’nin avlusuna ebedi istirahat hanesine defnedildi.

Atatürk, annesinin vefat haberini Eskişehir’de öğrenmiş ama memleket meselelerinin halledilmesi zorunluluğundan dolayı ancak 24 Ocak 1923 sabahı İzmir’e gitmek için Bursa’dan yola çıkabilmiştir.

Mustafa Kemal Paşa 24 Ocak’ta Bursa’dan Karaköy-Eskişehir yoluyla İzmir’e doğru hareket etmiştir. Sırasıyla Afyon, Banaz, Uşak, Alaşehir, Salihli ve Manisa’dan geçmiş ve 27 Ocak’ta İzmir’e ulaşmıştır.

"Mustafa Kemal Paşa, 27 Ocak sabahı Manisa üzerinden Karşıyaka İstasyonu'na geldi. İstasyon bir mahşerdi. İzmir Valisi Abdülhalik (Renda), Kolordu Komutanı Fahreddin (Altay), İzmir Bölgesi Komutanı İzzeddin (Çalışlar) karşılayıcılar arasındaydı. Aslında o gün, Lozan'da bulunan İsmet (İnönü) Paşa dışındaki bütün komutanlar İzmir'deydi. Ordu Komutanı Kazım (Karabekir), Milli Savunma Bakanı Kazım (Özalp), Mustafa Kemal ile beraber gelmişlerdi. Genel Kurmay Başkanı Fevzi (Çakmak), Asım (Gündüz) İzmir'deydi. Mustafa Kemal'in yanında Bolu Milletvekili Cevat Abbas (Gürer), Yaver Muzaffer (Kılıç), Muhafız Tabur Komutanı İsmail Hakkı (Tekçe) vardı. Başyaver Salih (Bozok) İzmir'de karşılayıcılar arasında bulunuyordu. İstasyonda çiçeklerle süslenmiş bir otomobil bulunmaktaydı⁶³".

⁶³ Mehmet Önder, **Atatürk'ün Yurt Gezileri**, Ankara, 1975, s.191-192.

27 Ocak 1923 Gazi Mustafa Kemal Paşa'mız Karşıyaka İstasyonu'nda...

27 Ocak 1923 günü Mustafa Kemal Paşa Karşıyaka İstasyonu'nda⁶⁴ trenden iner inmez Mareşal Fevzi (Çakmak) ve Kazım (Karabekir) paşalar ile birlikte kıymetli annesinin taze mezarına gitmişlerdir.

⁶⁴Mustafa Kemal Paşa Latife Hanım'ın babası Muammer Bey'le ilk kez Karşıyaka İstasyonu'nda tanışmıştır. Salih Bozok hatıralarında bu olayı şöyle anlatır: "İzmir' gelirlerken Karşıyaka'da Atatürk'ü karşıladık. Beni kompartımanlarına yalnız olarak buyurdular ve şu emri verdiler: "Ben Latife Hanımla evlenmeye karar verdim. Şimdi babası burada ise kendisi kararımdan haberdar edersin ve hiç kimseye bir şey söylememisini de ilave edersin! Paşa, o güne kadar Muammer Bey'i görmediğinden tanımıyordu. Paşa'nın emirleri gereğince hareket ettim. Muammer Bey'e, Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın kayınpederi olacaklarını söylediğim zaman boynuma sarıldılar ve içini çekerek beni kokladılar. Biraz sonra Paşa Hazretleri de vagonlarından inerek, Muammer Bey'le tanıştılar."

“Gazi Paşa düşünceliydi, durgundu. Bir çiçek yığınının altında yatan annesinin mezarına gelince, ellerini bağıladı. Beraberindekiler, Fevzi ve Kazım paşalar birer Fatiha okudular. Mustafa Kemal Paşa mavi gözlerine çöken karanlığın içinde bir süre sustu ve sonra konuşmaya ve annesine ait anılarını dile getirmeye başladı”.

Gazi Mustafa Kemal Paşa annesinin kabrini ziyaret etmek için geldiği Ferik Osman Paşa Camii'ne girerken kendisini Karşıyaka Belediye Başkanı Fikri (Altay) Bey karşıyor...

Gazi Mustafa Kemal Paşa Karşıyaka'da...

Gazi Mustafa Kemal Paşa annesinin kabri başında Kazım
(Karabekir) ve Fevzi (Çakmak) paşalar ile...

Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Zübeyde Hanım'ın kabri başında yaptığı konuşma çok önemli ve derin anlamlar taşımaktadır. Atatürk Karşıyaka'da samimi ve duygusal hisler içerisinde konuşmuştur. Hâkimiyet-i Milliye gazetesi bu konuşmayı 29 Ocak 1923 tarihli sayısında vermiştir⁶⁵. Bu

⁶⁵ **Hâkimiyet-i Milliye**, 29 Kanûn-ı Sâni (Ocak) 1339 (1923). Bu haberi sadece parantez içinde bazı açıklamalar koyarak özüne dokunmadan Eski harfli Türkçe aslından çevirerek vermeyi uygun gördüm. Ayrıca "Matbûat Müdiriyyeti Umûmiyesi Neşriyatından" tarafından 1339/1923 yılında Ankara'da İstihbarat Matbaası'nda yayımlanan "Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri İzmir Yolunda/Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'nin İzmir seyahatleri esnasında muhtelif mahallerde irad buyurdıkları nutuklar ve hasbihaller" eserinin 51 ila 53. sayfalarına ve Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri'ne bakılabilir. Gazi Paşa sabah geldiği Karşıyaka'dan sonra saat 13.00'de Basmahane İstasyon'una geçmiş ve buradan başlayarak onuruna yerlere serilen halılardan geçerek çiçeklerle süslenmiş arabaya binmiş "*Yaşasın Mustafa Kemal Paşa, yaşasın Büyük Millet Meclisi*" sesleri arasında hükûmet binasına varmıştı.

konuşmadan önce Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Karşıyaka'ya gelişleri ve validelerinin mezarını ilk ziyaretleri anlatılmıştır. Sonrasında ise o çok önemli tarihi konuşmalarını yapmışlardır.

Günümüze transkript ettiğim **Hâkimiyet-i Milliye** gazetesinin 29 Kanûn-ı Sâni (Ocak) 1339 (1923) tarihli sayısındaki haber şöyle:

“İlk Acıklı Ziyaret ve Ahd ü Peymân”

“Menemen'den sonra bilâ-tevakkuf (durmaksızın) geçilen Ulucak, Çiğli istasyonlarında dahi binlerce kişiden mürekkeb halk kitleleri bayrak tezahüratı yapmışlardır. Tomazo'dan (Soğukkuyu) sonra tren Karşıyaka'ya girmiş ve istasyona dâhil olunca kadar güzergâhtaki bütün hanelerden trene pek çok çiçek demetleri atılmıştır. Paşa Hazretleri Karşıyaka İstasyonunda vagondan inmişler ve Vali Bey, Kumandan Paşa, vesair erkân-u ümerâ ve me'murin ve beledî hey'eti ve Karşıyaka mekteb talebeleriyle azîm bir kalabalık tarafından karşılanmışlardır. Belediye Re'isi'nin beyân-ı hoş-âmedîsini müteakib (ardından) bir mektebli küçük kız bir manzume ve ba'dehû (ondan sonra) küçük efendi de âteşin (hararetli) bir hitabe okumuşdur. Paşa Hazretleri refakatinde bulunan zevat ve istikbale şitâb eden (koşan) binlerce kişiden mürekkeb bir cemm-i gafîr (kalabalık) ile Karşıyaka'da merhum validelerinin medfun bulundukları Ferik Osman Paşa Camii Şerîfine azîmet etmişlerdir. Müşârunileyhin camii şerife takarrübünde (yaklaşmasında) hoş elhân bir müezzin tarafından minareden sela verilmiştir. Paşa Hazretleri validelerinin makberesi (mezarı) önünde büyük bir huşû-ı dindarâne ve ulvî olduğu kadar metin bir teessürle bir müddet sâkit (suskun) ve sâmit durmuşlar ve merhumenin ruhuna ihdâ-yı Fatîha eyledikten

ve hazırına (orada bulunanlara) hitaben hasbihâl ve ihyâ-yı hâtıratdan sonra şu sözleri söylemişlerdir.

“Zavallı validem bütün millet için meşkûre olan İzmir’in mukaddes topraklarına tevdî-i vücûd etmiş bulunuyor. Arkadaşlar ölüm hilkattin tabîî bir kanunudur. Fakat böyle olmakla beraber hazen ne hazin tecelliler arz eder. Burada yatan validem zulmün, cebrin, bütün milleti felaket uçurumuna götüren bir idare-i keyfiyenin kurbanı olmuştur. Bunu izah için müsaade buyurursanız hayat-ı ızdırabının bariz birkaç noktasını arz edeyim: Abdülhamid devrinde idi (1325/1905) tarihinde mektebden henüz erkân-ı harb yüzbaşısı olarak çıkmıştım. Hayata ilk hatveyi (adımı) atıyordum. Fakat bu hatve hayata değil zindana tesadüf etti. Hakikaten bir gün beni aldılar ve idare-i müstebidenin zindanlarına koydular. Orada aylarca kaldım. Validem bundan ancak mahbusdan çıktıktan sonra haberdar olabildi ve derhal beni görmeye şıtab etdi (koştı). İstanbul’a geldi. Fakat orada kendisiyle ancak üç beş gün görüşmek nasib oldu. Çünkü tekrar idare-i müstebidenin hafiyeleri, casusları, celladları ikametgâhımızı sarmış ve beni alıp götürmüşlerdi. Validem ağlayarak arkamdan ta’kib ediyordu. Beni götürecektir olan vapura bindirirlerken benimle görüşmekten men’ edilmiş olan validem gözyaşlarıyla Sirkeci Rıhtımı’nda elemeler ve kederler içinde terk edilmiş bulunuyordu. Menfâda (sürgünde) geçirdiğim meseleler O’nun hayatını ızdırablar ve gözyaşları içinde geçirtmiştir. Başka bir nokta daha: Mütareke zamanında Anadolu’ya geçtiğim vakit validemi muzdarib bir halde İstanbul’da terke mecbur olmuştum. Yanımdan kendisinin terfîk ettiği adamım vardı. Bunu Erzurum’dan İstanbul’a gönderdiğim zaman validem bu adamın yalnız olarak geldiğinden haberdar olduğu dakikada benim hakkımda halife ve padişah tarafından

verilmiş olan idam kararının infaz edildiğini zan eylemiş ve bu zan kendisini felce düşür etmişti. Ondan sonra bütün mücadele seneleri onun hayatını elem ve ızdırap içinde geçirmişti. Padişah ve hükümetinin ve bütün düşmanların daima tazyîk ve işkencesi altında kalmıştı. İkametgâhı bin türlü sebep ve vesilerle basılır, taharrî edilir, kendisi iz'âc olunurdu. Validem üç buçuk senelik bütün gece ve gündüzlerini gözyaşları içinde geçirdi. Bu gözyaşları ona gözlerini kayb ettirdi. Nihayet pek yakın bir zamanda onu İstanbul'dan kurtarabildim. Ona kavuşabildim ki: O artık maddeten ölmüştü, yalnız manen yaşıyordu.

Validemin zıyâ'ından şüphesiz çok müteessirim. Fakat bu teessürümü izâle eden ve beni mütesellî eden bir husus vardır ki o da anamız vatanı mahv-u harâbîye götüren idarenin artık bir daha avdet etmemek üzere mezar-ı ademe götürülmüş olduğunu görmektir. Validem bu toprağın altında, fakat hâkimiyet-i millîye ilelebed (sonsuz kadar) payidâr olsun, beni teselli eden en büyük kuvvet budur. Evet, hâkimiyet-i millîye ilelebed devam edecektir.

[Validemin ruhuna ve bütün ecdâd ruhuna müteahhid olduğum vicdan yeminini tekrar edeyim. Validemin medfeni önünde ve Allah'ın huzurunda ahd ü peymân ediyorum. Bu kadar kan dökülerek milletin istihsâl ve teshîl ettiği (elde ettiği ve sağlamlaştırdığı) hâkimiyetin muhafaza ve müdafaası için îcâb ederse Validemin yanına gitmekte asla tereddüt etmeyeceğim, hâkimiyet-i millîye uğrunda canımı vermek benim için vicdan ve namus borcu olsun.]"

بويوك خلاصكارك بويوك يميني

مطفي كمال باشا حضرتلری منه لرحمه قلبنى ياقاه
و موفقیتى ادراك ایدره مفكوره سنك بر فردا ئیسیدر

« والدەمك مدفنئ اركنئە واللہك حضورئە عمرئ دیناہ ایدیرم: بوقدر
« قانہ دوکوردك منك استصال و تثبیت ایندیكى عا کینك محافظہ و مراقبہ
« ایدرہ ايجاب ایدرہ والدەمك باشا کیتکده اصغر زور ایدرہ حکم ، عا کیت
« ملبه اوغورئە جانمى بوردك ، نئم ایدرہ و جدرہ و ناموس بورمى اولسورہ »

“Büyük Halaskârın Büyük Yemini”

“Mustafa Kemal Paşa Hazretleri senelerce kalbini yakan ve muvaffakiyetini idrak eden mefkûresinin bir fedaisidir”

“Validemin medfeni önünde ve Allahın huzurunda ahd ü peymân ediyorum: Bu kadar kan dökülerek milletin istihsâl ve tesbit ettiği hâkimiyetin muhafaza ve müdafaası için icâb ederse validemin yanına gitmekte asla tereddüt etmeyeceğim, Hâkimiyet-i Milliye uğrunda canımı vermek benim için vicdan ve namus borcu olsun.”

Hâkimiyet-i Milliye, 29 Kanûn-ı Sani (Ocak) 1339 (1923)

Zübeyde Hanım annemizin ve bize bu vatani ve Cumhuriyet’i armağan eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ümüzün ruhu şad olsun.

“1881 Derneği” olarak Erkan Kızıldağ kardeşimizin sergisini ziyaret etmiştik, bu ziyaretten güzel bir hatıra..

“Bir Anne Tüm Dünyayı Değiştirebilir” adlı karakalem çalışması kocaman tertemiz yürekli Erkan Kızıldağ kardeşimizin emeğinin ürünü. **“Atatürk ve Zübeyde Hanım”** adlı karakalem çalışmaları Karşıyaka Belediyesi, Oder Otizm Derneği, Türk Kadınlar Birliği işbirliğiyle 16-22 Ocak 2017 tarihinde Karşıyaka Belediye Binası Sergi Alanı'nda sergilendi. Erkan kardeşimi tebrik eder başarılarının devamını dilerim.

Organizasyon Feruz Bozaslan

KAF SİN KAF'IN MEKÂNI: OMEROS⁶⁶

Osmanlı Devleti'nin en önemli kentlerinden biri olan İzmir ticaret, sanayi ve ulaşımında gelişmiş yapısıyla çok kültürlü, modern bir özelliğe sahipti ve Batı emperyalizminin de cazibe kentlerindendi. İzmir nüfusu içerisinde Türk-Müslüman unsur dışında gayr-ı Müslimler (Rumlar, Ermeniler ve Museviler) de azımsanamayacak bir nüfusa sahipti. Ayrıca yabancılar da İzmir'in çok çeşitli etnik ve dini yelpazesinde yerlerini almışlardı. Konumuz ile bağlantılı olan Levantenler ise İzmir'in dokusunu tamamlayan önemli unsurlardandı.

“Levanten” (Fransızca Levantin) sözcüğü çok tartışmalı bir sözcük olmakla birlikte “Doğulu”, “Tatlı Su Frenkleri”, “Osmanlı Dönemi’nde özellikle Tanzimat sonrasında İstanbul’da ve büyük liman kentlerinde yoğunlaşan ve ticaretle uğraşan, Müslüman olmayan azınlıklar”, “Memalik-i Osmaniyye’de doğmuş, büyümüş Frenk adamı”, “Avrupa asıllı olup Yakın Doğu ülkelerine yerleşmiş ve evlenmeler yoluyla soyu karışmış kimse” olarak bazı tanımlamaları bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti’nde çöküşün hızlandığı, askeri başarısızlıkların arttığı, büyük toprak kayıplarının yaşandığı en sıkıntılı dönemine, Batı emperyalizminin at koşturduğu, Anadolu topraklarında ilk kez futbolun oynandığı Aydın Vilayeti’nin merkezi olan İzmir’e götürüyüm sizi. Yabancılar ve azınlıklar her alanda büyük bir hâkimiyete sahipti. İzmir “futbol”u da “*kenti bölmeye, parçalamaya ve yok etmeye çalışan ‘Panionios’, ‘Apollon’, Pelops’, ‘Evangelidis’, ‘İskoş’, ‘Karakoviri’, ‘Midilli*

⁶⁶ Kordelya Haber, 25 Ocak 2017.

Karması' gibi Rum, Yunan, İngiliz ve Ermeni takımları ile İtalyan 'Garibaldi' gibi yabancı takımların egemenliği altındaydı".

İzmir'in gözbebeği Karşıyaka'da Türk-Müslüman unsur içerisinde büyük bir **"milli heyecan"** ile bir araya gelen gençler, 1912'de Karşıyaka Spor Kulübü'nün temellerini atmışlardı. Yüzyılını çoktan tamamlayan bu köklü spor kulübünün temeli ise **"Omiro/ Homere House", "Homeros Garden" "Villa Homere"** olarak adlandırılan köşkün bahçesinde atıldı. Bu köşk Alaybey-Karşıyaka'da bulunmaktadır.

"The Big House of the Omiro (Homere)"

Bu kutsal mekânın o dönemdeki sahibi ise İzmir'in köklü Levanten ailelerinden biri olan **"Omeros Ailesi"**ydi ("The Omeros" (Omiro/Homer). Omeros ailesi ile akrabalık bağı bulunan Baltazzi (Baltacı) ailesinin İzmir'de yaşamış ve yakın zamanda kaybettiğimiz temsilcilerinden biri olan Alex Baltazzi **"Levantine Heritage"** adlı sitede yayınlanan bir yazıda (Some notes from the book Cordelio of Nikos Kararas) önemli bilgiler veriyor. Alex Baltazzi'nin verdiği bilgilere göre Omeros Ailesi **"Chios/Sakız**

Adası” kökenliydi ve uzun bir süre önce İzmir’e yerleşmişlerdi. Nikos Kararas tarafından 1957’de “**Mikrasiatika Chronika 7**”de yayımlanan (yukarda adı anılan sitede bu soyağacının bir örneği verilmiştir) Omeros Ailesi’nin soyağacını incelediğimizde ailenin ulaşılabilen ilk kişinin 1595 tarihinde doğmuş olan İngiliz Konsolosluğu’nda tercümanlık yapan “**Pavlos Omeros**” olduğu görülmektedir. Omeros Ailesi genellikle İngiliz Konsolosluğu’nda tercümanlık yapan bireyler dışında yoğun bir şekilde meslek olarak İzmir’de tüccarlığı tercih etmiştir.

Omeros Köşkü’nün sahibi olan kişi ise 1837’de doğan ve 1908’de vefat eden Karolos (Carlo) F. Omeros’tur.

Karolos (Carlo) F. Omeros

Kısaca ondan da bahsedelim: Karolos’un babası kendisi gibi tüccar olan Photios Omeros (1782-1866) ve annesi Eleni Sevastopoulos’tu. Karolos Omeros İzmir’in ünlü ailelerden biri olan Baltazzi Ailesi’nden Christina Baltazzi (1844-1899) ile evlenmişti. Çift arasındaki nikâh 26 Nisan 1862 tarihinde Avusturya Konsolosluğu’nda kıyılmıştı. Karolos Omeros ve Christina Baltazzi çiftinin Fotiou, Emanuel, Paul adında üç erkek

ve Maria (Musuru), Liolias (Veinoğlu), Anna (Apostolidi) adlı üç kız çocukları oldu.

Smyrne. Les Alentours: Villa Homère à Cordéio.

Omeros Köşkü, Karşıyaka

K.S.K.mizin temellerinin atıldığı Omeros Köşkü Alaybey ve Cordelio arasında yer alıyordu ve demiryolu hattının hemen yanında konumlanmaktaydı. Bu mekânın özellikleri ise şu şekildeydi: Omeros Köşkü ve bahçesi yaklaşık 90 dönümlük bir alanı kaplayan büyük bir mülktü. Büyük duvarların ardında biri on beş odalı, diğeri sekiz odalı olmak üzere iki güzel villa (köşk, konak) yer alıyordu. Omeros Köşkü'nde ayrıca ahırlar, atlar, at arabaları ve pek çok ağaç çeşidi bulunmaktaydı. Bu mülk yukarıda da ifade edildiği gibi zengin Karolos F. Omiros'a aitti. Karolos (Carlo), bahçesine düşkün biri olarak görünüyor ki İtalya'dan

uzman bahçıvanlar getirtmiş ve köşkünün bahçesini iki bin ağaç ve çeşitli çiçeklerle donatmıştı. Omeros'un Köşkü'nün yukarıda yazılan çeşitli çiçekler ve ağaçlar ile süslenmiş bahçesinde (Nikos Kararas'ın **"To Kordelio"** (Athens, 1971) adlı eserinden kullanılan bir fotoğrafta) kimler kimler yoktur ki: Olga P. Omirou, George Homere, Christina Isidoru Aliotti, Yvone de Zaba, Christina P. Omirou, Domini Iliadou (Lady Crosfield), Anna Kar. Omirou, Dorathea Iladu, Amelie Is. Aliotti, Fanny Is. Aliotti, Helen (Liolia) Kar. Omirou, İstanbul'da İngiliz elçi Bekermann, Van Der Rovat, Henry Baron Aliotti, Maria de Zaba...

Birinci Dünya Savaşı'ndan mağlup ayrılan Osmanlı Devleti Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ağır maddelerini imzalamak zorunda kaldı. Mondros Mütarekesi ile İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni memleketin birçok noktasını işgal ettiler. Emperyalistler ve yerli işbirlikçileri **"Menfur Sevr Barış Antlaşması"** ile de Türk'e kefen biçmeye çalıştılar. Ama Türk'e biçilen kefeni yırtıp atacak, kara günleri ak günlere çevirecek Gazi Mustafa Kemal Paşa ve onun askerlerini yüce Türk Milleti'ni hesaba katmadılar. Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın önderi Atatürk 15 Mayıs 1919'da Osmanlı Devleti'nin eski tebaası olan emperyalistlerin maşası Yunanlılar tarafından işgal edilen **"Güzel İzmir"**imizi 9 Eylül 1922 tarihinde 26 Ağustos 1922'de başlayan Büyük Taarruz ile kurtardı. Türk ordusunun ilerlemesini duyan, düşmanla işbirliği içinde olan veya büyük bir korkuya kapılan unsurlar zaten 9 Eylül öncesinde İzmir'i terk etmeye başlamışlardı. Büyük İzmir Yangını neticesinde de İzmir'deki kaçış devam etmiştir. Büyük olasılıkla Omeros Ailesi de İzmir'i terk edenler arasında yerlerini almışlardı. İşte bu mekânın kısa hikâyesi eldeki verilere göre bu şekilde ama

tabii ki de bu bilgilere zamanla yenileri eklendikçe daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirme yapılacaktır.

K.S.K.mizin temellerinin Omeros'ta atılmasının hikâyesini ise Ahmet Diker ağabey şiirsel bir dille ne güzel ifade ediyor:

“Omiros’un köşkünün bahçesinde top oynamak için bir araya gelen, en büyük zevkleri futbol olan ve vatan sevdasıyla yanıp tutuşan Karşıyakalı gençler aniden indiren sağanak yağmurla bahçedeki zeytin ağaçlarının altına sığındılar. Bu gençler, yağmurun toprakta yaydığı mis gibi kokuyu ciğerlerine çekerek fırsattan istifade edip aralarında sohbet etmeye başladılar. Kin ve nefret doluydular, öfkeliydiler, duygularına hâkim olamıyorlardı, onların anavatanı karanlığa teslim olmayacaktı. Sağanak yağmur hızlandıkça sohbet de kendiliğinden koyulaşıyor, zaman zaman hararetlenip gençleri heyecan dalgası kaplıyordu. Yağmur hızını kesip bulutlar dağılmaya başladığında zeytin yapraklarının arasından gökyüzü gülen yüzünü tekrar göstermeye başlamıştı. Omiros’un bahçesinde üzerlerine doğan cesaret güneşi yüreklerini ısıtırken, Kadızade İsmail Zühtü (Bey) ve arkadaşları da artık kararlarını vermişti. O gün Omiros’un bahçesinde, bir spor kulübünün kurulması üzerine ant içmişlerdi. İşte Karşıyakalılarca yıllarca söylenecek bir sevda türküsü olan Kaf Sin Kaf’ın temelleri o gün atılmıştı.”

İçlerinde milli bir heyecan taşıyan Karşıyakalı gençler Omeros Ailesi’nin köşklerinin bahçesinde zeytin ağaçlarının altında attılar K.S.K.mizin temellerini. Ve bu gençler yıllardan beri arzuladıkları spor kulübüne 1 Kasım 1912’de kavuştular. Tarihe mal olacak bu büyük spor kulübünün temsili renkleri “yeşil

kırmızı”, alamet-i farikası ise **“Karşıyaka Mümârese-i Bedeniyye Kulübü”** oldu ve K.S.K.miz de resmen kuruldu.

K.S.K.mizin temellerinin atıldığı Omeros Köşkü, Cumhuriyet Dönemi’nde **“Karşıyaka Çocuk Yuvası”** olarak kullanıldı ve günümüzde de bu şekilde hizmet vermeye devam ediyor.

Cumhuriyet Devri’nde “Karşıyaka Çocuk Yuvası” olarak kullanılan Omeros Köşkü.... Fotoğraf: **Ali Fikri Altay**

Umuyorum ki K.S.K.mizin kuruluş günlerini gelecekte K.S.K. Müzesi’nde ve temellerinin atıldığı bu kutsal mekânda zeytin ağaçları altında kutlayacağız ve direnişten dirilişe Kaf Sin Kaf destanını yazarların ruhlarını sonsuza dek yaşatacağız.

YA İSTİKLÂL YA EMPERYALİSTLERİN COPU⁶⁷

Şubat ayı başında İstanbul'daydım. Arşivlerde, müzelerde, kütüphanelerde, sahalarda Karşıyaka'mızın ve Karşıyaka Spor Kulübü'müzün izlerini sürmek için. Tarihte çok güzel bir gezinti oldu. Sabiha Gökçen'den doğruca Taksim'e gittim, kısa bir gezinti... Taksim'de bir apartman dikkatimi çekti, ***"Güzel İzmir"*** adını taşıyor. Sonra Taksim'den Harbiye'ye geçtim güzel insanların yanına. Aziz, Veyis ve Adem ağabeyler ile güzel bir hasbıhal... Tabii ki mekân ***"Harbiye Kitap Galerisi"***... Ve Veyis Özden ağabey tarafından bana verilen çok kıymetli bir hediye... Kütüphanemin en güzel yerinde olacak ömür boyu. Sınırlı sayıda Türk Telekom tarafından 2009'da basılmış **1927 tıpkıbasım Nutuk (Gazi Mustafa Kemal tarafından)...**

İstanbul'da o kadar güzel ve önemli tarihi mekân var ki... Fırsatı olanlar ***"Harbiye Askeri Müzesi"***ni gezmeliler mutlaka. 1283 apolet numaralı Atatürk'ün Harbiye'de okuduğu sınıf, Türk tarihinin çok önemli tarihsel olaylarının canlandırıldığı mekânlar, bilgiler, belgeler, savaş hatıraları, Mahmut Şevket Paşa'nın suikasta uğradığı araba, Sadrazam Talat Paşa'nın 15 Mart 1921 tarihinde Berlin'de Sogoman Tehlerian adlı bir Ermeni tarafından şehit edildiği zaman üzerinde bulunan kanlı gömlek, Kahramanlık Anısı Topu⁶⁸, Enver Paşa ve Resneli Niyazi Bey'in tasvirleri bulunan II. Meşrutiyet anısına işlenmiş ipek pano, efelere ait

⁶⁷ **Kordelya Haber**, 11 Şubat 2017.

⁶⁸ Çanakkale Savaşları'nda kahramanlık gösterenlere ve ailelerine yardıma bulunmak amacıyla Beyazıt Meydanı'nda kurulan ahşap top modelidir. Topun üzerinde bulunan kabalar yapılan her kuruluş yardımı simgelemektedir. Topun açılış töreninde Başkomutan Vekili Enver Paşa ve diğer davetliler vardır.

hatıralar, Hint Müslümanlarının Türk Kurtuluş Savaşı'nı desteklemek amacıyla Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya gönderdikleri Zafer Sancağı, Gazi Mustafa Kemal'e İzmir halkı tarafından armağan edilen sancak, Milli Mücadele Dönemi'nde Türkmenistan beyleri tarafından Atatürk'e hediye edilen kılıç, savaş silahları, sergiler vs.

Harbiye Askeri Müzesi'nden sonra Şişli'ye doğru ilerleyelim ve burada çok önemli tarihi değere sahip bir mekân karşımıza çıkacak: **“Atatürk Müzesi”**. ***“Atatürk Vatanın Kurtuluşunu 1919 Senesinde Bu Evde Hazırladı”*** açıklaması yazan 140 numaralı kutsal mekânın kapısından içeri giriyoruz.

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği'ne atanan Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal Paşa Türk Kurtuluş Savaşını başlatmak için Samsun'a hareket etmeden önce çalışmalarını, hazırlıklarını bu evde sürdürmüştü. Müzede Atatürk'ün kişisel eşyaları çok çok önemli hatıralar, belgeler, fotoğraflar ve resimler sergileniyor.

Şişli “Atatürk Müzesi”nde Kaf Sin Kaf ve 1881 Derneği...

Atatürk’ün nüfus kâğıdı, not defteri, müşir üniforması, giysileri, saçından bir hatıra, kalpağı, yazdığı eserler, silahı, Atatürk’ün kardeşi Makbule Atadan Hanımefendi tarafından hediye edilen Atatürk’e ait mermi ve boş kovanlar, Atatürk’ün başyaveri Cevat Abbas Gürer’e ait eşyalar ve Atatürk ile fotoğrafları, Atatürk’ün Selanik’te doğduğu evden ve Anıtkabir’den getirilen topraklar, madalyalar, hatıra pulları, Atatürk’ün ses kaydı olan plak, kartvizitleri...

Ama beni en çok etkileyeni, sarsanı şu oldu: Emperyalist **“işgal güçlerinin İstanbul halkına karşı kullandıkları cop!”**

Veyis Özden ağabey ile bir süre sustuk. Derinden sarstı bizi bu acı hatıra. Atatürk’e düşman olanlar da vatanseverler de bu copu unutmasın, hatırlasın! Bana menfur Mondros’u ve Sevr’i hatırlattı! Atatürk olmasa idi bu cop kullanılmaya devam edecekti! Atatürk’ün karşısındaysanız bu copun yanındasınızdır! Ya istiklâl ya emperyalistlerin copu!

Hakkı Uyar Hoca ne güzel diyor: **“Lozan’dan vazgeçersen Sevr, Cumhuriyet’ten vazgeçersen saltanat gelir. Laiklik ve**

demokrasiden vazgeçersen Ortadoğu toplumlarından farkın kalmaz.”

Şişli “Atatürk Müzesi”nde işgal güçlerinin İstanbul halkına karşı kullandıkları cop...

Mustafa Kemal Atatürk ise 1923’te şu uyarıyı yapıyor:

"Egemenlik mutlaka milletin elinde olmalıdır! Egemenliğine sahip olmayan bir insan veya bir toplum, hiçbir vakit iradesini kullanamaz. Egemenliğini herhangi birisine bırakan bir insan, kendi iradesinin kullanılacağından ve uygulanacağından emin olamaz. Şimdiye kadar milletimizin başına gelen bütün felâketler, kendi kader ve mukadderatını, başka birisinin eline terk etmesinden kaynaklanmıştır."

O zaman emanete sahip çıkalım. Cumhuriyet’imize sahip çıkalım. Nutuk’u da Bursa Nutku’nu da unutmayalım! Bizleri dinlemeyen, ciddiye almayanlara ise 2009’da doksan yedi yaşında vefat eden Osmanlı hanedan üyesi Ertuğrul Osmanoğlu Beyefendi cevap versin: ***"Hilafet, saltanat geçmişte kaldı, cumhuriyete ve laikliğe sarılın! Memleketi kurtaran Atatürk’e her bir Türk’ün borcu var"***

ŞAMPIYONLUKTA ETKEN TAHİR TÜRETKEN!⁶⁹

Dünya aydınlık sabahlarını yitiriyor usul usul, demiş şair. Karşıyaka Spor Kulübü ve camiasının aydınlık bir sabahıydı Tahir amcamız, yaşayan en büyük K.S.K. efsanesiydi. Cumhuriyet’le yaşıt değil Cumhuriyet’imizden bir ay büyüktü bile (29.09.1923). Hayatını K.S.K.’ye verdi. K.S.K.yi *"Baş ettik gençlikte biz seni başa çok yaşa şanlı Kaf Sin Kaf çok yaşa"* şiarıyla küçük yaşlarından beri gerçek K.S.K. aşkı ile iliklerine kadar yaşamıştı. Kendisiyle yapılan bir röportajda⁷⁰ K.S.K. ile tanışmasının nasıl olduğu sorusuna şu duygu dolu sözlerle cevap veriyor:

"Sene 1936... Henüz on üç yaşındayım. Beni ilk kulübe kaydeden Refik Çullu oldu. Kulübe üye olduğum zaman dayım tenis şubesinin başkanıydı. O zamanlar kulüpte yalnız şarpi sınıfı vardı ve başka da sınıf yoktu. K.S.K.’ye ilk olarak yelkende başladım. Kulüp bana sporcu lisansı çıkarttı. Ondan sonra bu hastalık içimize girdi. Biz Karşıyakalı olarak aşılandık. Taraftar olarak sevdamız da orta mektepten başladı."

Tahir amcamız daha on yedilik genç bir fidanken K.S.K. yönetiminde üye olarak bulunmak ister, seçilir ama lise son sınıfta öğrenci olduğundan kabul edilmez; ancak zamanın başkanının sevgisini kazanmıştır ve toplantılara katılır bu şekilde. Ne güzel bir bilinç ne kutsal bir sevdâ bu genç yaşlarında. Tahir Türetken soy isminde yer aldığı gibi o kadar üretken olmuş ki bu kutsal spor kulübü için... K.S.K. yöneticisi, şube başkanı, K.S.K. başkanlığı, divan başkanlığı, Türkiye Basketbol Federasyonu üyelikleri...

⁶⁹ Kordelya Haber, 27 Şubat 2017.

⁷⁰ <http://www.yesilkirmizi.net/haber-374638885-sampiyonlukta-etken-Tahir-Turetken.html> (Deniz Gezginci’nin röportajı)

Karşıyaka Spor Kulübü Başkanı Tahir Türetken
Sporcularımıza Konuşma Yaparken...

K.S.K. Tarih ve Müze Kurulu Arşivi

Tasarım: Dinçer Kale

Bir ömre büyük hizmetler sıgırdı. İsmi bile başarı ile özdeşleşen sloganlarla anıldı: *"Şampiyonlukta etken Tahir Türetken!"*

K.S.K. Yeni İdare Heyeti:

Reşat Çelebi (Başkan)

Dr. Orhan Alpyörük

Muhittin İşçimenler

Avukat Feyyaz Tekan

Belig Beler

Tahir Türetken

Refik Korkan

Yeni Asır, 23 Nisan 1951.

26-28 Eylül 2016 tarihleri arasında Pınar Cup 2016 Tahir Türetken Turnuvası düzenlendi...

Şampiyon Karşıyaka... Tahir Türetken adına düzenlenen Pınar Cup Turnuvası'nda PAOK'u 96-75 yenen KSK şampiyon oldu...
Fotoğraf: Ahmet Karluk

Sayın K.S.K. basketbol onursal başkanı ve 1986-1987’de şampiyon olan K.S.K. basketbol şube başkanı Ateş Özerk şu şekilde söz etmiş Tahir amcamızdan:

"Maddi ve manevi olarak büyük hizmetler veren Tahir abimiz üstüne aldığı bu görevlerde başarılı olduğu gibi Kafsınkaf sevgisini ön planda tutmuştur. Benim kendisiyle tanışmam basketbol alt yapısında oynamaya başladığım 57-58 sezonuna rastlar.70’ li senelerin başında basketbolun yeniden yapılanması hareketinde Tahir abimiz başkan, bizler de yönetimindeydik. Sonraki senelerde kulübümüzün başkanlığı görevlerinde de bulunan Tahir abimiz “Şampiyonlukta Etken Tahir Türetken” sloganlarına ne kadar layık olduğunu almış olduğu başarılarla göstermiştir."

Ne güzel anlatmış Ateş ağabey...

Tahir Türetken amcamız 22 Nisan 2015 tarihinde Karşıyaka Nikâh Sarayı’nda “Zühtü Işıl anma söyleşisi”nde konuşmalarını yaparken.

KSK Tarih Kurulu Başkanı Ahmet Diker ve Tahir Türetken Amcamızın oğlu
Semih Türetken ile... Karşıyaka, 5 Mayıs 2017.

K.S.K.mizin yaşayan en büyük çınarını kaybettik.

Acımız büyük! Mekânı cennet, ruhu şad olsun!

K.S.K. ve camiası seni unutmayacak güzel insan!

İZMİR'İN İLK TÜRK KULÜBÜ KARŞIYAKA⁷¹

1912'nin çok çok öncesine gidiyor benim hikâyem. 1905'te başladı benim savaşı, 1912'de resmileşti. 1908 Meclisi Mebusân'ı fevkalade şartlarda çalışıyordu; fakat Meclis-i Mebusân yedi dakika süren son toplantısını yaptığı 18 Ocak 1912'de Adliye Nazırı Memduh Bey'in, Meclis'in fesih iradesini okumasının ardından kapatılmıştı. Bu karar 16 Ocak 1912 tarihinde Meclisi Âyan'ın Meclis'in feshini görüşmek üzere yaptığı gizli toplantıda beş oya karşılık otuz dokuz oyla alınmıştı. Demem o ki K.S.K.'nin Meclis-i Mebusân kararı ile kurulması imkânsız çünkü o günlerde Meclis feshedilmiş, kapatılmış.

Trablusgarp... Libya çölleri... Mustafa Kemal Bey'in ilk ciddi savaşı İtalyan emperyalistlerine karşı olacaktı. Enver beyler Süleyman Askerî beyler Mustafa Kemal beyler büyük vatanseverliklerini göstererek gizlice Trablusgarp Harbi'nde memleketlerinin her karış toprağını kutsal saydıkları için gönüllü olarak beş kuruş olmadan mücadeleye atıldılar. Hemen ardından ise Balkan Harbi...

İşte bu asil ruh, asil kan Karşıyaka Spor Kulübü'nün kurucu reisi Kadızâde İsmail Zühtü Beyde de ziyadesiyle vardı. Bu vatan için gerektiğinde Birinci Cihan Harbi'nde Galiçya Cephesi'ne, gerektiğinde Filistin Cephesi'ne giderek kanını, emeğini terini akıtarak ama vatan müdafaası için geri adım atmıyarak gerekirse Seyd-i Beşir esir kampında tutularak bedeni esir ama ruhu özgür olarak kanı canı bildiği kutsal yeşil kırmızı renkleri taşıyan takımını kulübünü esir maaşından biriktirmek suretiyle yaptırdığı

⁷¹ Kordelya Haber, 6 Mart 2017.

formalarla esaret günlerinde kurduğu takımla yaşatacaktı. Ne asil bir ruh ne ince bir düşünce, gözlerinin yaşarmaması imkânsız insanın! Ve Milli Mücadele...

Yakup Kadri Karaosmanoğlu Milli Mücadele yazılarını topladığı **"Ergenekon"** adlı eserinde şöyle diyor:

"Ergenekon zaten bir masalın adı. Milli Mücadele ise bir bozkurt destanı..."

Bu bozkurt destanında da yerini aldı Zühtü Işıl.

Tüm bunları bir fotoğraf hatırlattı, Karşıyaka Spor Kulübü Tarih ve Müze Kurulu sayfamızdaki bir fotoğraf.

K.S.K.'nin ilk kadrolarından birisini gösteriyor ve çok güzel bir başlık ile verilmiş: **"İzmir'in ilk Türk Kulübü."**

"İZMİR'İN İLK TÜRK KULÜBÜ" - Türkiye'de futbol ilk olarak İzmir'de oynandı. İzmir'in ilk Türk kulübü ise K. S. K. Aste Karşıyaka'nın ilk futbol takımlarından biri: (Ayaktakiler soldan) Hamdi, Mithat, Tevfik, Celal, İsmail ve (Sıra) Mehmet, Mehmet, Kenan (Oturunlar) Raşit, Mazhar ve Zühtü.

"İzmir'in İlk Türk Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü"

Kulüpler tarihlerini, tarihle bağlantılarını mümkün olduğunca geriye çekmeye çabalarken bizde ileri bir tarihe almaya kuruluş tarihi ile oynamaya çalışmanın lüzumsuzluğunu gördüm bu fotoğrafta. Belki gün gelir “Anadolu’da Kurulan İlk Türk Kulübü” başlığını bulmak nasip olur bize, kim bilir...

“En Eski Kulüplerimizden Olan K.S.K.” Yeni Asır, 6 Ekim 1951.

Egenin ilk Türk Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (KSK)

“Egenin İlk Türk Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)”
Demokrat İzmir, 17 Ocak 1968.

ATATÜRK, ANNESİ VE KADIN HAKLARI ANITI

Güzel Karşıyaka'mızın simgesi olmuş güzelim bir tarihi anıt. Anıtımızın projesi 1972 yılında Cumhuriyet'in ilanının 50. Yılı'nın anısına **düzenlenmiş** olan ulusal yarışmada birincilik ödülünü almış ve bundan sonraki süreçte Atatürk, Annesi ve Kadın Hakları Anıtı, İzmir'in incisi Karşıyaka'mızda sahil şeridinde inşa edilmişti.

Karşıyaka Atatürk Anıtı İçin bağışlar devam ediyor

Atatürk Anıtı Yapıtırma ve İlkelerini Yağatırma Derneği tarafından Karşıyaka meydana inşa edilmesine bağlanan anıt, Türkiye'nin en yüksek Atatürk anıtı niteliğini taşıyor.

Atatürk'ün "Kadın Hakları" Devrimlerini sembolleştirerek bu anıt, ilerde çocuklarını

sın görüp birçok şeyler algılayabilecekleri bir eser olacak. (B. A. S. 1972)

Anıt Yapıtırma Derneği geniş bir kampanyaya hazırlanıyor. Kampanya 7 Mayıs günü başlayacak bir hafta sürecek. Dernek yöneticileri resmi ve özel kuruluşları, tüm Karşıyaka'lıları

kampanyaya ilgi göstermelerini bekliyorlar.

Öte yandan Anıt Yapıtırma Derneğine bazı yardımlar devam ediyor. Bağış listesi şöyledir:

1. Evvelki bağışlar toplamı	239.546.00	8. İsmail Matbaası, aşırları	150.00
2. Karşıyaka Kız Lisesi Öğrt. ve Öğ. ..	3.181.00	9. Mobilyacı Erol Şenol	50.00
3. Özel Karşıyaka Koleji	1.108.85	10. İrfan Şenkaya	100.00
4. Karşıyaka Kız Enstitüsü ..	458.50	11. Dr. Güler Eryener	100.00
5. Karşıyaka Erkek Lisesi ..	431.75	12. Dr. Burhan Tanay	5.000.00
Karşıyaka İlkokulları ..	80.00		
"İkinci Kadıköy İlkokulu ..	44.75		
		Bağışlar Toplamı	250.717

Karşıyakalılar dişlerinden, tırnaklarından artırıp harçlıklarından vererek, bağışlar yaparak yaptırdılar bu anıtı.

Atatürk, Annesi ve Kadın Hakları Anıtı *“kadının önemi, değeri ve hakları için Avrupa’dan ve dünyadan daha cesur ve ileri adımlar atan Atatürkçü Cumhuriyet’in bir simgesi”*ydi ve **“Atatürk Anıtı Yaptırma ve İlkelerini Yaşatma Derneği”** tarafından yaptırılmıştı.

Anıtımız Mimar Erkal Güngören ve Heykeltıraş Tamer Başoğlu tarafından tasarlanan ve geliştirilen bir projedir. Yapın yılı: 1972-1973’dür. Karşıyaka’mızın sembollerinden biri olan anıtımız 26 Ekim 1973’te halka açılmıştır⁷².

Anıtımızın güzel bir manzarası... Fotoğraf: Muzaffer Ceyhan Yerlikaya

⁷² “8000 m2’lik alanın ortasında yer alan ve meydanla bütünleşen anıt ıınsal bir düzenleme doğrultusunda göğe doğru yükselen yedi beton dikitten oluşmaktadır.” Ayrıca “...mimar heykeltıraş ortaklığında çözölen anıt ürküitücü resmî anıttan, insan boyutunu göz önünde bulundurarak halkın hizmetine sunulan, kullanıcının estetik yaşantıyı deneyimleyebildiği anıta geçişin erken örneklerinden biri olarak değeriendirilebilir.” Metin Sözen, “Türkler’de Anıt, **Mimarlık**, Sayı 7, Temmuz 1973, s. 20.

Atatürk anıtı yapmak değildi sadece amaç. "**Atatürk Anıtı Yaptırma ve İlkelerini Yaşatma Derneği**" aracılığıyla Atatürk ilkelerini ve devrimlerini yaşatmak için bu tarihi ve kıymetli eseri, yani Karşıyaka'mızın sembolü haline gelen ve şu an belediyemizin de kullandığı bu anıtı yaptırılar.

İzmir'in Kurtuluşu sonrasında ilk gününü Karşıyaka'da geçiren, annesi Zübeyde Hanım'ı bizlere emanet eden, Karşıyaka ve K.S.K.yi pek çok kez ziyaret eden Atatürk'e olan saygı ve sevgilerini sonsuz kılmak isteyen Karşıyakalıların yaptırdığı Karşıyaka'mızın en önemli simgelerinden biri olan anıtımız... Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.98.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde Cumhuriyet'ine Atatürk'üne sahip çıkan Atatürk'ün fikir ve devrimlerine sözde değil, özde hissederek yürekten gönülden sahiplenip yaşamı ile bütünleştiren aydınlık insanlardan söz ediyoruz. Yani Karşıyakalılarından.

Şu güzelliğe bakınız: *"Atatürk'ün kadın hakları devrimlerini sembolleştirecek bu anıt ilerde çocuklarımızın görüp birçok şeyler algılayabilecekleri bir eser olacak."* diye açıklama yapıyordu anıtı yaptıracak olan dernek.

Şimdi bu kıymetli ve de tarihi eseri yıkmak Karşıyakalılık ruhunu taşımayan insanlar için o kadar basit ki! Ama bizler için öyle mi?

Sözde her şeyi Karşıyaka için yapıyorlar ama Karşıyakalıların isteklerini ne kadar ciddiye alıyor ya da soruyorlar?

Karşıyaka'nın aydınlık insanların fikrini almadan tepeden inme bir anlayış sahnede yine. Tüm dünyada bu gibi eserler asla yıkılmaz, sadece onarılır, bunun farkındalar mı? Ne yazık ki farkında değiller ya da bilmediğimiz bazı konular var! Bu durumda insanın aklına şu geliyor: Hadi içinizde Karşıyakalılık duygusu olmayabilir peki Atatürk'e de mi saygınız yok?

Hadi yine bu kez "Aykut Duygan Dirikal"ın ifadesi ile sorayım:

"Karşıyakalılık ruhunu bir tarafa koydum, içinde az da olsa Atatürk ruhu olan bir kimse hiç bu anıtı yıkıp onun orijinallliğini bozabilir mi? Yenisini yapsa bile yeni anıtta o 'ruh', o 'tarihsellik' kalabilir mi? Milyonlar harcayarak yeni bir anıt yapabilirsin ama ona böyle bir ruh verebilir misin?"

Aklın yolu, bu tarihsel ve Karşıyakalıların, İzmir'in ve Türkiye'nin ortak değeri olarak anıtlaşmış olan bu eserin yıkılıp yeniden yapılması değil, onarılmasıdır.

Her şeye rağmen güzel günler, hepimiz Karşıyaka'da Karşıyakalık bilincinde tek yürek birlik olursak değişecek.

Biz ölene kadar buradayız. Atama ile gelmedik ki o şekilde gidelim! Bu kutsal topraklarda doğduk, burada öleceğiz Tanrı kismet ederse.

Karşıyaka'm...

"Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin ve Türkiye gibi aydınlık ve güzel yarınlara layıksın!"

Atatürk, Annesi ve Kadın Hakları Anıtı
Fotoğraf: Muzaffer Ceyhan Yerlikaya

KARŞIYAKA'DA İZMİR SUİKASTINI TEL'İN MİTINGİ⁷³

15 Haziran 1926 tarihinde İzmir Valiliği'ne bir olay ihbar edildi. İhbarı yapan Giritli Şevki Bey'di. Bu ihbar kamuoyu ile paylaşıldığı zaman sadece İzmir'de değil tüm Türkiye'de günümüz deyimi ile bir 'bomba' etkisi yaratacaktı. Tarihe İzmir Suikastı olarak geçecek olan bu olay çok kişinin başını yakacaktı. Bazı Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası mensupları, eski İttihatçılar, bazı muhalifler...

Gazi Mustafa Kemal bu ihbar yapıldığında memlekette gerçekleştirilen reformları incelemek üzere 1926 Mayıs ayında çıktığı yurt gezilerine devam etmekteydi ve gezisinin bir ayağı da Bursa'dan Balıkesir yoluyla geleceği İzmir'di. Gazi Paşa, İzmir Valisi Kazım (Dirik) Bey'den İzmir'de kendisine karşı bir suikast düzenlendiği haberini aldı ve bu nedenle İzmir'e gelişlerini bir gün sonraya erteledi.

Ve 15 Haziran 1926 akşamı İzmir'de, Ankara'da ve İstanbul'da hareketli saatler yaşandı. İzmir suikasti failleri olarak tutuklanan Ziya Hurşit, Çopur Hilmi, Gürcü Yusuf, Laz İsmail ve bazı şahısların verdikleri ifadeler, bulunan silahlar, bombalar ve diğer bazı kanıtlar bu hain suikast planının detaylarını ortaya çıkaracaktı. Soruşturma süreç içerisinde Ankara'dan İzmir'e gelecek olan İstiklal Mahkemesi kuruluna bırakılacaktı.

Türkiye Cumhuriyeti Reis-i Cumhuru Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne İzmir'i **ziyareti** sırasında Kemeraltı'nda

⁷³ Kordelya Haber, 15 Haziran 2017.

yapılması planlanan hain suikast eylemi bu ihbar ile bozulmuş oldu.

Giritli Şevki, Vali'nin Gazi Paşa'ya iletmesi için verdiği mektupta şunları yazmıştı:

“Gazi Paşa Hazretleri'ne,

Bendeniz Yunan Harbinde Sarı Efe Edip Bey'in arkadaşı idim. Dün akşam bir haber gönderdi. Bir yere gittim. Orada tanıdığım Hilmi isminde bir zabitle hiç tanımadığım sonradan anladığım sabık Lazistan Mehusu Ziya Bey isminde birisi vardı. Ve size suikast edecekleri ve onlara muavenet etmekliğini teklif ettiler. Bendeniz hemen orada işlerini bitirmek şiddetle fikrimden geçti ise de daha önce Halâskârımıza haber vermek daha iyi olacağını hissettim ve muavenet edeceğimi söyledim. Ve bütün plan ve arkadaşlarını anladıktan sonra ayrıldık.

Buranın zabıtasına emin olmadığım için doğrudan doğruya zat-ı alinize haber veriyorum. Planlarını anlatmak için yazım az olduğundan emir buyuracağınız zata şifahi anlatmaya hazır olduğumu arz ile hürmet eylerim.

15 Haziran 1926 Giritli Şevki”

Gazi Paşa 16 Haziran 1926'da akşam saat 20.00 sularında İzmir'e ulaşacaktı.

*"Büyük Gazimiz Diün Akşam Saat On Yedi Buçukda
İzmir'i Şereflendirdi"*

Hizmet, 17 Haziran 1926. APIKAM

Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya yönelik yapılmak istenen suikast girişimi ise ancak 18 Haziran 1926 tarihinde hükümet tarafından bir *"Tebliğ-i Resmi"* ile kamuoyuna duyuruldu⁷⁴.

Sonrasındaysa İzmir ve diğer şehirlerde bu alçak suikasti lanetlemek için çeşitli mitingler düzenlendi, onbinlerce Türk meydanları doldurdu ve memleketin yiğit evlatları suikasti

⁷⁴ Ergün Aybars, **İstiklal Mahkemeleri**, Milliyet yay., 2 b., Eylül 1998, İstanbul, s.359.

lanetleyen telgraflar çekerek Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın yanında olduklarını söylediler ve hislerini paylaştılar.

İzmir'de ve pek çok yerde *“Mübaccel Halâskârımız büyük Gazi'mize karşı yapılmak istenilen suikast faillerini telin”* mitingleri düzenlenecekti.

İzmir Suikastı'nı tel'in mitingleri... Örneğin İzmir'de halk Kışla Meydanı'nda toplanıp suçluları lanetlemişlerdir. Ortak ses ise şöyleydi: *“Büyük Reiscumhur'umuz gözbebeğimiz Gazi'miz... Sen milletin ruhusun, milletin ruhuna kimse el uzatamaz. Sağ ol ve sağ olacaksın! Allah seni saklar, bütiin bir millet nigahbanındır.”*⁷⁵

İzmir'de Konak Meydanında (Sarı Kışla) gerçekleştirilen
“İzmir Suikastını Te'lin Mitingi” İzmir Atatürk Müzesi

“Karşıyaka Miting Hey'et-i Tertîbiyesi ve Belediye Re'isi Fikri Bey⁷⁶”

⁷⁵ Ahenk, 18 Haziran 1926.

⁷⁶ Hizmet, 20 Haziran 1926.

Fahreddin (Altay) Paşa'nın kardeşi Fikri Bey “Cumhuriyet Dönemi'nde Karşıyaka'nın ilk Belediye Re'isi” olacaktı. Fikri Bey ayrıca “Cumhuriyet Dönemi”nde bir ara Karşıyaka Spor Kulübü'nün de başkanlığını yürütecek önemli bir şahsiyetti. Bu önemli görevler dışında Fikri Bey'e aynı zamanda bir görev daha verilecekti: “Karşıyaka Miting Hey'et-i Tertîbiyesi Re'isliği”... Fikri Bey “Karşıyaka Miting Hey'et-i Tertîbiyesi ve Belediye Re'isi” olarak İzmir Suikastî'nin yaşandığı dönemde “Karşıyakalılar”a şu şekilde seslenecekti: -“Mitingde bulunmak borcumuz!”

Hizmet, 20 Haziran 1926.

APİKAM

Karşıyaka'da gerçekleştirilecek olan “İzmir Suikastî'nı Tel'in Mitingi”nin adresi “Soğukkuyu” olacaktı. Miting için belirlenen tarih ve saat ise “20 Haziran (1)926 Pazar günü öğleden sonra sa'at on sekiz buçuk” olarak belirlenmişti.

Fikri Bey bütün Karşıyaka'yı ve etrafındaki köylerin halkını "milli bir vazife" olarak değerlendirdiği bu mitinge katılmaları amacıyla "Karşıyakalılara" başlığı ile "Hizmet" gazetesinde "Karşıyaka Miting Hey'et-i Tertibiyesi ve Belediye Re'isi" olarak duyurarak davet etmişti.

Karşıyakalılar görüleceği üzere Cumhuriyet'ine ve Gazi Mustafa Kemal Paşa'sına sahip çıkarak "Mustafa Kemal'in askerleriyiz!" sözünü sözden cyleme dönüştürerek üzerlerine düşen görevi yerine getirmişlerdir.

Türk Milleti'nin "Ebedi Şefi" Gazi Mustafa Kemal Paşa ise efsaneleşen sözlerini İzmir Suikasti'nin ortaya çıkmasının ardından 18 Haziran 1926'da İzmir'de Anadolu Ajansı'na verdiği demeçte söyleyecektir:

"Teşebbüslerinin benim şahsımdan ziyade, mukaddes Cumhuriyet'imize ve onun istinat ettiği yüksek prensiplerimize müteveccih olduğuna şüphe yoktur. Bu sebeple umumen izhar olunan hissiyatla, Cumhuriyet prensiplerimize olan fartı merbûtiyetin ne derece lâyezâl olduğuna bir kere daha kani oldum. Temeli büyük Türk Milleti'nin ve onun kahraman evlatlarından mürekkep büyük ordumuzun vicdanında akıl ve şuurunda teessüs etmiş olan Cumhuriyet'imizin ve milletin ruhundan mülhem prensiplerimizin bir vücudun izalesiyle haleldar olabileceği zehabında bulunanlar çok sahif dimağlı bedbahtların, Cumhuriyet'in adalet ve kudret pençesinde müstehak oldukları muameleye maruz kalmaktan başka nasipleri olamaz.

Benim naçiz vücudum bir gün elhet toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır ve Türk Milleti emniyet ve saadetini zamin prensiplerle medeniyet yolunda tereddütsüz yürümeğe devam edecektir."

GAZİ PAŞA KARŞIYAKA'DA⁷⁷

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ziyaret ederek onurlandırdığı pek çok kulüp vardır. Ancak tarihte hiçbir kulübe nasip olmayacak olan bir şey vardır ki bu sadece (Atatürk'ümüzün spor kulübü olan) Karşıyaka Spor Kulübü'ne aittir. O gerçek Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı olarak ilk ziyaret ettiği spor kulübü oluşuydu. Ve iki kez ziyaret edip ikisinde de Şeref Defteri'ni imzalayarak onurlandırdığı Karşıyaka Spor Kulübü'ne şerefle sonsuza dek armasında taşıyacağı kırmızısını şehitlerimizin al kanından alan anlı şanlı ay yıldızlı al bayrağımızı K.S.K.mizin armasında kullanına hakkını vermiş olduğu gerçeğidir.

“Armasına bizzat Atatürk'ün emri ile ay yıldız koyma şerefini taşıyan ilk ve son spor kulübü Karşıyaka Spor Kulübü olmuştur.”

Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın 24 Haziran 1926 tarihinde K.S.K.yi ikinci defa ziyaret ederek şereflelendirmesinin 91. yıldönümündeyiz. İzmir basınının öncmli gazetelerinden biri olan **“Hizmet”** gazetesinde bu ziyaretin yansımasını, eski harfli Türkçe haber metnini, günümüze transkript ederek Karşıyaka Spor Kulübü tarihçesine bir katkı sunmak istedim.

25 Haziran 1926, Hizmet.... İşte eski harfli Türkçe haber metni şu şekilde⁷⁸:

⁷⁷ **Kordelya Haber**, 20 Haziran 2017.

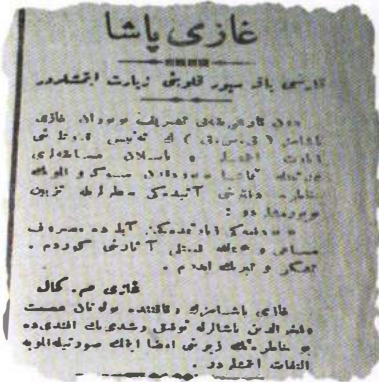
⁷⁸ **Hizmet**, 25 Haziran 1926, Sayfa 2. (Eski harfli Türkçeden çeviren: Hüsnü Tekeşin)

"GAZİ PAŞA KARŞIYAKA SPOR KULÜBÜNÜ ZİYARET ETMİŞLERDİR

Düin Karşıyaka'ya teşrif buyuran Gazi Paşa'mız K.S.K.nin tenis kortlarını ziyaret etmişler ve yapılan müsabakaları memnuniyetle temaşa buyurduktan sonra kulübün hatıra defterini âtideki satırlarımla tezyin buyurmuşlardır (süslemişlerdir):

"Bu defaki ziyaretimde geçen aylarda mu'arref (bildik) mesa'î ve himmetin (gayretin) kıymetli asârını (eserlerini) gördüm. Teşekkür ve tebrik ederim." **Gazi M. Kemal**

Gazi Paşa'mızın refakatinde bulunan İsmet ve Fahrettin paşalarla Tevfik Rüştü Beyefendi de bu hatıratın zirini (altını) imza etmek suretiyle kulübe iltifat etmişlerdir."

**"Gazi Paşa
Karşıyaka Spor Kulübü'nü
ziyaret etmişlerdir."**

Hizmet, 25 Haziran 1926.

APİKAM

Gazi Mustafa Kemal Paşa'mızın, Atatürk'ümüzün kulübü olan Karşıyaka Spor Kulübü'nün en tarihi ve şerefli günlerinden biri olan Atatürk'ün K.S.K.yi ikinci defa ziyaretlerinin ve ay yıldız ile onurlandırmalarının 91. yıldönümü kutlu olsun.

Birle yapıldı	C H ₂ P
Kire	—
Betonun 1000 l (kgf), parça kütü, ağırlığı	Yarım kütür
Betonun kütüsü	22 bin liraya olunmaktadır.
Yapılan kütü	1899
Taahhüt sözleşmesi tarih ve tarihi	Olunmamıştır
Katırların durumu	Yok. (İnşaat, 1900)
Ortaklık	Var
Bağlı	Var
Bağlı	Yok.
Bağlı durumu	Ortaklıkta kütür bir kütür var.
Birle yapıldı mı	440 m ²

KATSIYAKA

Ernst Cyprian

Proje sahibi: Denizli'de yaşayan Gülizar

Viggo Skovhede

Handwritten note: *Handwritten note*

The open configuration results in

No.	Plant Window
1	White pine 100
2	White pine 100
3	White pine 100
4	White pine 100
5	White pine 100
6	White pine 100
7	White pine 100
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	

Gazi Mustafa Kemal Atatürk 1 Mart 1930 tarihinde Afet İnan Hanımefendi ile tümenin verdiği baloya katılmak için Karşıyaka Kulübü'ne gelmişlerdir. 1899 yılında yapılmış olan Türk Ocağı ve Halkevi olarak da hizmet veren binanın Başbakanlık Cumhuriyet Arşivindeki planı... Günümüzde öğretmen evi lokali olarak kullanılmaktadır.

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi., 490-1-0-0 / 1732-1034-1.

KARŞIYAKA, SPOR KULÜBÜDÜR!

Kaf Sin Kaf'ımız Türkiye'nin en çok spor branşına sahip kulübüdür. Aşağıda paylaştığım fotoğraf ve haberlerde futbol, deniz sporları (yelken, kürek, sutopu, yüzme), boks, basketbol, hentbol, voleybol, tenis, güreş, bisiklet, vs. gibi pek çok branşta mücadele etmiştir. Karşıyaka Spor Kulübü, adına yakışır şekilde sporun pek çok dalında yer alan sayılı Türk spor kulüplerindendir. İzmir'de futbol, sutopu, basketbol, voleybol, tenis, yelkencilik ve yüzme vb. spor dallarının gelişmesinde K.S.K.nin katkısı çok büyüktür. K.S.K. başlıkta da belirtildiği üzere tam bir spor kulübüdür.

Karşıyaka Spor Kulübü binası
1926... Üstteki tabelada:

***"Karşıyaka Spor Kulübü
Tarih-i Tesisi 1328"***

Bilge Umar, **İzmir 1950**,
Boyut Yay., 1 Basım,
İstanbul, 1999, s. 157; Aksoy,
Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...,
s. 115.

K.S.K.nin önemli isimleri bir arada: (Soldan sağa) Kaf Sin Kaf sloganını bulan Umumi Kaptan Cemal Ahmet Bey, Kasım Abi ("İşgal yılları boyunca İzmir'de Ankara yönetimi yararına çalışmalar yapmış Türk yer altı örgütünün önde gelenlerinden Kasım (Bahar) Bey". Umar, **agc.**, s.253.), Gözlüklü Kemal Bey, Karşıyaka Marşı'nı besteleyen Piyanist Cemil Bey, Muhlis (Ovalı) Bey, Hikmet Bey, Küçük Talat'ın (Muşkara) damadı Şevket Bey ve K.S.K. Kurucu Başkanı Zühtü (Işıl) Bey... Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.116.

Türk yer altı örgütünün etkin üyelerinden iki kişi: Kasım Bahar (elinde baston olan) ve K.S.K. kurucularından Tahir (Bor) beyler (en soldaki elleri cebinde olan) ile Belediye Başkanı Fikri (Altay) Bey (sağ başta) Umar, **İzmir'de Yunan...**, s.254; Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.52.

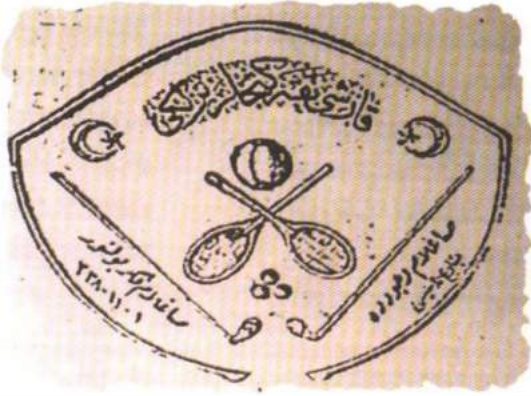

Karşıyaka demek Türk demektir, Türkiye demektir. Yaşasın Türkiye, Yaşasın Karşıyakalılar! K.S.K. futbol takımı Sakız'da...
Yeni Asır. 7 Kâminuevvel 1930. APİKAM

Zühtü Bey'in üye kayıt vesikasındaki iki yanı ay yıldızlı olan amblemde futbol topu, tenis raketleri ve golf sopaları bir arada görünmektedir. Buradaki eski harfli Türkçe yazılarda "Karşıyaka Gençler Birliği, Sağlam vücutta/sağlam fikir bulunur Tarih-i Tesisi 1-11-328 (1912)" yazmaktadır⁷⁹.

⁷⁹ Bu vesikanın şu ana kadar yayımlanan tüm eserlerde ters bir şekilde konulup kullanıldığını fark ettim ve bu durumu düzelterek paylaştım. Ayrıca bazı veriler de düzeltilti. Bkz. kitaptaki "Zühtü Işıl'ın Kabri'nde" adlı yazıdaki Zühtü Bey'in K.S.K. üye kartı.

"K.S.K. Karşıyaka Spor Kulübü Tarih-i Tesisi: 1328"
Bülent Zeren Arşivi

İzmir ve Ege Bölgesi'nin hatta İstanbul dışında Anadolu'nun ilk Türk kulübü olan Karşıyaka Spor Kulübü'nün kuruluş hikâyesi 1905'lere kadar inmektedir⁸⁰ ama 1912'de nihayete ermiştir⁸¹.

⁸⁰ K.S.K. kurucularından olan Süreya İplikçi'nin kardeşi Sadi İplikçi, K.S.K.nin kuruluş fikrinin 1905 yılına kadar dayandığından söz etmiştir. “O yıllarda, kulübün resmi tüzüğündeki kurucularından Hüsnü Tonak'ın evinde zaman zaman toplanan Fikri Bey (Altay), Ömer Fehmi Bey, Kadızade İsmail Zühtü (Işıl) Bey'in ağabeyi Kadızade Raşit ve içlerinde en küçükleri olan ağabeyim Süreyya İplikçi bir kulüp kurmaya karar verirler Ancak çok istemelerine, çaba sarf etmelerine rağmen başaramazlar...” Diker, *age.*, s.35.

⁸¹ K.S.K.nin kuruluş tarihi konusunda çeşitli tarihler zikredilmektedir. Cemal Ahmet Bey Spor Âlemi'ndeki “İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübü'nün Mazisi” yazısında kulüpte yer alan bir fotoğrafa vurgu yaparak kuruluş tarihimizi 12 Eylül 1328 (25 Eylül 1912) olarak vermektedir. Demokrat İzmir'de yayımlanan “Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü” adlı yazıda ise kurucuların ilk toplantılarını 1 Haziran 1912'de yaptıkları bilgisi verilmiştir. Ancak K.S.K.nin kurucu başkanı Zühtü Işıl'ın üye kimlik kartında kuruluş tarihi olarak 1 Teşrin-i Sâni 1328 tarihi bulunmaktadır. Kulübün kuruluş tarihi, Rumi 1 Teşrin-i Sâni 1328'dir. Bu tarih “miladi” tarihte ise 14 Kasım 1912 tarihine denk gelmektedir. Rumi takvim R. 26 Kânunuevvel 1341 (26 Aralık 1925)'ten sonra kaldırılmıştır. R. 1333 (1917) senesinden sonra miladi takvim ile rumi takvim arasındaki gün ve ay farklılıkları kaldırılmıştır. Yani kulübümüzün tesis tarihi 1917 ya da sonrasında olsaydı 1 Kasım geçerli olacaktı. Bu konuyu açıklamak anlamında güzel bir örnekte Vahdettin Engin hocanın Popüler Tarih'te Mayıs 2003'te yayımlanan “İstanbul'da Müstesna Bir Gün” yazısında vardır. İstanbul'un fethi Rumi 29 Mayıs'ta kutlanmaktadır. Rumi 29 Mayıs ise Miladi 11 Haziran'a denk gelmektedir. “İstanbul'un fethi 11 Haziran'da kutlanıyordu. Nitekim o dönemde Fransızca yayımlanan ve miladi takvimi temel alan *Moniteur Oriental* gazetesinin, fethi günüyle ilgili olarak, “11 Haziran 1453 İstanbul'un fethinin yıldönümü kutlanıyor” denilmektedir. İlk fethi kutlamaları da İkinci Meşrutiyet sonrasında olmuştur ve miladi, rumi takvim arasındaki fark nedeniyle 11 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Milli bayram olarak kabul edilen İkinci Meşrutiyet'in ilan tarihi ise Rumi olarak 10 Temmuz 1324, Miladi olarak 23 Temmuz 1908 tarihine denk

Cumhuriyet Dönemi'nde çocuk yuvası olarak kullanılan Omiros'un bahçesinde kuruluş kararı verilen K.S.K.mizi Kadızade İsmail Zühtü (Işıl), Kadızade Raşit⁸², Süreya (İplikçi), Refik (Civelek), Osman (Nuri) ve Örnekköylü Hüseyin (Sever) beyler kurmuşlardır⁸³.

gelmektedir. Yine "31 Mart Vakası" da 13 Nisan'a denk gelmektedir. Tüm bu açıklamalardan sonra şunu söylemek de zorunlu gözükmektedir. Camia tarafından 1 Kasım kuruluş tarihi olarak benimsendiği için bu tarihin değiştirilmesi de uygun olmayacaktır. Kulüpler kuruluşlarını geriye çekmeye çabalarken hem kuruluş tarihi hem de kurucularla ilgili tartışmalar gereksizdir ve yıpratıcıdır.

⁸² K.S.K.nin kuruluşunda büyük emekleri geçmiş olan 1894 doğumlu Kadızade Raşid Bey, K.S.K.nin 1 numaralı üyesi ve ilk futbolcularındandır. Raşid Bey, 1915'te ağaçtan düşüp beyin kanaması geçirerek vefat etmiştir. O'nun hatırasını yaşatmak için K.S.K.nin genç takımına "Raşid Takımı" adı verilmişti. Diker, *age.*, s.196-199.

⁸³ "Ege'nin İlk Türk Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)" adlı yazıda (**Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968.) Kulübün kurucuları olarak Sümerbank eski müdür muavini Osman Güven, Malul subay ve Filipeli Rahmilerin muhasebecisi Hüseyin, İstanbul İş Bankası eski kambiyo şefi Refik Civelek, Adliye Vekâleti'nde mütercim Salih, komisyoncu Zühtü Işıl, İzmir'de ilk spor gazetesinin kurucusu Cemal Ahmet Umar verilmektedir. K.S.K.nin 1960 yılında basılan "nizamnamesi"nde yani tüzüğünde, Merhum Raşit Kadızade, merhum Süreyya İplikçi, merhum dava vekili Hasan Fehmi, merhum Cemal Ahmet Umar, emekli Fikri Altay, gümrük komisyoncusu Tahir Bor, tüccar Hüsnü Tonak, gümrük komisyoncusu Zühtü Işıl (Kadızade), eski mebus Halit Onaran, Avukat Cemil Erkli, Kaptan Süleyman Danyal, kulübün kurucuları arasında yer almaktadır. **Karşıyaka Spor Kulübü Nizamnamesi**, 1960. (Bu tüzüğün "Nizamname Komitesi"nde ise Suat Yurtkoru, Tahir **Türetken**, Osman Aydemir, Behiç Barhan, Sedat Sayın beyler bulunmaktadır.) Ancak yukarıda da verildiği üzere K.S.K.mizi kuran altı kişi: Kadızade İsmail Zühtü (Işıl), Kadızade Raşit, Süreya (İplikçi), Refik (Civelek), Osman (Nuri) ve Örnekköylü Hüseyin (Sever) beylerdir. Kadızade Zühtü Işıl'ın 1912 yılında 15 yaşında olduğu için kurucu başkan olamayacağını ifade edenler olsa da gerek Fenerbahçe'nin, gerek Beşiktaş'ın

Demokrat İzmir’de yayımlanan “Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)” adlı yazıda ne güzel anlatılır⁸⁴:

“İzmir’de kurulan ve futbol oynayan ilk Türk spor kulübüne gelince... Karşıyaka gençleri tarafından kurulmuş olan, Karşıyaka Terbiye-i Bedeniye Kulübüdür.”

Kaf Sin Kaf’lılar ilk toplantılarını “Karşıyaka’nın ‘Omiros Tarlası’ isimli meşhur çayırında, yaşlı bir zeytin ağacının karnındaki geniş oyukta yaptılar.”

Karşıyaka Terbiye-i Bedeniye Kulübü’nün forması, Türk’ün ilk bayrağı ile son bayrağındaki renklerin birleşmesinden doğacak ve ‘yeşil kırmızı’ olacaktı.”

Sadi (İplikçi) Bey renkler konusunda, “...yeşil Müslümanlığı, kırmızı da Türklüğü temsil etsin diye yeşil kırmızı renkte karar kılındı.” demektedir.

Karşıyaka 1912’de kuruluşu ile birlikte özellikle ilk başlarda Sultânî Mektebi’nin futbol takımı ile maçlar yaptı. Daha sonra Alaybey Rumlarının futbol takımları ile de maç oynadı.

Zühtü Işıl bu günleri şu şekilde anlatmıştı⁸⁵:

“İlk maçımızı Sultânî Mektebi futbol takımı ile yaptık.

gerekse Galatasaray’ın kurucuları içerisinde bu yaşta kişilerin olması o yıllar için bu durumun çok doğal olduğunu göstermektedir.

⁸⁴ “Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)” **Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968.

⁸⁵ “Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)” **Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968.

Büyük bir halk çoğunluğunun hoş görmediği spor, o yıllarda çok şükür mekteplerimize girmiş, yerleşmişti.

Gerçi bu yüzden Sultânîler bizden çok iyi oynamıyorlardı ve bizi şimdi hatırlamadığım büyük bir farkla rahat rahat yenmişlerdi.

Bu mağlubiyete rağmen bizim bu maçtan duyduğumuz zevk adeta anlatılamayacak kadar büyük olmuştu.

Maçın, o zamana kadar tanımadığımız tatlı heyecanını tatmıştık.

Bu heyecanın şiddeti, cesaretimizi artıran kuvvetli bir etken oldu.

Kendimizi açığa vurmaktan çekinmez olduk.

Ve Alaybeyi Rumlarıyla maçlar yapmaya başladık. Gerçi tornacı, marangoz kalfası veya orta hizmetkârı gibi delikanlılardan kurulu Alaybeyi Rum takımı da –Tabiatıyla o zamanın ölçülerine göre- bizden çok iyi futbol oynuyordu.

Ve onlarla yaptığımız oyunlarda bizlere maç kazanmak nasip olmuyordu.

Buna rağmen bu durumdan yine memnunduk.

Yeniliyor, ama biz de öğreniyor ve ilerliyorduk.

O yenilişler, acısı ruhlarımızda şaklayan birer kamçı gibi, bizi daha çok çalışmaya zorluyordu...”

"İzmir Mekteb-i Sultânî talebelerinin edebî âsârıyla müzeyyen olan bu âbide-i şehâh futbol hey'etinin kütüphaneye bir hediyesidir."

KSK'nın ilk maçını yaptığı takım olan İzmir Mekteb-i Sultânî'sinin öğrencileri tarafından İzmir Milli Kütüphanesi'ne armağan edilen 1328 (1912) tarihli eser...

Kaf Sin Kaf'ın yalnızlığı 1914 yılında bitecekti ve Altay kurulacaktı. Zühtü Işıl şunları söyleyerek sözlerine devam etmiştir⁸⁶:

"...Birinci Dünya Savaşı'nın başında, İzmir'de Altay kulübünün de kurulması, futbol hareketlerini birdenbire canlandırırverdi.

Artık kardeşçe bir rekabet başlamış ve çalışmalarımız büsbütün hızlanmıştı.

⁸⁶ "Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)" **Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968.

Ve gerek Karşıyaka'nın Omiros Çayırı'nda, gerek İzmir Talabe Çayırı'nda, 'yeşil kırmızı' ve siyah beyaz' formaları tertemiz takımların muntazam maçlar yaptıkları görülmüyordu.

Üstelik de Altay'ı İzmir'de 'Türk Ocağı', bizi ise Müdafaa-i Milliye Cemiyeti" himayelerine almışlardı.

Artık zeytin kavuğundan kurtulmuş Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin Soğukkuyu Caddesi'ndeki 'İttihat ve Terakki' Kulübü binasında bize ayırttığı odaya yerleşmiştik."

31 Ocak 1914 tarihinde Ahenk gazetesinde yayımlanan bir haberde Karşıyaka'mızın Altay ve Midilli kulüplerinin de yer aldığı 100 metre koşu yarışmasına sporcu vererek temsil edildiği belirtilmektedir.⁸⁷

12 Şubat 1915'te Punta'daki idman sahasında Karşıyaka ve Altay karma takımı ile İzmir'in en kuvvetli okul takımlarından biri olan İzmir Sultânîsi takımı maç oynamış ve maç beraberlikle bitmişti.⁸⁸

Ahenk gazetesinin "*Futbol Müsabakası*" başlığı ile verdiği 13 Mart 1331(1915) tarihli haberde "*Katipoğlundaki vaki Altay Çayırı'nda bugün zevali saat üçte Altay Kulübü ile Karşıyaka Mümarese-i Bedeniyye Kulübü arasında bir futbol müsabakası*

⁸⁷ Ahenk, 31 Ocak 1914'ten aktaran Berber-Serçe, *Karşıyaka Tarihi*, s.263.

⁸⁸ Günver Güneş, *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Modern Sporların İzmir'e Girişi*, İBB Yay., İzmir, 2012, s.105.

icra olunacağını haber alınmıştır.” bilgisi verilmektedir. Ancak bu müsabakanın sonucu bilinmemektedir⁸⁹.

İzmir’de Türk takımlarının katılmış olduğu ilk lig maçları Vali Rahmi Bey adına düzenlenmiş olan ve Nisan 1915’te başlayan turnuvalardı. Bu turnuvaya Altay, Karşıyaka, Midilli ve Trablusgarp katılmıştı.

Kurallara göre takımlar ikişer defa karşılaşacak ve galibiyete iki, beraberliğe de bir puan verilecekti. En fazla puan toplayan takım ödül olarak değerli bir vazo kazanacaktı. Maçları ise hakem olarak Altay Kulübü Reisi Vasıf Bey idare edecekti. Bir buçuk ayda tamamlanan maçlarda Karşıyaka Trablusgarp’ı her iki maçta da yenmiş (skor belirtilmemiştir), Midilli ile 1-1 beraber kalmış, Altay ile oynadığı maçlarda ise 3-1 yenilmiş ve 1-1 berabere kalmıştır⁹⁰.

Karşıyaka’mız, Altay, Midilli ve Trablusgarp takımlarının aralarında yaptıkları bu turnuvalar 1914-1915 ve 1915-1916’da gerçekleştirilmiştir⁹¹.

K.S.K. ilk adı olan “*Karşıyaka Mümârese-i Bedeniyye Kulübü*”⁹² olarak 1912-1916 arasında faaliyetlerine devam etmişti. Ancak Birinci Dünya Savaşı’nın patlak vermesi ile “Kaf Kaf Kaf Sin Sin Sin Kaf Sin Kaf Sin Kaf” tezahüratının yaratıcısı olan

⁸⁹ Ahenk, “Futbol Müsabakası”, 13 Mart 1331’den aktaran Kuruloğlu, agt., s.36; Güneş, age., s.105.

⁹⁰ Güneş, age., s.105.

⁹¹ Berber- Serçe, **Karşıyaka Tarihi**, s.263.

⁹² Mümârese: Yatkınlık, meleke, bir işe devam ederek ihtisas sahibi olmak, ustalık, hüner. Ayrıca dönemin basınında sadece Karşıyaka olarak verilmiştir.

K.S.K.'li Bankacı Cemal (Umar) Bey'in ifadesiyle "...332(1916) senesi nihayetlerinde askerlik futbol oynayanlara da sirayet edince⁹³, ortada ne Sultânî ne İttihat ve Terakki ve ne de Karşıyaka ve Altay kaldı..."⁹⁴”.

Zühtü Işıl bu sıkıntılı dönemi ve vatan sevgisi ile cephelere gidişi şu şekilde anlatmaktadır⁹⁵:

“Ne çare ki Birinci Cihan Harbi'nin ateşi nihayet bizi de sarmış ve gençlerimizin askerlik çağında olanlarına meşin topun peşinde koşmayı bırakıp silaha sarılarak cephelere koşmak düşmüştü.

Artık hepimiz, meşin toplara veda etmiş, tunç toplara sarılmıştık...”

⁹³ Zühtü Bey askere Özel İzmir Şark Mektebi İdadisi (Lise) 1914'te son (3.) sınıf öğrencisi iken alınmıştır. Diker, *age.*, s.209. “Şark İdadisi; Mustafa Necati Bey ve Hüseyin Vasıf Çınar'ın 1915 yılında eski Fransız Saint Joseph Lisesi binasında kurdukları okuldur. Önce başka bir binada kiralık olarak faaliyet gösteren okul, hükümetin Saint Joseph'e el koyup, Mustafa Necati Bey ve Vasıf Çınar'a tahsis etmesiyle Özel Şark İdadisi kurulmuş oldu.” Altaylılar ilk kurulduğu günlerde Şark İdadisinde kendilerine tahsis edilen bir odayı kullanmışlardır. Kuruloğlu, *agt.*, s.25. Zühtü Bey ayrıca ağabeyi Raşit Bey ile 1912-1914 arasında kırmızı-beyaz renkli “İzmir İdmanyurdu” adını taşıyan (federe olmayan) takımda bulunmuştur. Bu takım Altay'ın Altay adını almadan önce gayri resmi olarak faaliyetlerini yürüttüğü dönemdeki adı olma olasılığı bulunmaktadır. Güneş, *age.*, s.99. Zühtü Işıl ve ağabeyi Raşit'in de İzmir İdmanyurdu'nda bulunması da önemli bir ayrıntıdır. K.S.K.'nin kurucuları İzmir sporuna yön vermişlerdir.

⁹⁴ Cemal Ahmed, “İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübü'nün Mazisi”, *Spor Âlemi*, Teşrinievvel 1926, Sekizinci Sene, Birinci sayı, Sayfa. 4. Eski harfli Türkçeden Yiğit Akın çevirmiştir. Bkz. <http://cemkaragozlu.blogspot.com.tr/2010/10/>

⁹⁵ “Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)”, *Demokrat İzmir*, 17 Ocak 1968.

Karşıyaka 1916 yılına kadar Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin Soğukkuyu Caddesi'ndeki "İttihat ve Terakki" Kulübü binasında faaliyetlerini sürdürmüştü⁹⁶.

Birinci Dünya Savaşı tüm spor kulüplerini etkilemeye başlamıştı. Bu sebeple K.S.K. de 1918 yılına kadar faaliyetlerini durdurmak durumunda kaldı.

Mütareke ile birlikte faaliyetlere başlansa da 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgali dolayısıyla tekrar ara verilmiş ve nihayet 9 Eylül 1922'de İzmir'in Kurtuluşu'nun hemen sonrasında faaliyetler başlamıştır.

9 Eylül yeniden başlangıcın adı olacaktı. Cemal Bey bu dönemden şu şekilde bahsetmektedir:

⁹⁶ "Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)", **Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968. Ali Rıza Ertuğ, (Türkiye Futbol Tarihi 1890–1923, BTGM Yay., Ankara 1977, s.33-36.) verdiği bilgilerde Hürriyet ve İtilaf Fırkası temsilcilerinin Karşıyaka Mübarese-i Bedeniye Kulübü'ne destek verdiğini belirtmiştir ve bu durumun İttihat ve Terakki Fırkası'nın Altay'ı kurup desteklemesinde etkili olduğu düşüncesi ortaya atılmıştır. Ancak 1916'ya kadar Karşıyaka'nın Soğukkuyu'daki "İttihat ve Terakki" Kulübü binasında faaliyetlerini sürdürmüş olması bu iddiayı çürütür niteliktedir. Ayrıca 1914 sonlarında Karşıyaka'da Terakki isminde bir spor kulübünün kurulduğu ve Müdafaa-i Milliye Derneği'nin koruması, İttihatçıların desteği altında faaliyetlerine başladığı bilgisi verilerek bu kulübün Karşıyaka Mübarese-i Bedeniye Kulübü'ne karşı kurulduğu imasında bulunulmuştur (**Ahenk**, 19 Kanûn-ı Evvel 1330'den aktaran Kuruloğlu, agt., s.21.). Ancak yukarıda da belirtildiği üzere Karşıyaka Mübarese-i Bedeniye Kulübü de Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nce desteklenmiştir. Bu durumu netleştirmek anlamında K.S.K. kurucularının hayat hikâyelerine bakmak bile yeterli olacaktır. Bkz. "Egenin İlk Türk Spor Kulübü Karşıyaka Spor Kulübü (K.S.K.)", **Demokrat İzmir**, 17 Ocak 1968; Diker, age., s.32.

“İstirdaddan (kurtuluştan) sonra İzmir’de ilk defa ihya edilen kulüp yine Karşıyaka’dır. 1 Teşrin-i Evvel 338’de (1 Ekim 1922) toplanan elli sekiz genç Karşıyaka’nın “Gençler Birliği” namı altında ihyasını taht-ı karara aldılar. Ve faaliyet başladı. Her yerde olduğu gibi evvela işe futboldan başlandı. İlk varidat yekûnundan mühim bir kısmı futbol levazımatına terk ederek limandaki Fransız torpidosuyla birinci maç yapıldı. İzmir’de şimdi her halde adedi haddinden fazla olan kulüpler son iki sene zarfında teşekkül etti.”⁹⁷

Zühtü Bey’in üye kartında ise “Karşıyaka Gençlerbirliği’nin (K.S.K.nin) kuruluş tarihinin 1 Teşrin-i Sâni 1338 yani 1 Kasım 1922 olarak verilmiş olduğu görülmektedir.

İzmir’in Kurtuluşu’ndan sonra İzmir’de faaliyet gösteren spor kulüpleri ise şunlardır:

Karşıyaka Yeşil Yuva Spor Kulübü, Karşıyaka İdman Ocağı, Eşrefpaşa’da Altınay, Namazgâhta Hilal Terbiye-i Bedeniyye Kulübü, Alsancak’ta Garibaldi, İkiçeşmelik’te Yıldız, Yapıcıoğlu’nda Güzel İzmir, Mısırlı Caddesinde Sakarya, Bayraklı’da İttihatspor, Bornova’da İdman Ocağı Yıldırım Spor, Karataş’ta Musevilerin Maccabi takımları, İzmir’deki İngilizlerin İngiliz Kulübü.

⁹⁷ Cemal Ahmed, “İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübünün Mazisi”, **Spor Âlemi**, Teşrin-i Evvel (Ekim) 1926, Sekizinci Sene, Birinci sayı, Sayfa. 4. Mütareke ve işgal günlerinde İdmanyurdu ve Amerikan-Türk Kulübü takımları faaliyetlerini sürdürmüşlerdi. bkz. Güneş, age., ss.111-113.

Okul takımları arasında ise Erkek Muallim Mektebi, Sanatlar Mektebi, Sultânî Mektebi ve Tayyareciler Kulübü'nün takımları bulunmaktaydı⁹⁸.

Yunan işgalinin sona erdiği ilk 9 Eylül'de Karşıyaka Gençlerbirliği'nin (K.S.K.nin) düzenlediği spor bayramı unutulmazdır ve "Milli Bayram"ın önemli parçasıdır.

Bu özel ve güzel günde İzmir milletvekilleri ve devletin ileri gelenleri İzmir'in Türk sporcularını yalnız bırakmamışlardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına gelen milletvekili heyetinde Saruhan ve İzmir milletvekilleri Vasıf ve Celal beyler de hazır bulunmuşlardır. Bunun dışında önemli devlet büyükleri de törendedir: Vali Aziz Bey, İzzettin, Fahrettin ve Mürsel paşalar...

Karşıyaka Gençlerbirliği'nin organize ettiği spor bayramında atletizm, voleybol ve futbol müsabakaları gerçekleştirilmiştir. Karşıyaka ve Altay maçı günün önem ve anlamının yüksek derecede oluşu ve kazanana verilecek olan kupanın etkisiyle atmosferi gerginleştirmişti, maç içinde istenmeyen olaylar gerçekleşse de Vasıf Bey'in araya girmesi ile olaylar tatlıya bağlanmıştı. Altay bu maçı 2-0 kazanmış ve kupanın sahibi olmuştu⁹⁹.

Karşıyaka Gençlerbirliği'nin bu anlamlı spor şenliği tarihe bir gurur nişanesi olarak kaydedilmiştir.

⁹⁸ Güneş, age., s.114.

⁹⁹ Kuruloğlu, agt., s. 65.

هوكون استانبول غنططبه چادبعه چق اولان
ازمير شامپيوني كاردى به طافند كه پته نى
رمى بله

"Bugün İstanbul muhteliliyle
çarşışacak olan
İzmir Şampiyonu Karşıyaka
takımının
Kaptanı Vahi Bey"

Hizmet, 25 Haziran 1926.

Vahi Bey ayrıca ilk milli
futbolcumuzdu.

Aksoy, Karşıyaka ve Kaf
Sin Kaf..., s.88.

1925...Altay kaptanı Hamid(Solda) ve Karşıyaka (K.S.K.) kaptanı Vahi Bey
Kuruloğlu, agt., s.169.

“...Karşıyaka Demek Öncelikle Deniz ve Spor Demektir”¹⁰⁰

İzmir’de yelkencilik faaliyetlerini başlatmış olan kulüp Karşıyaka Spor Kulübü olmuştur. Yelkencilik faaliyetlerinin 1930’ların çok öncesine gitmektedir. “Spor Âlemi” adlı eski harfli Türkçe gazetedeki haber bu durumun güzel bir örneği olmuştur. Yıl: 1925... Spor Âlemi mecmuasında **“İzmir’de Denizciliğin İhyasına Doğru”** başlıklı bir haber... Altta ise şunlar yazılı:

“Karşıyaka Kulübü’nün İtalya’dan yeni getirdiği dörder çiftte iki skif, ta’lim esnasında”

¹⁰⁰ Küçükerman, age., s. 62.

Kadızzade İsmail Zühtü Bey 1925'te kürek şubesini faaliyete geçirmişti. Cemal Ahmet Bey denizciliği (1)340'ta oluşturduk, der; yani denizcilik faaliyetlerinin 1924'te oluşturulduğunu belirtir. Ayrıca Cemal Bey: “...Denizcilerimiz geçen sene Körfez dâhilinde birçok faideli seyahatler yapmıştır...” diyerek bu etkinliğin önemini vurgular¹⁰¹.

K.S.K.mizin ilk kürekçileri Tarık, Zühtü (Işıl), Mazhar, İtalyan Kori ve Sadi (İplikçi) beyler olmuştu. K.S.K.li sporcular İtalya'dan özel olarak getirilen “futa” ismi de verilen yarış kayıkları ile müsabakalara katılmışlar ve başarılı olmuşlardı¹⁰².

K.S.K. Kürek Takımı Karşıyaka Yalısında talimde, 1925.
Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf**..., s.7.

¹⁰¹ Cemal Ahmed, “İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübünün Mazisi”, **Spor Âlemi**, Teşrinievvel 1926, Sekizinci Sene, Birinci sayı, Sayfa. 4.

¹⁰² Diker, **age.**, s.233.

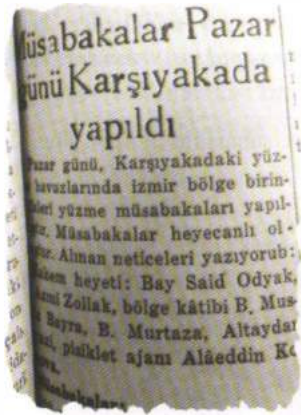

Karşıyaka'da ilk resmi yarışlara katılanlar Refik Çullu, Münir Birsell, Arif Erzeybek ve Sadi İplikçi'dir. Refik Çullu ve Kazım Saloğur ikilisi 1934 yılında Türkiye şampiyonasını kazanmışlardır¹⁰³. **Türkiye'nin ilk sutopu takımlarından birini de 1945 yılında Karşıyaka kurmuştur.** 1940 sonları 1950 başlarında Karşıyaka Sutopu Takımı Galatasaray, Adana ve Bursa takımları ile kıran kırana mücadele ederek Türkiye şampiyonlukları elde etmiştir.

Karşıyaka havuzunda bir su topu müsabakası... **Yeni Asır**, 24 Haziran 1951.

¹⁰³ Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.224,226.

1939...İzmir bölge yüzme birincilikleri için müşabakalar Karşıyaka'da yapılmaktaydı.

Anadolu, 8 Ağustos 1939.

K.S.K. tenis şubesinin kuruluşu Cemal Ahmed Bey tarafından verilen bilgiye göre 1339 yani 1923 yılında gerçekleştirilmiştir.

1923 yılında ilk tenisçiler ağacın hemen altında K.S.K.mizin Kurucu Başkanı Zühtü Bey bulunmaktadır. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.232.

Cemal Bey'e göre, *"...Tenisçilerimizin adedi her sene tezayüt etmekte (artmakta) ve ecnebilerle yaptıkları temaslarda iyi neticeler almaktadırlar..."* demektedir.

Muhittin İşçimenler tenis şubesi ve sahası ile ilgili şu önemli bilgileri vermektedir¹⁰⁴:

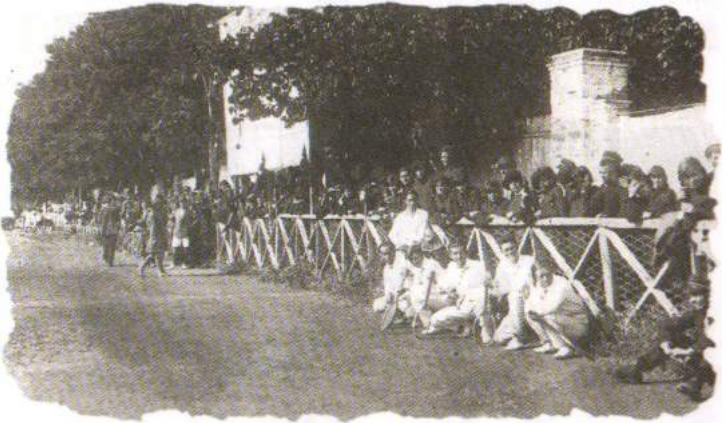

"1930'lu yıllarda Karşıyaka'nın ilk tenis kortlarında spor yapan gençler" 1930'lu yıllar... K.S.K. tenis kortları, Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s.233.

¹⁰⁴ Age., s. 221.

“Kulübün 4 Şubat 1931 günü toplantısında İsmet Paşa Bulvarı’ndaki saha yerinin kazıklarının çakılması ve sahanın Belediye’den alınması kararlaştırılmıştır. Bilindiği gibi İsmet Paşa Bulvarı, şimdiki Çamlık Sokağı’na verilen isimdi.

Karşıyaka’nın tenis sahasını Nafiz Mustafa Belen Bey satın almış ve kulübe bağışlamıştı. 1932 yılından 1937 yılına kadar süren beş yıl içinde tenis kortlarının geliştirilmesi, korunması ve sporun yaygınlaştırılması için özel çaba harcanmıştır. Bu çabalar sonucu Karşıyaka’da tenis sporu gelişmiştir.”

Karşıyaka sahasında 1920’lerde muhteşem bir görüntü. Duvar diplerinde K.S.K.li tenisçiler, K.S.K.li bisikletçiler ve öğrenciler. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.234.

K. S. K.

Tenis Müsabakası

Dün Karşıyakalı kulübü tenis sahasında İzmir'den giden iki oyuncu ile K. S. K. teniçileri arasında çift erkekler final müsabakası yapılmıştır.

Karşıyakalı oyuncular, Feho Alyotı ile Bil Jiro, İzmirli oyuncular da Gini Jiro ile Douglas Vitol efendilerdi.

Neticede 6-4, 6-3, 7-5, 6-1 ve 5-2 ile İzmirli oyuncular kazanmışlar ve kulübün koyduğu kupa'yı almışlardır. Haftaya pazar günü final maçı vardır.

K.S.K. Tenis Müsabakası...
Yeni Asır, 13 Temmuz 1931.

APİKAM

1950: Karşıyaka Spor, Yüzme ve Tenis Kulübü binasının yapılmasından kareler... Küçükerman, **age.**, s. 63.

Geni karelerde 2. Gönüllü Belir Beler Bey tenise ağırlık vermektedir

İzmir tenisine umu- mî bir bakış

**Bir antrenöre muhakkak surette ihtiyacımız
vardır ve bunu temin etmek zorundayız**

YAZAN: Belir Beler

**Karşıyakalı Belir Beler Bey,
Yeni Asır, 7 Ekim 1951.**

1929'da K.S.K.'li bisikletçiler. Aksoy, Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf..., s.234.

K. S. K. **Garden Partisi**

Karşıyaka spor kulübü, altı ağustos perşembe akşamı, Karşıyaka Osman bey gazinosunda ve Müstahkem Nevki kumandanı Hüsnü Emlir Paşa Hasretlerinin himayesinde büyük bir garden parti verecektir.

Garden partisi mevsimin en şık, en kibar, en eğlenceli garden partisiyi teşkil edecektir. Şimdiden hazırlıklara ve muhitin kibar, nazih ailelerinden büyük bir rağbet görmeye başlamıştır.

Garden partisi için mütenevvi eğlenceler, rakolar, danslar ve numaralar tertip edilmiştir.

K.S.K. Garden Partisi
Yeni Asır, 4 Ağustos 1931.
APİKAM

Davet

K. S. K. tan

11/7/1931 Cumartesi akşamın-
dan itibaren Kulübümüzde (Pir
Pong) kupa maçları başlaya-
candan itibaren edecek bilûmum
K. S. K. Ping Pongcularının umu-
mî kaptene müracaatları, ahr
halde haklarını sayı edecekler.
Zevâc olunuz.

Davet K.S.K. ping-pong
kupa maçları... Yeni Asır,
10 Temmuz 1931.
APİKAM

K.S.K. Ta Ping-Pong kupa Maçları

K. S. K. Ping-Pong kupa ma-
çı her gece kemallî hararetle
ve muntazaman klüp binasında
devâm etmektedir. Bu güne ka-
dar alınan neticeler her ne ka-
dar dağınık ise de en başta Esat
ve Nazmi beyler bulunmaktadır.
Bu iki kıymetli Ping Pongcu-
nun son ve iki maçları hey-
sanla beklenerek şimdiden dedi-
kodusu yapılmakta ve bahisler
tutulmaktadır. Umumî maçlar
ikmal edildikten sonra netice-
lerle kupayı kimin kazandığını
ayrıca bildireceğiz.

Maçlara iştirak edenler: Esat
Edin, İbrahim, Nazmi, Nevhi
Münir, Cemal, Cemil, Ali, Ser-
ker, Ali Halim, Nabil, Remzi
Memduh, Emin, Hasan, Hüseyin

K.S.K. ping-pong kupa
maçları... Yeni Asır, 24
Temmuz 1931. APİKAM

BOKS

**Bu akşam Karşı-
yakada maçlar
başlıyor**

Karşıyaka kulübünün tertip
ettiği «Boks maçları» na bu ak-
şam saat 20 den itibaren K. B.
K. kapalı salonunda başlanı-
caktır.

Müsabakalara girecek bok-
sörler arasında isim yapmış olan
kıymetli elemanlar mevcuttur.

Bunlar Metin, Saim, Nubar,

Yeni Asır, 18 Şubat 1951.

Eski sporculardan olan Fehmi Hepşenkal K.S.K. Boks Şubesi'nin 1947 yılında kurulduğunu söylemekte ve bu yıl içerisinde çok çalışarak K.S.K.'ye bir takım şampiyonluğu armağan ettiklerinden söz etmektedir.

1947-1954 yılları arasında K.S.K. Boks Şubesi için büyük emekler sarf eden ve İzmir birincisi olmuş ünlü boksörler ise şunlardır:

Mehmet Barbuk, Saim Barbuk, Recep Barbuk, Ragıp Erkol, Nafi Erkol, Macit Bumin, Hayri Susop, Ali Melek, Mustafa Kazar, Karabomba Kemal, Fehmi Hepşenkal, Kemal Bankacı, Barlas Ercil, Polis Ziya¹⁰⁵.

¹⁰⁵ Age., s.225.

1944 İzmir birincisi olan K.S.K. Güreş Takımı bir arada. Şampiyonlar bir arada. Soldan sağa: Milli Hakem Refik Bey, Salih Canazor (56 kiloda İzmir şampiyonu, Fazlı Arınç (61 kiloda Türkiye şampiyonu), Halil Tunç (72 kiloda Türkiye ikincisi), Lemi Yerli (66 kiloda İzmir şampiyonu), Ali Özdemir (79 kiloda Türkiye şampiyonu), Muharrem Candaş (87 kiloda Türkiye ve Dünya şampiyonu). Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.235.

Karşıyaka Halkevi'nin düzenlediği güreş etkinliği 1940'lar... K.S.K.'li Lemi Yerli amcamız güreşin hakemi. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.235.

Türkiye hentbol birincilikleri

ANKARA 8 (Hususi) — Hentbol
955 Türkiye birinciliği 31 mart'ta
Ankara'da yapılacaktır. Bu müs-
abakalara Ankara şampiyonu Harp
Okulu, İzmir şampiyonu Karşıya-
ka takımları iştirâk edeceklerini
bildirmişlerdir.

Hentbol: İzmir Şampiyonu
Karşıyaka
Milliyet, 9 Mart 1956.

1955 yılı... K.S.K. futbol ve
hentbol takımının
iki as sporcusu:
Gökhan Nil ve Ayhan
Öngen.

Aksoy, Karşıyaka ve Kaf
Sin Kaf..., s.148.

Karşıyaka Spor Kulübü'nün voleybol faaliyeti, 22 Ekim 1931 tarihinde "sportif oyunlar şubeleri"nin resmen kurulması üzerine başlamıştır. Voleybol şubesi, 1931'de Nazmi, 1933 ve 1934'te Halil, 1936'da Haluk, 1943'te Müzeyyet (Teteş), 1946'da Reşat beylerce yönetilmiştir. K.S.K. Voleybol Şubesi'nin canlılık kazandığı tarih ise 1976-1977 sezonu olmuştur ve şube esaslı olarak ele alınmış büyük erkeklerle birlikte, büyük bayanlar, gençler ve yıldızlar kategorilerinde ekipler kurulmuştur. 1977'de voleybol şubesi'nin başına İzmir'in en önemli antrenör-oyuncularından olan Yılmaz İzgüt getirilmiştir ve K.S.K. ilk önce İzmir hemen ardından da "Deplasmanlı Türkiye Ligi'nde fırtına gibi esmeye başlamıştır"¹⁰⁶.

Voleyboy Birincilikleri

Mıntakamız voleybol birincilik müsabakaları bugün Tilki-likte Altınordu kulübünün sahasında yapılacaktır.

Geçen gün yazdığımız gibi sabahleyin Altınordu - K. S. K. ve Altay - İzmirspor voleybol takımları karşılaşacaklar ve galip takımlar öğleden sonra final oynayacaklardır.

Voleybol Birincilikleri...

Altınordu-K.S.K. ve Altay-İzmirspor voleybol maçları...

Yeni Asır, 4 Eylül 1931.

APİKAM

¹⁰⁶ Vala Somali, 1895-1986 Türk-Dünya Voleybol Tarihi, Dur Ofset, İstanbul, bty., s. 369.

Voleybol

İzmir şampiyonluğunu Kız öğretmen okulu kazanmıştır

Orta dereceli kız okulları arasında geçen sezon olduğu gibi bu sene de Voleybol müsabakaları yapıldı ve şampiyona maçlarının neticeleri aşağıya çıkmıştır:

Bu müsabakalara geçen sezonun İzmir okulları şampiyonu olan Karşıyaka Kız öğretmen okulu voleybol ekibi ile İzmir Kız lisesi ekibi ve Cumhuriyet Kız Enstitüsü voleybol timi katılarak mücadele ettiler.

Yapılan müsabakalarla teknik neticeleri şöyledir:

1. — Karşıyaka kız öğretmen okulu voleybol takımı çok başarılı sahalar geçiren bir karıştırmadan sonra İzmir kız lisesi voleybol takımına karşın derecede 11 - 15, ikinci derecede dokuzda 10 - 15 sayı yaparak müsabaka galibi olmuştur.

2. — Kız öğretmen okulu takımı son karıştırmaları Cumhuriyet Kız Enstitüsü ekibi ile takımıyla yapmıştır. Bu müsabaka voleybolcularına çok istin bir oyun okayan kız öğretmen okulu çocukları parlak bir derece elde etmişler, ilk devre 1 - 10, ikinci devrede de 3 - 15 ile bitirmişlerdir.

Kız öğretmen okulu voleybolcuları geçen sezon olduğu gibi bu sene de İzmir kız okulları arasında Voleybol şampiyonu olmuştur.

1939'da yılının İzmir okulları şampiyonu olan Karşıyaka Kız Öğretmen Okulu 1940 yılında da (İzmir Kız Lisesi ekibi ve Cumhuriyet Kız Enstitüsü voleybol timini yenerek) şampiyon olmuştu. **Yeni Asır, 1 Mayıs 1940.**

VOLEYBOL

Türkiye Bayanlar Voleybol Şampiyonası bugün Ankara'da başlıyor

ANKARA, ÖZEL

Türkiye Bayanlar Voleybol Şampiyonası bugün Ankara'da başlayacaktır. Pazar günü sona erecek şampiyonaya Eczacıbaşı, Büyükdere Boronkay, Galatasaray, Mülkiye, Kolej, Karşıyaka, Yeşilyurt, Bentspor takımları katılacaklardır.

Ankara Atatürk Spor Salonu'nda yapılacak Türkiye Bayanlar Voleybol Şampiyonası'nın ilk gün programı şöyledir:

10.00	Mülkiye-Kolej
11.00	Karşıyaka-B.Boronkay
12.00	Bentspor-G.Saray
13.00	Eczacıbaşı-Yeşilyurt
17.00	Kolej-G.Saray
18.00	Mülkiye-B.Boronkay
19.00	Karşıyaka-Yeşilyurt
20.00	Bentspor-Eczacıbaşı

Türkiye Bayanlar Voleybol Şampiyonası'nda Karşıyaka'mız **Milliyet, 22 Şubat 1979**

1984 yılında Türkiye Deplasmanlı Voleybol Ligi'nde Karşıyaka... Milli oyuncular Şükrü Yengil, Yusuf Hakim, Feyza Saysen ve Raif Gültakın... Somalı, **age.**, s.370.

Antrenör Ekrem Günay, Şükrü Yengil, Ayhan Altıntaş, Zeki Işık, Müfit Aslanalp, Raif Gültakın, Teknik Menajer Yılmaz İzgüt, Mehmet Sungur, Antony Drossa, Elvio Paradiso, Aziz ve Necdet... Somalı, **age.**, s.370.

K.S.K. Basketbol Şubesi'nin mazisi 1930'lu yılların başına kadar inmektedir. Tahir Türetken: *"1936'da Buca'da Amerikan Koleji'nde okuyan Karşıyakalı öğrencilerden gelen basketbol sporu, yöremizde tanınmaya başlamıştır."* demektedir.

Gürkan Ertaç ise Demokrat Ege gazetesinde "Ana Kuzuları Salon Devi Oldu" başlıklı yazısında *"Karşıyaka'da basketbolun ışığı Hüddai Bey ile yakıldı."* der ve basketbolun K.S.K.'de, ancak 1945'in gerçek çalışmaların yapıldığı tarih olduğunu belirtir.

Yüksel Böke'ye göre bu tarihte ilk ciddi adım St. Joseph'ten (ortaokul-lise) yetişmiş olan Reşat Akkum'un koçluğu ile oldu ve ilerleme sağlandı. Akkum, hem antrenörlük hem de kaptanlık yaparak Fransız hocalardan öğrendiği oyun stillerini K.S.K.'lilere aktarmıştır ve Ayhan Öngen, Yüksel Böke, Özer Salnur, Selman Yaşar, Ünal Büyükcayan gibi gözde basketbolculara yol göstermiştir.

Kapalı Spor Salonu 31 Ekim 1939 tarihinde spor sahası ile birlikte gençlik hizmetine açılmıştır.

K.S.K. 1947'den sonra Muhittin İşçimenler'in başkanlığında, Belig Beler'in yöneticiliğinde ve Hüseyin Tara'nın antrenörlüğünde faaliyetlerini sürdürmüştür.

K.S.K. 1955'ten sonra idealist, basketbol âşığı olan Tahir Türetken, Selçuk Yaşar gibi büyükler sayesinde basketbol sevgisi canlı tutuldu¹⁰⁷.

¹⁰⁷ Aksoy, *Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...*, ss.249-250.

1950 yılındaki K.S.K. basketbol ekibi bir arada. Hayrettin Yorgancıoğlu (Kaptan, Altay'ın eski başkanlarından), Yüksel Böke, Belig Beler (eski senatör), Gençer Geçergün, Ayhan Öngen, (Oturanlar:) Orhan Birer ve Osman Ateş (Arap Osman). Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.257.

TAHİR TÜRETKEN

1936'da oluşmaya başlayan K.S.K. Basketbol Şubesi'nin unutulmaz ağabeyi Tahir Türetken, K.S.K. Başkan olduğu yıllarda basketçilerle konuşuyor.

Tahir Türetken K.S.K. başkanlığı döneminde basketbolcularımızla konuşuyor.
Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.256.

1957-58 sezonu K.S.K.-Göztepe basketbol maçından bir kare...
Aksoy, *Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...*, s.257.

1956 TÜRKİYE BASKET- BOL BİRİNCİLİĞİNİN SON PUAN DURUMU

Takımlar	O	G	M	A	Y	P
Galatasaray	4	3	1	268	232	6
Fenerbahçe	4	3	1	294	248	6
Ankaragücü	4	2	2	234	188	4
Modaspor	4	2	2	294	248	4
Karşıyaka	4	0	4	210	319	0

İzmir'den sadece Karşıyaka! *Milliyet*, 15 Mayıs 1956.

On yedi branşta K.S.K.yi temsil eden kortej Karşıyaka Stadı'nda
Sezon açılışı. Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.382.

Karşıyaka Spor Kulübü'nün 100. Yıl anısına basılan hatıra Pulları...

20 Aralık 1987 K.S.K.-Galatasaray maçında
asılan efsaneleşmiş pankart
Aksoy, **Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...**, s.406.

KUPA 20 YIL SONRA YENİDEN İZMİR'E GELDİ

Karşıyaka'mız 1987 yılında basketbol sezonunun şampiyonluk kupasını İzmir'e tekrar getirdi ve "müzesine taşıdı". Şampiyonluk kupasını İzmir'den en son Altınordu kazanmıştı. Tarih:1967... Tekrar **"şampiyonluğu, şampiyonluğun erişilmez sevinci ve mutluluğunu İzmirli'lere Karşıyaka tattırdı."** Karşıyaka'mız Türkiye Deplasmanlı Basketbol Ligi'nde son iki yıldır şampiyon olan "bol yedekli" Galatasaray'ı finalin üçüncü buluşmasında bozguna uğratarak bileğinin hakkıyla şampiyonluk kupasını hak etti.

Kahraman Bapçum, *"Şampiyonluk ne güzel!"* der ve ilave eder: *"Şampiyonluk sana yakıştı Karşıyakalım! Basketbolda Galatasaray'ı deviren Karşıyaka şampiyon!"*¹⁰⁸

İŞTE ŞİMDİ EN BÜYÜK KARŞIYAKA¹⁰⁹

Karşıyaka ayrıca Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı da Beşiktaş'ı yenerek müzesine götürdü ve 1987 yılı "Altın Yıl" olarak tarihe geçti Karşıyaka tarihinde...

¹⁰⁸ Milliyet, 29 Mart 1987.

¹⁰⁹ Milliyet, 5 Nisan 1987.

MEŞHUR KARŞIYAKA ŞAMPİYONLUK YOLUNDA¹¹⁰

İzmir spor muhitinden röportajlar : 1
MEŞHUR KARŞIYAKA
şampiyonluk yolunda

İzmir kulüpleriyle röportaj serisine İzmir'in en eski spor kulübü olan Karşıyaka Kulübü ile başlanıyor. 1912 yılında kurulan Karşıyaka bugün İzmir'de bütün spor branşlarında müsabakalara katılmaktadır. Kulüp bilhassa bu sezon da futbol, güreş, tenis, ping-pong, boks ve deniz sporlarında çok iyi durumda bulunmaktadır.

Karşıyaka kulübünün bu sezon şampiyonlukuna girmeye futbol takımını bu ramanda müsabakaya çıkarmak üzere İzmir'de...

Nejat Altay'ın Milliyet gazetesinde 30 Nisan 1952 tarihinde yayımlanan “İzmir Spor Muhitinden Röportajlar 1: Meşhur Karşıyaka şampiyonluk yolunda” röportajından çok önemli kısımları aktarmak önemli olacaktır:

“1912 yılında kurulan Karşıyaka, bugün İzmir’de bütün spor branşlarında müsabakalara katılmaktadır. Kulüp bilhassa bu sezon da futbol, güreş, tenis, ping-pong, boks ve deniz sporlarında çok iyi durumda bulunmaktadır.”

“Karşıyakalıların böyle çeşitli branşlarda geniş bir faaliyet göstermelerinin bir sebebi de bütün elemanlarını yeşil kırmızı renklerin âşığı semtin gençlerinin ve Karşıyaka Lisesi öğrencilerinin teşkil etmesidir.”

¹¹⁰ Nejat Altay, “İzmir Spor Muhitinden Röportajlar 1: Meşhur Karşıyaka şampiyonluk yolunda”, *Milliyet*, 30 Nisan 1952, s. 5.

Karşıyaka Ortaokul' sınıf şampiyonu (C. 3)

Karşıyaka Ortaokul'ünün, aklılsını, sınıfı arasında yapılan spor müsabakaları üstlenmiştir. Şampiyonluğunu, yaptığı bütün maçlarda hiç mağlup olmayan C. 3 sınıfı takımını almıştır. Bu takım 20

ki takımındır. Bu iki takım arasında ki müsabaka çok heyecanlı ve zevkli geçmiştir. Şampiyon C. 3 takımını İbrahim, Fethi, Tarık, Ali, Burhan, Zafer, Necdet, Naci, Mübin, Belâ

1939'da Karşıyaka Ortaokulu'nun 8 sınıfı arasında yapılan müsabakalarda şampiyon olan C.3 sınıfı takımı: İbrahim, Fethi, Tarık, Ali, Burhan, Zafer, Necdet, Naci, Mübin, Belâ, Reşad. Anadolu, 2 Mayıs 1939.

Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu

Bu yıl okullar arasında yapılan futbol müsabakaları sonunda Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu.

Okullar arasında yapılan futbol müsabakaları sonunda Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu.

Okullar arasında yapılan futbol müsabakaları sonunda Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu. Karşıyaka Lisesi Okullar Futbol Şampiyonu oldu.

Şampiyon Karşıyaka Lisesi. Erkek okulları arası futbol şampiyonu olan Karşıyaka Lisesi futbol takımı... Yeni Asır, 23 Ocak 1951.

*"1950-1951 senesi Okulspor Yurtları atletizm şampiyonu
Karşıyaka Lisesi atletleri hocalarıyla beraber" Yeni Asır, 2 Mayıs 1951.*

"Gençler hemen hemen haftanın her gününde ya lokallerindeki kapalı salonda veyahut da deniz kenarındaki güzel sahalarında spor yaparak bedeni kabiliyetlerini artırmaktadır."

"Başkan: Reşat Çelebi; U. Kâtip: Belîğ Beler; Muhasebeci: Petrev Molay; Azalar: Tahir Türetken; Refik Korkan; Apturrahman ve Hasan beyler."

"Karşıyaka takımı cem'i oyunun, takım birliğinin güzel bir örneğini vermiş; yorulmadan çalışan ve birbirine bağlı on bir futbolcunun kısa bir zamanda nelere muktedir olabileceğini efsârumumiyye göstermiştir."

Bu kısa röportaj içinden görebilene, anlayabilene çıkarılacak o kadar güzel sonuçlar, nasihatler var ki...

K.S.K. ŞAMPİYON, KARŞIYAKALILAR KARAKOLLUK OLDU

İzmirspor Altay'ı 1-0 mağlup edince K.S.K., Altay'ın iki yıldır koruduğu İzmir Profesyonel Ligi şampiyonluğu unvanını eline almıştı Şubat 1959'da.

KARŞIYAKA şampiyon oldu

[İZMİR GÖRÜŞÜ]
İzmirspor Başkanı C. İSEN KAPTAN
'nın konuşurken görüntüsü.

Gitti
-10 kilitlik

**Altay, 2 yıldır koruduğu ünvanı,
İzmirspor'a 1-0 yenilerek kapırdı**

C. İSEN KAPTAN
İzmir'den bildiriyor

2 YIL üst üste İzmir profesyonel liginde şampiyonluk unvanına muvafık olan Altay, nihayet dün İzmirspor'un 1-0 mağlup olarak bu titrini kaybetmiştir.

Mağlubiyet Karşıyaka'ya yarın ve İzmirspor'un bu maçları neticesinde Altay'ın liginde kalması sağlanmıştır. Muvafık olan bu mağlubiyet halinde karşılıklı 30 dakika vaktiyle. 15 dakikada bir oyun sonunda İzmirspor'un 1-0 mağlup olarak bu titrini kaybetmiştir.

İzmirspor bu maçta muvafık neticesinde ligin şampiyonu olmuştur ve liginde kalması sağlanmıştır. İzmirspor'un 1-0 mağlup olarak bu titrini kaybetmiştir. İzmirspor'un 1-0 mağlup olarak bu titrini kaybetmiştir. İzmirspor'un 1-0 mağlup olarak bu titrini kaybetmiştir.

Milliyet, 2 Şubat 1959

"Karşıyaka Şampiyon Oldu." Yıl 1959. İzmir'den Milli Lig'e girecek dört takım bu şekilde belli oluyordu:

- 1) Karşıyaka,
- 2) Altay,
- 3) İzmirspor,
- 4) Göztepe.

MİLLİ LİGE GİREN 4 İZMİR TAKIMI

İddialı ve şanslı

Karşıyaka, Altay, İzmirspor
ve Göztepe Milli Lig için
nazırlanmaya başladılar

C. ESEN KAFTAN

Karşıyakalılar Alsancak Stadi'ndan Alsancak Vapur

İskelesi'ne Şampiyon Kaf Sin Kaf Tezahüratları ile Gittiler

Karşıyaka'mızın şampiyon olması yüreği K.S.K. için atan Karşıyakalılar için bayram havası estirmişti. Maçtan sonra üç yüze yakın Kaf Sin Kaf sevdalısı yeşil kırmızılı taraftar Alsancak Stadi'ndan Alsancak Vapur İskelesi'ne tezahüratlar ile gitmişlerdi. Tartışmalar, yer yer kavgalar ile geçen bu yürüyüş emniyetin tedbiri ile arbedeye yol açılmadan sonlandırılmıştı.

Tezahürat yapan Karşıyakalı taraftarlar arasında Karşıyaka futbolcularından Akın, Nevzat, Özcan, Akın'ın ağabeyi ve Egespor Kulübü Başkanı Behiç Barhan karakolluk olmuşlardı. Ancak ortada davacı olmadığından serbest bırakılmışlar ve Kaf Kaf çekmeye devam etmişlerdi.

İzmir Şampiyonu Karşıyakalılar Mithatpaşa Stad'ında...
 Milliyet, 28 Şubat 1959.

İSTANBUL'DA G. Saray - Karşıyaka Adalet - Göztepe

İzmir takımları Milli Lig'deki ilk maçlarında kuvvet derecelerini gösterecek

Milli Lig maçlarını İstanbul'da başlayan Karşıyakalılar...

İstanbul'da başlayan Milli Lig maçlarında Karşıyakalılar G. Saray ile Adalet ile karşılaşacak. Karşıyaka, İzmir Şampiyonu olarak...

G. SARAY - KARŞIYAKA

İstanbul'da başlayan Milli Lig maçlarında Karşıyakalılar G. Saray ile Adalet ile karşılaşacak. Karşıyaka, İzmir Şampiyonu olarak...

YILMAZ (Hakkı)

OGÜN (Üstüncü)

**İZMİR'Lİ OGÜN VE YILMAZ
 F. BAĞÇE'YE KIR VARIYOR**

Milliyet, 28 Şubat 1959.

İZMİR'DE GÖRÜŞECEĞİZ!¹¹¹

“...Güzel İzmir, vuslat gününün yaklaştığını hissediyor ve kafes arkasından nişanlısının yolunu bekliyen bir kız gibi kalbi çarpıyor. Ey, merhameti ekseriya cesaretine galehe çalan kahraman! Bu zavallı sevgiliye, kendisine kavuşacağımız günü tayin etmek saati henüz gelmedi mi? Afyonkarahisar'ın geri alınması bu saatin yaklaştığına kâfi bir delil değil midir? Bu benzer birçok alâmetler daha belirdi, söyleyin vuslat ne zaman?”

زمرده یونانیلر طرفندن وحشیانه بر صورتده شهید ایدیان
میرالای سلطان قتی پک

“İzmir’de Yunanlılar
tarafından vahşiyâne bir
suretde şehid edilen Miralay
Süleyman Fethi Bey
İzmir Fecayii
Ahmet Diker Arşivi

¹¹¹ Kordelya Haber, 5 Eylül 2017.

15 Mayıs 1919 İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali sırasında "Zito Venizelos" diye bağırarak bir yana "Kalırol Venizelos" diye bağırıldığı için şehit edilen Askerlik Daire Başkanı Miralay Süleyman Fethi Bey'e ait üniforma...
Askeri Harbiye Müzesi
 Fotoğraf: Hüsni Tekeşin

Yakup Kadri Bey'in 31 Ağustos 1922'de "*Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşa'ya açık mektup*" ile sorduğu bu **sualin** cevabını almasına çok az bir zaman kalmıştı. Türk Ordusu yıldırım gibi Afyon'dan İzmir'e ulaşacaktı.

Büyük Taarruz'dan dokuz ay önce, "...Sivrihisar'ın sert kayaları dibinde, o berrak ay aydınlığında..." Yakup Kadri Bey'in İsmet Paşa ile son görüştüğü gece İsmet Paşa'nın dudaklarından yüreğinden kopup gelen şu iki kelime dökülmüştü: "*İzmir'de görüşeceğiz!*"

Yakup Kadri coşkuyla verilen bu söze inancını haykıracaktı: "...Ben harb fenninin ne demek olduğuna vakıf değilim. Toplarınızın ve silâhlarınızın sayısı hakkında da hiçbir fikrim yoktur. Bulunduğunuz noktadan İzmir'e kadar kaç kilometrelik yol vardır, ne kadar dağ ve tepe aşmak, ne kadar siperden atlamak, kaç düşman fırkası ile boğuşmak lazımdır, bilmiyorum. Lâkin bildiğim bir şey varsa, o da, bundan dokuz ay evvel, sizin bana

‘İzmir’de görüşeceğiz!’ demiş olmanızdır. Ben yalnız buna inandım, buna inanıyorum, daima buna inanacağım. Yani başınızda bir tunç sağlamlığı bağliyan kalbime, bundan sonra artık başka ses, başka söz, başka hakikat nüfuz edemez...”

İsmet Paşa verdiği sözü tutmuştu ve 9 Eylül’de İzmir kurtulmuş, Hükümet Konağı’nda yeniden Türk Bayrağı dalgalanmaya başlamıştı.

Gazi Mustafa Kemal ve İsmet paşalar hasbıhal ederken...

10 Eylül’de İzmir’de

İzmir’deki yabancı gazeteciler “Büyük Taarruz” öncesinde Gazi Mustafa Kemal Paşa’ya haber yollayıp görüşmek istediklerini belirtirler. Gazi Paşa da 10 Eylül’de İzmir’de buluşabileceklerini ifade eder. O, sözünü tutmuştur, verdiği tarihten bir gün önce İzmir’e varmış Belkahve’de kahvesini yudumluyordur. Ancak alay

edercesine randevu isteyen yabancı gazeteciler gemilere çoktan binip gitmişlerdir.

Gidenlerden birisi de kendisini “Anadolu Fatih”i” sanan ahkâm kesen “*Cepheyi dolaştım, Mustafa Kemal diye birine rastlamadım*” diyen Yunan ordularının başkomutanı Hacıanesti’dir. Gazi Paşa’nın Hacıanesti’ye seslenişi unutulmazdır: -“**Hacıanesti! Gel de ordunu kurtar!**”

Haksız hukuksuz bir şekilde emperyalizmin bir maşası olarak 15 Mayıs 1919’da geldikleri, işgal ettikleri türlü katliamlar derin acılar yaşattıkları bu kutsal topraklardan gidişlerinde Yunanlıların kulaklarında bu ses yankılanacaktı. Ve “Kutsal Savaş” döneminde esir edilen Trikopis’in verdiği bir röportajdaki itirafı aradan uzun yıllar geçmiş olsa da önemlidir “**Ne işimiz var bizim Anadolu’da!**”

Bir unutulmaz sesleniş de öncesinde 1 Eylül 1922 günü olmuştu, Gazi Mustafa Kemal Paşa, Büyük Zafer nedeniyle orduyu kutlayan bir genelge yayımladı ve hemen ardından da o çok ünlü emrini verdi: “**Ordular ilk hedefiniz Akdeniz’dir, ileri!**”

10 Eylül 1922
Mustafa Kemal Paşa
ve Fevzi Çakmak
Paşa İzmir’de...

İzmirli kurtarıcılarını selamlıyorlar büyük bir törenle, sevinçle, coşkunlukla. İzmir Hükümet Konağı balkonu... Konak iğne atsan yere düşmez bir halde. Gazi Paşa İzmirli ve tüm millete sesleniyor: “*Bu başarı milletindir*”. “Ebedi Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa’mız Atatürk’ümüz başarıyı canından çok sevdiği milletine mal eder. Türk Milleti sonsuza dek Aziz Başkumandanı’nı unutmayacaktır!

İzmir'in Türk Ordusuna Şükranı...
Umut Uğur Dikçam, **9 Eylül Kutlamaları 1923-1938**, İBB Kent Kitaplığı, İzmir, Eylül 2012.

9 Eylül’ümüz kutlu olsun, “vatan ve namus” diyerek kanlarını akıtan, canlarını veren yiğitlerin ruhları şad olsun!

Vatan ve Namus
Halkapınar Şhitliği
Fotograf: Hüsnü Tekeşin

TBMM Başkanı ve
Başkomutan Mareşal
Gazi Mustafa Kemal
Paşa'ya İzmir halkı
tarafından hediye edilen
“Sancak”

Askeri Harbiye Müzesi
Fotograf: Hüsnü Tekeşin
Ayrıca Gazi Paşa'ya 14
Eylül 1922'de İzmir
Belediye ve İdare Meclisi
kararıyla “İzmir
Hemşeriliği” unvanı
verilmişti.

Mustafa Kemal'in askerlerinden İstiklâl Madalyası sahibi babaannem Emine Tkeşin'in babası büyük dedem Boşnak Halil Budinli (sol en başta) 8 Şubat 1968.

Büyük dedem Boşnak Halil Budinli (ortada en sağda Türkiye Kuvayı Milliye Mücahit ve Gaziler Cemiyeti İzmir Şubesi bayrağının hemen yanında) ve silah arkadaşları... 25 Ocak 1968.

“ZÜHTÜ AĞABEY K.S.K.Yİ İKİNCİ KEZ KURDU”¹¹³

Aslan Tufan Yazman... Gazeteci ve yazar... 1913 Turgutlu doğumlu olan Aslan Tufan Bey, Karşıyaka Ankara İlkokulu'nda okudu ve ortaokuldan sonra İzmir Erkek Lisesi'ni 1933'te bitirdi. İstanbul Hukuk Fakültesi'nden ise 1938'de mezun oldu. Gazetecilik mesleğine ise 1928 yılında Yeni Asır gazetesinde başlamıştı, 1934'te ise Cumhuriyet gazetesine geçti.

Aslan Tufan Yazman

Ayrıca Tan, Son Telgraf, Bugün, Yeni İstanbul, Tasvir, Dünya, Ulus, Zafer, Yeni İstanbul ve Ekspres gazetelerinde de hizmet verdi ve birçok yazı dizileri yayımladı. 1939 yılında otuz üç yıl yayımlamaya devam edeceği İktisadi Yürüyüş dergisini çıkarmaya başladı. 1946-1958 arasında on bir ciltlik İktisat ve Ticaret Ansiklopedisi'ni yayımladı. Bunun dışında Sigorta Dünyası dergisinin de başyazarlığını yaptı. İstanbul'da Hayriye, Pertevniyal ve Vefa liselerinde öğretmenlik yaptı.

Yayımlanmış kitapları ise şunlardı: İstiklal Harbinde Türk Süvarileri, Dumlupınar'dan İzmir'e Esen Kasırga, Hedefiniz Akdeniz, Albay Akalan, İşgal Altındaki Almanya, Ole İspanya,

¹¹³ Kordelya Haber, 22 Eylül 2017.

İsviçre Cenneti, Bonjur Fransa, Polonez, Londra-Roma-Prag ve Ord. Prof. Dr. Enver Ziya Karal ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün manevi kızı Afet İnan'ın övgüyle söz ettikleri "Atatürk'le Beraber" Devrimler, Olaylar, Anılar (1919-1939) adlı eseri...

Aslan Tufan Yazman'ın bu eserini bana 30 Temmuz 2010'da İstanbul Şişli'de bir araştırma vesilesi ile tanıştığım Aslan Tufan Yazman'ın torunu Sayın Dünya Yazman Hanımefendi imzalayarak hediye etmişti. Bu çok güzel bir hatıra olarak kalacak benim için.

Aslan Tufan Yazman "Atatürk'le Beraber" adlı eserinde Karşıyaka Sebatspor Kulübü hakkında bazı ipuçları vermektedir.

Karşıyaka Sebat Kulübü ile ilgili bir haber... Felaketzedelerin yararına ikinci küme takımları arasında düzenlenen Alsancak Stadyumunda oynanacak futbol turnuvasının final maçı:

Karşıyaka Sebat-Güzel İzmir...

Yeni Asır, 2 Kânunuevvel (Aralık)

7 Haziran 2016'da kaleme aldığım “*Karşıyaka Türkspor Kulübü*” adlı yazımda bu kulübün hikâyesini anlatmışım ve Karşıyaka Sebatspor Kulübü ile Anadoluspor’un birleşmeleri neticesinde ortaya çıktığından söz etmişim. İşte güzel bir bağlantı daha: Eserde Aslan Tufan Yazman’ın Karşıyaka Sebatspor Kulübü’nün “*umumi kâtibi*”¹¹⁴” yani yazmanı olduğunu öğreniyoruz. Daha on yedi yaşındadır ve öğrenci oyları ile seçilmiştir umumi kâtipliğe.

1930 yılında 9 Eylül İzmir’in kurtuluş gününe birkaç gün kala Karşıyaka Sebat Kulübü’nün başkanı yönetim kurulunu toplamıştır. İzmir’in, emperyalizmin kuklası Yunanlılardan kurtuluşunun bayramı olan ‘9 Eylül’ gecesinde İzmir’de fener alayı düzenlenecektir ama İzmir’e her zaman geçilemediği için Karşıyaka’da fener alayı düzenlemeye karar verilir. Fener alayını düzenleme görevi ise Aslan Tufan Bey’e verilmiştir ve bunu başarı ile de yapmıştır. Kulüp farkı gözetmeden tüm Karşıyakalı gençler fener alayına katılmışlardır.

Yazman, “*Karşıyakalılar o fener alayının tadını hiç unutamadılar. Saatlerce sokaklarda dolaşmış, ulusal marşlar söylemiş, coşmuş, coşmuş, coşmuştuk.*” diyerek anlatmaktadır.

Aslan Tufan Yazman hatıralarında ayrıca konumuzla da ilgili önemli bilgiler vermektedir:

“*O tarihlerde Karşıyaka’da iki spor kulübü vardı: Biri K.S.K., öbürü adı sonradan Türkspor’a çevrilen Sebat. Öğrenciler yoğunlukla bu ikinci kulübü tutuyorduk. Başkanımız Arif Erzeybek’ti. Sonradan iki kulübün genel kurulları bir arada*

¹¹⁴ Kuruluşlarda haberleşmeyi sağlayan, yazışına yapabilen görevli, katip, sekreter.

toplanarak birleşme kararı vermiştik. Birleşmeyi kutlama söylevi bana düşmüş, K.S.K. adına da Hizmet Gazetesi sahibi ve başyazar Zeynel Besim Sun konuşmuştu”.

Yazman’ın Karşıyaka Spor Kulübü’nün Karşıyaka Sebatspor Kulübü ile birleşme kararı verdiği konusu ile ilgili sözleri gazetelere yansıyan bilgilerle karşılaştırıldığında doğru görünmektedir ama eldeki verilere göre birleşmenin gerçekleştirilmediği ortadadır. Çünkü Sebatspor ile birleşen takım Anadoluspor olacaktır.

1930’larda gazetelerde kulüpler arasında birleşme konusunda sayısız haberler çıkmıştır. Bu haberlerden biri de K.S.K., Karşıyaka Sebat ve Bayraklıspor kulübü takımlarının birleşme haberi olmuştur. Birleşmenin gerçekleşmesi durumunda yeni takımın renkleri kırmızı yeşil, adı da Turan Kulübü olacaktır.

*“İttihat: Üç kulüp Turan kulüp namıyla birleşiyorlar”
Hizmet, 25 Nisan 1930.*

K.S.K.-Bayraklı takımlarının birleştiği hakkında bir haber dikkat çekicidir. İki kulübün yönetim kurullarının anlaştıkları ve sonrasında üç maddenin kabul edildiğinden söz edilmektedir. Bu üç maddeye göre kulübün adı Karşıyaka Spor Kulübü olarak kalacak, renkleri değişmeyecek ama sadece “göğsün sol tarafında Bayraklı renklerinden bir rozet bulunacaktır.” Son olarak ise denizcilik ile ilgilidir ve üç kişilik bir denizcilik heyeti oluşturulacaktır. “Müzakerelerden sonra” yeni idare heyeti seçimi olmuştur. İdare heyetine ise Fikri, Kasım, Avukat Mustafa Münir, Muhlis, Ahmet Suat, Cevdet ve Hamit beylerden oluşmuştur¹¹⁵.

Ekonomik sıkıntılardan kaynaklı olarak “İzmir’in ve Ege Bölgesi’nin ilk sportif kuruluşu olan Karşıyaka Spor Kulübü Bayraklı’yı kendi bünyesine” almıştır¹¹⁶.

K. S. K. - Bayraklı **Heyeti umumiyeleri birleşmeyi tasvip etti-Cuma günkü içtimâ**

K. S. K. ve Bayraklı kulüpleri arasında bir birleşme vuku bulması etrafında iki kulübün idare heyetlerinin anlaşmış olduklarını yazmıştık. Mezkûr kulüplere mensup acılar Cuma günü Karşıyakada Zaferan bahçesinde toplanmışlardır.

İçtimâa Müstahkem mevki kumandanı Hüseyin Hüsnü Emir paşa hazretleri riyaset etmişlerdir. İçtimâda üç madde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Verilen kararlara göre kulübün ismi yine (Karşıyaka spor kulübü) olarak kalmakta formatta eski renklerden terakkiye geçmektedir. Yalnız göğsün sol ta-

rafında Bayraklı renklerinden bir rozet bulunacaktır.

Üçüncü karar denizcilik ittifakı etmektedir. Bu karara nazaran idare heyetine merbut olmak üzere üç kişilik bir denizcilik heyeti teşkil olunacaktır. Bu heyet müttehaassıs zevattan mürekkep olacaktır.

Müzakerelerden sonra yedi kişiye ibtîlâg olunan yeni idare heyeti itihabı yapılmış ve aşağıdaki nevât idare heyetine seçilmişlerdir:

Fikri, Kasım, Avukat Mustafa Münir, Muhlis, Ahmet Suat, Cevdet ve Hamit beyler.

K. S. K. in yeni idare heyetine muvaffakiyetler dileriz.

Yeni Asır, 21 Aralık 1930.

¹¹⁵ Yeni Asır, 21 Aralık 1930.

¹¹⁶ Demokrat İzmir, 21 Ocak 1968.

Birleşme konusunun bir örneğini de 3 Temmuz 2016 tarihli “K.S.K-Karşıyaka Türkspor Birleşiyor.” yazımda da görebiliriz.

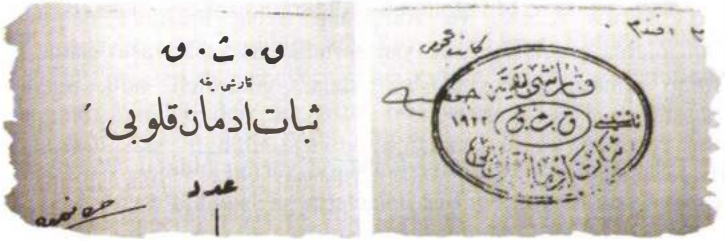
Ayrıca K.S.K. ve Karşıyaka Sebat arasında da bazı zamanlarda gazetelere yansıyan sorunlar da yaşanmıştır hatta bu kulüp binasının basılmasına kadar götürülen adli olaylar yaşanmıştır¹¹⁷.

Bu arada Berber-Serçe hocaların yazmış olduğu “*Karşıyaka Tarihi*” adlı önemli bilgi ve belgelerin paylaşıldığı eserde Sebat’a ait bir eski harfli Türkçe dokümandan yola çıkılarak (“Kaf Sin Kaf” kullanımının değil! ama) “Ke Se Ke” ifadesinin “*Karşıyaka Sebat İdman Kulübü*” takımına ait olduğu yazılmıştır.¹¹⁸ Sebat bir diğer dokümanda da “KSİK” olarak kısaltılmıştır. “Sebat” eski yazıda okunuşu “se” (ث) olan harfle yazılmaktadır. Karşıyaka Spor

¹¹⁷ Tahir Türetken Sebat’ı “çok zengin ve güçlü” bir takım olarak tanımlar ve bu takımın K.S.K.yi bölmek için kurulmuş ayrılıkçı bir kulüp olduğunu ifade eder. Berber-Serçe, **Karşıyaka Tarihi**, s. 273. Bu dönemde bir adına “Mahfil Olayı” denen K.S.K-Sebat arasında gerçekleşen adli olaylar da yaşanmıştır. Bu olaylar, **Demokrat İzmir**, 21 Ocak 1968’de “Mahfil Olayı” adlı yazıda şu şekilde verilmiştir: “...*Karşıyaka’nın bu iki kulübü arasındaki çekişme bir ara o hale geldi ki; taraflar tahiri caizse kanlı bıçaklı oldular. Aynı semtin iki kardeş kulübünün kıran kırana, deviren devirene, yıkan yıkana amansız rekabeti, semt sakinleri arasında büyük üzüntü yaratıyordu. Bu kan davasını andıran mücadele nihayet adına “Mahfil Olayı” denen üzücü olaylara yol açtı.*” 1930 yılının 23 Nisan’ında Sebat Kulübü oyuncuları ve taraftarlarından bir grup K.S.K.nin kulüp binasına saldırmışlar. Bu üzücü olaylarda yaralananlar bile olmuş ve neticede Sebat’ın idareci, futbolcu ve taraftarlarından olayla bağlantılı olanları tutuklanmıştı.

¹¹⁸ “Ke Se Ke” kısaltması günümüzde yaygın bir şekilde K.S.K.yi ve Karşıyaka’yı ifade edilecek şekilde kullanılmaya devam etmektedir.

Kulübü'nün yazımında ise okunuşu “sin” (س) olan harf kullanılmaktadır.

“Karşıyaka Sebat İdman Kulübü”nün tarihi 1922’ye kadar inmektedir ama 1928 yılına kadar adı pek duyulmamıştır. Berber-Serçe, age., s. 273.

22 Nisan 2015 tarihinde Karşıyaka Nikâh Sarayı’nda “Zühtü Işıl Anma Söyleşisi” gerçekleştirildi. Konuşmacılar ise **Tahir Türetken, Lemi Yerli, Ahmet Diker ve Sancar Maruflu**’ydu. Bu güzel anma-söyleşi etkinliğinde Tahir Türetken amcamızın yaptığı bir konuşmada 1931’de K.S.K.-Sebatspor arasında bir birleşmenin gerçekleşmediğini anlıyoruz. Ancak olay burada çok farklı bir şekilde anlatılıyor ve Tahir amcamız 1912’den sonra “**ikinci bir kuruluş**” olarak veriyor. O günleri yaşayan önemli tanıklardan biri olan Tahir Türetken amcamıza göre K.S.K.-Sebat arasındaki mücadele şu şekilde olmuştur:

“...Şimdi ben ayrıca çok önemli bir şeyi anlatmak istiyorum. Biliyorsunuz şimdiye kadar arkadaşlarımız Zühtü ağabeyimizin kuruculuğundan, Kaf Sin Kaf’luluğundan ve hatta hatta yeşil kırmızının en koyu taraftarı olarak da hayatta yaşadığı zamanları anlattılar. Ben Zühtü ağabey tarafından kulübümüzün ikinci bir defa kurulmasının hikâyesini anlatmak

istiyorum. Efendim sene 1931... Dünyada kriz başlamış, 29'da yavaş yavaş Avrupa'ya ve Türkiye'ye de intikal ediyor ve bu kriz bizim kulübümüze kadar geliyor. O tarihlerde kulüp çok maddi sıkıntı içerisinde. Fakat o arada iki tane aile çıkıyor Karşıyaka'da, şimdi isimlerini vermek istemiyorum. Bir kulüp kuruyorlar Sebat isminde. Bu kulübü federe etmek istiyorlar, ancak Beden Terbiyesi Ankara'da diyor ki: 'Karşıyaka'nın nüfusu 12 bin 13 bin, orada iki kulüp kaldırmaz, onun için biz bu kulübe lisans vermeyiz.' diyorlar. Ama bu iki aile biraz da torpilli biraz da partili olması dolayısıyla Ankara'ya gidiyorlar. Ne yapıp yapıp burada bu kulübün kurulmasını sağlamak amacıyla yetkilileri ikna etmek için bütün gayretlerini sarf ediyorlar. Beden Terbiyesi bir şartla kabul ediyor ve diyor ki, 'Karşıyaka Spor Kulübü'yle bir maç yapacaksınız. Bu maçı kim kazanırsa o Karşıyaka Spor Kulübü olarak kalacak diğeri bu işten vazgeçecek.' Bunun üzerine burada bir telaş, tabii kabul etmek istemiyoruz. Ben de o tarihte Cumhuriyet İlkokulu'na gidiyorum. Benim yaşımda şu an seksen iki (92 H.T.), efendim onu da bilin de ona göre söyleyeyim yani. Yirmi altı yaş fark var Zühtü Işıl'la aramızda. Efendim bizimkiler itiraz etmesine rağmen maalesef Beden Terbiyesi bir karar alıyor. Bu karar da 'Siz' diyor, 'bir maç yapacaksınız, kim kazanırsa o kalacak.' diyor. O sırada Karşıyaka'nın başta kurucusu Zühtü abi olmak üzere Avukat Emin Birsell, efendim o zaman Kurtuluş Sokağı'nda 1717 Sokak'ta Orta Mektep'in sokağında bir köşkü vardı Emin Bey'in. Zühtü abi oraya geliyor. Diyor ki 'Emin Bey, aman' diyor, 'böyle böyle bir şeyler oldu biz bunu ne yapacağız, ne edeceğiz?' O da diyor ki 'Bunun bir çaresine bakarız ama madem böyle bir karar alınmıştır. Bunu Beden Terbiyesi tatbik edecektir.'

O sırada Tenis Kulübümüz'ün kaptanı Salih Süreyya. Efendim hepsi beraber böyle birkaç eski Karşıyakalı olmak üzere bir araya geliyorlar ve bu maçı yapmak üzere hazırlığa başlıyorlar. Karşıyaka İskelesi'nin önünde maç günü büyük bir kavga çıkıyor. Onların taraftarları az olmasına rağmen Karşıyaka Spor Kulübü'nün taraftarı çok. Alsancak Stadı'na gidiyoruz. Ve İstanbul'dan da Şadi Tezcan isminde hakem geliyor beynelmilel hakem efendim. İşte o müsabakada tekrar Zühtü abi kulübün maç yapacağı gün Alsancak Stadı'nda soyunma odasına iniyor, diyor ki 'Çocuklar! Biz Karşıyaka'nın 1912'de kurulmuş olan kulübüyüz. Bu maçı kazanmak mecburiyetindeyiz. Karşı taraf sizden kuvvetli olabilir ama sizin imanınız kuvvetlidir.' Zühtü Ağabey K.S.K.'li futbolcularımıza çok büyük bir moral veriyor. Ve o maçı Karşıyaka 2-1 kazanıyor Sebat Kulübü de orada mevta oluyor.

Şimdi bu çok önemlidir. Zühtü ağabeyin ikinci defa kulübe yaptığı şeydir ve nitekim 1931, 32, 33 senelerinde de Münir Birsel Bey kulübe başkan oluyor. O da o şartlarda gelmişti. Ve bu surette biz de hadireyi atlatmış oluyoruz efendim. Yani ne kadar biz Zühtü ağabeyi anlatsak ifade edemeyiz, kelimeler bulamayız..."

Her ne kadar konuşulacak çok şey varsa da gerçek olan şudur: "kutsal Karşıyaka toprakları" Türk sporunun ve futbolunun en önemli mekânlarından birisi olmuştur.

Sebat tarihe karışmıştır ama K.S.K. bu toprakların geleceğe kalacak nice yüzyıllara ulaşacak olan tek spor kulübüdür.

BÜYÜK GAZİ KARŞİYAKA'DA¹¹⁹

Kaf Sin Kaf taraftarının *“Herkes nasip olmaz o büyüklük forma, değerini bilerek oyna...”* tezahüratı lafûgüzaf değildir.

K.S.K.mizin armasındaki ay yıldızımız bizzat Atatürk'ün emri ile armaya eklenmiştir ve Ebedî Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın ay yıldızla onurlandırdığı ilk ve son spor kulübü Karşıyaka Spor Kulübü olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilk cumhurbaşkanı olan Gazi Mustafa Kemal Paşa'mızın, Atatürk'ümüzün cumhurbaşkanı olduktan sonra yaptıkları ilk spor kulübü ziyareti, Karşıyaka Spor Kulübü'müze yapmış oldukları **13 Ekim 1925** tarihli ziyaret olmuştur.

Gazi Paşa'mızın K.S.K.mize yapmış olduğu bu ilk ziyaretin gazetelerdeki yansımaları araştırırken üç habere ulaştım. **“Anadolu”**, **“Yenigün”**, **“Yanıkıyurd”** ve **Hâkimiyet-i Milliye**” adlı gazetelerde yer alan bu haberleri K.S.K.miz ve Karşıyaka'mız için büyük önem taşıyan bu tarihi günün 92. Yıldönümü için çevirdim. O dönemdeki ruhu ve izlenimleri göstermesinden dolayı Arap harflerinden Latin harflerine transkript ettiğim bu haber metinlerinde sadece küçük düzeltmeler yaptım, özellikle konuyla bağlantısı zayıf olan bazı kısımları da çevirdiğim metne eklemedim. Ayrıca bazı kelimelerin anlamlarını parantez içinde vermekle yetindim ama çoğunlukla **sözcüklerin** yazımındaki özüne dokunmadım.

¹¹⁹ Kordelya Haber, 13 Ekim 2017.

1. Haber: **Anadolu**, 14 Tesrin-i Evvel (Ekim) 1925.

طابقہ و شہزادہ در آرمشورہ کی رہائش

از این جهت که در این کتاب آمده است
که هر که در این کتاب بخواند و بفهمد

[illegible]

استفادہ لے کر مندرجہ ذیل امور کو بروا کر دیں

[illegible]

از این جهت که در این کتاب، علاوه بر بیان روش‌های علمی و فنی، به بیان روش‌های اخلاقی و انسانی نیز پرداخته شده است. این امر باعث می‌شود که خواننده بتواند به درستی و با آگاهی از ارزش‌های انسانی، به استفاده از این روش‌ها بپردازد. در ادامه، به بیان روش‌های علمی و فنی پرداخته می‌شود.

• أيا طولى، نك خص، صم، خير لى

نهالہ کا غازی بی استعمال حاضہ اقلی

[illegible][illegible]

تاریخ: ۱۳۸۵/۰۵/۰۵
محل: تهران
موضوع: ...

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

• ناظری • ملک قاری مکتوبی

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

[illegible][illegible][illegible][illegible]

تانیولہ امور لرینہ ویریلہ جک آوانس

او د ا.ک. آطهوه تحقیقات

۱۰۰ - ۱۱۰
 ۱۱۱ - ۱۲۰
 ۱۲۱ - ۱۳۰
 ۱۳۱ - ۱۴۰
 ۱۴۱ - ۱۵۰
 ۱۵۱ - ۱۶۰
 ۱۶۱ - ۱۷۰
 ۱۷۱ - ۱۸۰
 ۱۸۱ - ۱۹۰
 ۱۹۱ - ۲۰۰
 ۲۰۱ - ۲۱۰
 ۲۱۱ - ۲۲۰
 ۲۲۱ - ۲۳۰
 ۲۳۱ - ۲۴۰
 ۲۴۱ - ۲۵۰
 ۲۵۱ - ۲۶۰
 ۲۶۱ - ۲۷۰
 ۲۷۱ - ۲۸۰
 ۲۸۱ - ۲۹۰
 ۲۹۱ - ۳۰۰
 ۳۰۱ - ۳۱۰
 ۳۱۱ - ۳۲۰
 ۳۲۱ - ۳۳۰
 ۳۳۱ - ۳۴۰
 ۳۴۱ - ۳۵۰
 ۳۵۱ - ۳۶۰
 ۳۶۱ - ۳۷۰
 ۳۷۱ - ۳۸۰
 ۳۸۱ - ۳۹۰
 ۳۹۱ - ۴۰۰
 ۴۰۱ - ۴۱۰
 ۴۱۱ - ۴۲۰
 ۴۲۱ - ۴۳۰
 ۴۳۱ - ۴۴۰
 ۴۴۱ - ۴۵۰
 ۴۵۱ - ۴۶۰
 ۴۶۱ - ۴۷۰
 ۴۷۱ - ۴۸۰
 ۴۸۱ - ۴۹۰
 ۴۹۱ - ۵۰۰
 ۵۰۱ - ۵۱۰
 ۵۱۱ - ۵۲۰
 ۵۲۱ - ۵۳۰
 ۵۳۱ - ۵۴۰
 ۵۴۱ - ۵۵۰
 ۵۵۱ - ۵۶۰
 ۵۶۱ - ۵۷۰
 ۵۷۱ - ۵۸۰
 ۵۸۱ - ۵۹۰
 ۵۹۱ - ۶۰۰
 ۶۰۱ - ۶۱۰
 ۶۱۱ - ۶۲۰
 ۶۲۱ - ۶۳۰
 ۶۳۱ - ۶۴۰
 ۶۴۱ - ۶۵۰
 ۶۵۱ - ۶۶۰
 ۶۶۱ - ۶۷۰
 ۶۷۱ - ۶۸۰
 ۶۸۱ - ۶۹۰
 ۶۹۱ - ۷۰۰
 ۷۰۱ - ۷۱۰
 ۷۱۱ - ۷۲۰
 ۷۲۱ - ۷۳۰
 ۷۳۱ - ۷۴۰
 ۷۴۱ - ۷۵۰
 ۷۵۱ - ۷۶۰
 ۷۶۱ - ۷۷۰
 ۷۷۱ - ۷۸۰
 ۷۸۱ - ۷۹۰
 ۷۹۱ - ۸۰۰
 ۸۰۱ - ۸۱۰
 ۸۱۱ - ۸۲۰
 ۸۲۱ - ۸۳۰
 ۸۳۱ - ۸۴۰
 ۸۴۱ - ۸۵۰
 ۸۵۱ - ۸۶۰
 ۸۶۱ - ۸۷۰
 ۸۷۱ - ۸۸۰
 ۸۸۱ - ۸۹۰
 ۸۹۱ - ۹۰۰
 ۹۰۱ - ۹۱۰
 ۹۱۱ - ۹۲۰
 ۹۲۱ - ۹۳۰
 ۹۳۱ - ۹۴۰
 ۹۴۱ - ۹۵۰
 ۹۵۱ - ۹۶۰
 ۹۶۱ - ۹۷۰
 ۹۷۱ - ۹۸۰
 ۹۸۱ - ۹۹۰
 ۹۹۱ - ۱۰۰۰

...
...
...

۱- در صورتی که در یک سال دو بار در یک منطقه
 ۲- در صورتی که در یک سال دو بار در یک منطقه
 ۳- در صورتی که در یک سال دو بار در یک منطقه

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

“GAZİ PAŞA HAZRETLERİ’NİN DÜNKÜ ZİYARETLERİ”

Muhterem Reis-i Cumhuriyetimiz Türk Ocağı’nı teşrif ettikten sonra Karşıyaka’ya geçerek belediye dairesini, merhum ve mağfur valide-i mükerreremelerinin (saygı değer validelerinin) ebedi istirahatgahını, (Karşıyaka) Spor Kulübü’nü ziyaret etmişler ve badehu motorla muavedet buyurmuşlardır (geri dönmüşlerdir).

“Gazi Paşa Hazretlerinin İzmir’i teşrifleri 11/10/(13)41 Pazar

Gazi Türk Ocağı’nda

Reis-i Cumhur Hazretleri dün öğleden sonra saat dört buçukda İş Bankası Müdürü Firuz Bey’in riyasetindeki hey’eti kabul buyurarak iltifat eylemişlerdir.

Saat beşe beş kala Naim Palas’dan Türk Ocağını yaya olarak teşrif buyurulmuş ve refakatlerinde Büyük Millet Meclisi Reis-i Muhteremi Kazım Paşa, Fahrettin Paşa Hazretleriyle Rize Mebusu

Fuad, Kütahya Mebusu Nuri, Başkâtip Tevfik, Ser Yaver Rüşühi Beyler vardı. Türk Ocağının Ocak Reisi Aziz Bey Ocak namına Gazi Paşa Hazretlerine arz-ı hoşâmedî (karşılama töreni) eylemiş ve Ocak dâhilinde Ocak hey'et-i idaresi ve Altay İdman Yurdu tarafından alkışlarla karşılanmıştır. Bu sırada İzmir Musikî Yurdu gençleri tarafından terennüm edilen marşı çalıyordu.

مركز، اوجاھی بناسی اوكلمه قاره پاشا حضرتلرنلك تشريفلرينه انتظار ايدم اوجاھ
مجلس حضرت بكه افسر ايد اوجاھي خاتم و بكلمه صرگ بر غروب
1 - اوجاھ اوجاھ قازي باھامزك اوجاھ ديدت يورودلري ماسي آتيد

"Türk Ocağı binası önünde Gazi Paşa Hazretlerinin teşriflerine intizar eden Ocak Reisi Aziz Bey Efendi ile Ocaklı Hamım ve Beylerden mürekkeh bir grup..."

Yenigün, 16 Teşrinievvel (Ekim) 1341 (1925). APİKAM

Muğla Heyetini Kabul

Paşa Hazretleri Ocağın üst katında biraz istirahat buyurduktan sonra Muğla'dan arz-ı ta'zimat (saygılarını sunmak) için gelen Muğla Belediye Heyeti namına Reis Vekili Hamid Cemal, Muğla Cumhuriyet Halk Fırkası Teşkilat-ı Umumiyesi namına Hafız Sabri, Muğla Türk Ocağı Reisi, Sıhhiye Müdürü Hasan Ali, Muğla Tayyare Cemiyeti Hey'et-i İdaresi ve Muğla Cem'ıyyât-ı Muhtelifesi Hey'etleri namına İskender Efendi, Türk Ocağı namına Muhtar Beylerden mürekkeb Türk Ocağı heyeti kabul buyurarak vaki olan davetlerini imkân ve fırsat bulduğu anda kabul ile Muğla'yı ziyaret ideceklerini vaad buyurdular.

Müteakiben Ocak Erkânı kendilerine takdim edilmiş, Paşa Hazretleri ayrı ayrı hepsine iltifat buyurmuşlardır. (...)

Türk Ocağı'ndan Sonra

Bir müddet daha salonda bulunan zevatla hasb-ı hâl edildikten sonra saat beş buçukda Ocaktan müfarekat (ayrılmak) buyurulmuş ve haricde toplanan halk tarafından hararetle tezahürat yapılmıştır.

Ganbotta¹²⁰ (Gambotta)

Gazi Hazretleri maşiyen Naim Palas Oteli önünde demirli bulunan İzmir Filosuna mensub ganbota rakib olunmuşlardır.

Burada Büyük Millet Meclisi Reisi Kazım Paşa Hazretleri Reis-i Cumhur Gazi Paşa Hazretlerinden müsaade taleb ederek

¹²⁰ Yapısı küçük olmakla beraber, nispeten ağır toparla donanmış harp gemisi.

ganbotda, Ordu Müfettişi Fahreddin Paşa Hazretleriyle, Mebûsân-ı Kiram Vali Paşa, Halk Fırkası Müfettişi Sadreddin Bey ve daha bazı zevata veda ettikten sonra sahildeki ahalinin yaşa nidaları arasında ganbot Karşıyaka'ya müteveccihen (yönelerek) hareket etmiştir.

Motorbota esnâ-yı rükûbda (binme anında) bir müfreze-i askeriye resmî selamı ifâ ettiği ve esna-yı raddede Sakız ve İsa Reis ganbotları güvertelerinde ihtiram olan bahriyeliler tarafından rasime-i selam ifâ etmiştir.

Karşıyaka İskeleyi karibinde (yakınında) Karşıyaka Spor Kulübü'ne ait gençlerin idare ettikleri iki motor botun tarafına geçerek iskeleye kadar ilerlemişler ve üç defa “Yaşa” diye bağırılmışlardır.

Esna-yı rahde Karşıyaka vapuru düdükle selamlamış müfreze-i bahriye resmî selamı ifâ etmekteydi.

GAZİ PAŞA KARŞIYAKA'DA

Karşıyaka Belediye Re'isi Muhterem Fikri Bey'le beraber hey'et-i belediye, Reis-i Cumhur Hazretlerini iskeleden istikbal etmiş ve Paşa Hazretleri yaya olarak Karşıyaka'ya daire-i belediyesini teşrif etmişlerdir.

Karşıyaka halkının sürûr (mutluluk) ve ibtihacı (sevinci) gayr-i kabil tasvir bir derecede idi.

Reis-i Cumhuremiz Gazi Paşa Hazretlerinin ta'kib ettikleri caddenin iki tarafı hınçla hınç halkla dolmuş bulunuyordu. Ahali büyük münciyi lâyenkat'ı (kesintisiz) alkışlamakta ve kendilerini ta'kib eden izciler de milli marşlar terennüm etmekte idiler.

Paşa Hazretleri Karşıyaka Belediye dairesini teşrifle bir müddet istirahat ettikten ve gelen limonatayı içtikten sonra Karşıyaka Belediye a'zasından Ağâh Beyle hasbı-hal etmişlerdir.

Bir Gencin Nutku

Daire-i belediyeden çıkarken Nevzad Ekrem Bey'in mahdumu tarafından Reis-i Cumhur Hazretlerine ithafen atideki nutuk okunmuştur:

“Yüce Gazi'miz, Karşıyaka'mıza hoş geldiniz. Bizler Gazi'mizi aramızda görmekle mes'ud ve bahtıyarız. Büyük Gazi Paşa'mız bundan dört sene evvel Karşıyaka'nın güzel sahilleri Yunan palikaryalarının kirli ayaklarıyla çiğnenirken onların (zito) diye çıkardıkları boğuk sesler biz mini minilerin ruhunda derin yaralar açıyordu. Mekteplerimizi kapamışlar, mukaddesatımızı çiğnemişler, hasretiyle yandığımız sevgili bayrağımızı parçalamışlardı. Ve o artık gözlerde değil kalplerde yaşıyordu. Yüksek dehanız hiçten harikalar yaratarak bize bu günleri gösterdi.

Düşmandan intikamımız alındı. Fakat Büyük Paşa'mız, henüz aramızda yaşayan düşmanlar daha duruyordu. Bunlar düşmandan da daha tehlikeli idi. Sayenizde onları da çiğneyerek batıl itikatlara isyan ettik.

Huzurunuzda duran yarının adamları olacak biz yavrular çizdiğiniz medeniyet ve irfan yollarında hayatımızın sonuna kadar yürümeye akdettik. Paşa var ol! Milletin gözbebeği Gazi'miz.”

Gazi Paşa'nın Cevapları

Gazi Paşa **Hazretleri** kısa bir cevapla buyurdular ki:

“Sizler bugünlerden daha mesud günler yaşayacaksınız. Siz bizim göremeyeceğimiz yüksek saadetlere nail olacaksınız. Teşekkür ederim.”

Merhume Validelerinin Medfenlerinde

Otomobillerine rakiben maiyetleri ile beraber Osman Paşa Camii Şcrifi haziyesinde medfun olan merhum valideleri (Zübeyde Hanım) Hanımefendi Hazretlerinin kabrini ziyaret ederek Karşıyaka Belediyesi tarafından kendi namlarına ihzar olunan çiçek çelengini mezar taşının üzerine vaz' eylemişlerdir (bırakmışlardır).

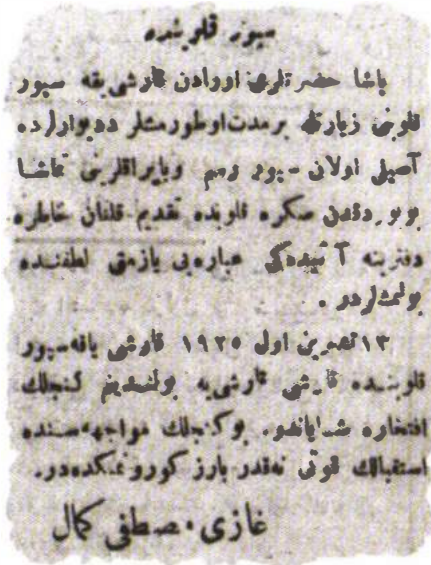
(KARŞIYAKA) SPOR KULÜBÜ'NDE

Paşa Hazretleri oradan **Karşıyaka Spor Kulübü'nü** ziyaretle bir müddet oturmuşlar ve divarlarda (duvarlarda) asılı olan spor resim ve bayraklarını temaşa (hoşlanarak bakıp seyrettikten) buyurduktan sonra kulübe takdim kılınan hatıra defterine âtideki ibareyi yazmak lütfunda bulunmuşlardır.

“13 Teşrin-i Evvel 1925

Karşıyaka Spor Kulübünde karşı karşıya bulunduğum gençlik iftihara şayandır. Bu gençlik muvacehesinde (karşısında) istikbalin kuvveti ne kadar bariz görülmektedir.”

Gazi Mustafa Kemal

“(Karşıyaka) Spor Kulübü’nde”

Anadolu, 14 Teşrin-i Evvel 1925.

APİKAM

Avdet

Bilahare otomobillerle iskeleye gelinmiş ve halkın yaşa sedaları arasında motora rakib olarak avdet buyurmuşlardır.”

2. Haber: **Yenigün**, 14 Teşrin-i Evvel (Ekim) 1341 (1925).

بویوک غازیمز قارشو یقه ده

بویوک غازیمز قارشو یقه ده برمه زده عمره
مارفند اسکوده سلامه ددر . بجه دهی
فکری و بجه جلی اسلاری بکل عتم جمهور
رئیسزنی یته اسکوده قارشیلادیلر . جاده لری
دولوران خلایک نیادی آتیلرلی آوا-نده
منشی بجه لری شریف بورمفلردر . اسکودن
بجه لری قدر قارشو یقاکه عموم مکتب طلبه لری
واچ-یلدی بویوک غازیمز هر طرفنه کوژدل
کوژدل مارشکلر بره انکده اییلر . قازیمز
داتره بجه ده بر مدت استراحت و بجه
امناس-ستدن آگاه بکلر بر آخ حسب حال
ایچکلر و داتره بجه دن چیلارکن نوزاد اکرم بکل
عمور رئیس جمهور صغیرلرینه احاطه آتیدکی
تعلق اولموشدور :

بوجمه غازیمز قارشو یقه ده خوش کادی بکلر
بزل قازیمز آمازده کور-کک مسعود
و خیار . بویوک غازیمز هاشامز موندن دوت
سنه اول قارشو یقاکه کوژل ساه قاری بوکان
پایقار ایسک کیرلی آتیلرلی بجه بکلر
اولرک ریشو دینه چیلاردلری بولموق صغر
بر من . بکلرک روحنده درین یاراز آجیور-
دی . مکتب لری یقاییصلر . مقدس سعزی
چیگنه مفلر . حشرینه یاندیز سوتیل بارل
بیمز ایچلا-ملردی . و او آتقی کوژلده
دک قایله باشاوردی . بوجمه ده اک
هچدن خارقه ل یاراق بره بویوک غازیمز
کوستردی . دوشانمن اساعمر آتیدی . قلط
بویوک هاشامز . منور آمازده باشایان
دوشانمن داما دور بوردی . بولر دو قیاضده

داما تیکمل ایلی . ساه کزده کوئلری ده
چیگنه دهک باطن اعتقادله صبیان لیتدک .
حضور کزده دوران یاپیک آدمیلری اوله جی
بریاوردلر چیدیک کز مدنیت و عرفان بولر
جانتزی سوک قدر بورمکله معد ایسک .
باشا وار اوله . مانک کوژیک غلیر
غازی باشا صغیرلری قیصه بر جوا بجه
بورمفلرکله ناملر بویوکلر داما اسعود کوئلر
باشا بجه کلر . بزم کورده بیجکلر بوجک
سمادتره نائل اوله کلرک لکسر ایدرم .
بوراده اولوموشلارنه راکا بجه لریله
برابر همان باشا جامع شرقی طایفه مسنده
مفلون اولان مرحوم ولده لری طایفه ایسک
صغیرلرکله قیری زیارت ایله مفلر قارشو یقه
بجه لری طرفندن امضار اولونان بیچیک
بیچیکلی مزار طاشکک اوژرینه قوشمفلردر .
بجه غازی باشا-امن قارشو یقه سیور قلوخی
زیارت و اوراده کی سیور و رسم و یاراق لری
نماشا بورمفلردن سوکرا اولمک خماره دفتربنه
آتیده کی ماره ی بازملردر .
لی ۱۳ نفر مرادول ۱۹۲۵

قارشو یقه سیور قلوخنده قارشو قارشو یقه
بولمفلرکله کتبه ک افشاره چوق شایاندور .
بوجکله مواجهه ستده اسحاق قوشن قارادور
بازل کورونمکده در . امضا

غازی مصطفی کمال

بالاخره اولوموشلارله اسکجه کلیدی
و-مانک (باشا بویوک غازی) آتیلرلی راسیده
موظوره راکب اولوق عودت ایله مفلردر .

“BÜYÜK GAZİ’MİZ KARŞIYAKA’DA”

Büyük Gazimiz Karşıyaka’da bir müfreze-i bahriye tarafından İskelede selamlanmıştır. Belediye Re’isi Fikri ve Belediye Meclis A’zaları Beyler Muhterem Cumhur Re’isimizi yine İskelede karşıladılar. Caddeleri dolduran halkın mütemadi alkışları arasında mâşiyen (yürüyerek) belediyeyi teşrif buyurmuşlardır. İskeleden Belediyeye kadar Karşıyaka’nın umum mektep talebeleri ve izcileri Büyük Gazimiz şereflerine güzel güzel marşlar terennüm etmekte idiler. Gazimiz daire-i belediyede bir müddet istirahat ve Belediye A’zasından Ağâh Beyle biraz hasbihal etmişler ve daire-i belediyeden çıkarken Nevzad Ekrem Bey’in mahdumu Reis-i Cumhur Hazretlerine ithafen atideki nutku okumuştur:

“Yüce Gazi’miz, Karşıyaka’mıza hoş geldiniz. Bizler Gazi’mizi aramızda görmekle mes’ud ve bahtıyarız. Büyük Gazi Paşa’mız bundan dört sene evvel Karşıyaka’nın güzel sahilleri Yunan palikaryalarının kirli ayaklarıyla çiğnenirken onların zito diye çıkardıkları boğuk sesler biz mini minilerin ruhunda derin yaralar açıyordu. Mekteplerimizi kapamışlar, mukaddesatımızı çiğnemişler, hasretiyle yandığımız sevgili bayrağımızı parçalamışlardı. Ve o artık gözlerde değil kalplerde yaşıyordu. Yüksek dehanız hiçten harikalar yaratarak bize bugünleri gösterdi. Düşmandan intikamımız alındı. Fakat Büyük Paşa’mız, henüz aramızda yaşayan düşmanlar daha duruyordu. Bunlar düşmandan da daha tehlikeli idi. Sayenizde onları da çiğneyerek batıl itikatlara isyan ettik. Huzurunuzda duran yarının adamları olacak biz yavrular çizdiğiniz medeniyet ve irfan yollarında hayatımızın sonuna kadar yürümeye akdettik. Paşa var ol! Milletin gözbebeği Gazi’miz.”

Gazi Paşa Hazretleri kısa bir cevapla buyurdular ki:

“Sizler bugünlerden daha mesud günler yaşayacaksınız. Siz bizim göremeyeceğimiz yüksek saadetlere nail olacaksınız. Teşekkür ederim.”

Burada otomobillerine rakiben maiyetleriyle beraber Osman Paşa Cami-i Şerifi haziresinde medfun olan merhum valideleri (Zübeyde Hanım) Hanımefendi Hazretlerinin kabrini ziyaret etmişler ve Karşıyaka Belediyesi tarafından ihzar olunan çiçek çelengini mezar taşının üstüne koymuşlardır.

Badehu Gazi Paşamız Karşıyaka Spor Kulübü’nü ziyaret ve oradaki spor ve resim ve bayraklarını temaşa buyurduktan sonra kulübün hatıra defterine atideki ibareyi yazmışlardır.

“Fi 13 Teşrin-i Evvel 1925

Karşıyaka Spor Kulübünde karşı karşıya bulunduğum gençlik iftihara şayandır. Bu gençlik muvacehesinde (karşısında) istikbalin kuvveti ne kadar bariz görülmektedir.”

Gazi Mustafa Kemal

Bilahare otomobillerle iskeleye gelindi ve halkın (Yaşa Büyük Gazi) alkışları arasında motora rakib olarak avdet cylemişlerdir.”

3. Yanıkıyurd, 14 Teşrin-i Evvel 1341.

مذبحه ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشینی ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشینی ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشینی ایشته یاپیشک لا ایشینی

ایستاد عزیزم! ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی

ایستاد عزیزم! ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی
 ایشته یاپیشک لا ایشینی

طیبه قریش منته
 قریش منته
 قریش منته
 قریش منته

ایستاد عزیزم! قریش منته
 قریش منته
 قریش منته
 قریش منته

ایستاد عزیزم! قریش منته
 قریش منته
 قریش منته
 قریش منته

چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته

ایستاد عزیزم! چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته

ایستاد عزیزم! چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته
 چیلر منته

استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا

ایستاد عزیزم! استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا

ایستاد عزیزم! استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا
 استقلال حکمسی ناری عیلتا

مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت

ایستاد عزیزم! مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت

ایستاد عزیزم! مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت
 مشرق و ترک افطرح نظر نه بریمت

گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش

ایستاد عزیزم! گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش

ایستاد عزیزم! گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش
 گنجینه قریب ایش

مشتاقان ایشته یاپیشک لا ایشینی
 مشتاقان ایشته یاپیشک لا ایشینی
 مشتاقان ایشته یاپیشک لا ایشینی
 مشتاقان ایشته یاپیشک لا ایشینی

ناله
 ناله
 ناله
 ناله

بروگ غازی شرفته
 بروگ غازی شرفته
 بروگ غازی شرفته
 بروگ غازی شرفته

توله ایشته یاپیشک لا ایشینی
 توله ایشته یاپیشک لا ایشینی
 توله ایشته یاپیشک لا ایشینی
 توله ایشته یاپیشک لا ایشینی

“GAZİ PAŞA’MIZ KARŞIYAKA’DA”

غازی پاشا قارشى باقده

والده لرینک مزارینه بر چلنک وضع ایتدی

بوندن سوکر غازى پاشا قارشى باقده
بنارک مرحوم والده لرینک مدفون بولوندى
على تشریف ایتیشلر و معزز والده لرینک
مرادینه تشریف بر چلنک وضع ایتیشلر در .
بو بونک منجیمز والده لرینک مزاریندن
قارشى باقا سپور قلوبنى تشریف ایلر بر مدت
قلشلر و قلوب دفترینه سپور حقنده تقدیر کار بر
جمله یازدقدن سوکره نيم بالاسده بلديه طرفندن
شرقلرینه کشیده اولان ضیافتده بولمق اوزره
موتورله عودت بیورمشلر در . غازى پاشا
حضرتلری ضیافتی متعاقب قارشى باقده کی قیز
معلمه مکتبینه شرقلرینه تریب اولان ماسمه ده
بولمق اوزره قارشى باقده تشریف ایلر .

قسم مخصوصه مندرج اولدینی وجهله
غازى پاشا حضرتلری تورک اوچاغنده کی چای
نیافتنده حاضر بولونقدن سوکره رکوبلرینه
خصیص ایدیلن بر موتورله قارشى باقده تشریف
بیورمشلر و اسکله دن بلديه دائره سینه قدر
ماشینه کیشلر در . بلديه دائره سنده میجل
پیس جمهوریت بلديه هیئتی تقدیم ایدیش
مشارالیه دائره ده بر مدت استراحت ایتدکدن
و کراچی قیشلر در . بلديه دائره ی اوکنده
رشیقه آنقره مکتبی طلبه سند بر ایتدی
وثر بر نطق ایراد ایتیش و پاشا حضرتلری
الهمه التفات ایلر تشریف ایتیشلر در .

Yanıkıyurd, 14 Teşrin-i Evvel 1341.

“GAZİ PAŞA’MIZ KARŞIYAKA’DA”

“Validelerinin mezarına çelenk vaz’ eyledi” (bıraktı).

Kısm-ı mahsusumuzda münderic olduğu vechle Gazi Paşa Hazretleri Türk Ocağındaki çay ziyafetinde hazır bulunduktan sonra rükûblarına tahsis edilen bir motorla Karşıyaka’yı teşrif buyurmuşlar ve iskeleden belediye dairesine kadar maşiyen gelmişlerdir.

Belediye dairesinde mübeccel Reis-i Cumhuriyumuza belediye heyeti takdim edilmiş ve müşârün-ileyh (adı geçen) dairede bir müddet istirahat ettikten sonra çıkmışlardır. Belediye dairesi önünde Karşıyaka Ankara Mektebi talebesinden bir efendi mü’essir (etkileyici) bir nutuk irâd etmiş ve Paşa Hazretleri bu talebeye iltifat ile teşekkür etmişlerdir.

Bundan sonra Gazi Paşamız otomobillerine binerek merhum validelerinin medfun bulunduğu mahali teşrif etmişler ve mu’azzez validelerinin mezarına zarif bir çelenk vaz’ etmişlerdir.

Büyük Müncîmiz (kurtarıcımız) validelerinin mezarından Karşıyaka Spor Kulübü’nü teşrif ile bir müddet kalmışlar ve Kulüp defterine spor hakkında takdîrkâr bir cümle yazdıktan sonra Naim Palas’da belediye tarafından şereflerine keşîde olunan ziyafetde bulunmak üzere motorla avdet buyurmuşlardır.

Gazi Paşa Hazretleri ziyafeti müte’akıb Karşıyaka’daki Kız Muallim Mektebinde şereflerine tertîb olunan müsamerede bulunmak üzere Karşıyaka’yı teşrif edeceklerdi.”

4. Hâkimiyet-i Milliye, 15 Teşrîn-i Evvel 1341 (15 Ekim 1925).

Gazi Paşa'nın K.S.K.'mizi ilk ziyaretleri ve K.S.K. Şeref Defterine yazmış oldukları yazı hakkındaki **Hâkimiyet-i Milliye** gazetesinin "Büyük Reis Karşısında Gençlik" başlığı ile verdiği 15 Teşrîn-i Evvel 1341 (15 Ekim 1925) tarihinde yayınlanan haberi...

"Büyük Gazi'miz" in güzel Karşıyaka'mıza ve K.S.K.'mize yapmış oldukları ziyaretin 92. Yıldönümü kutlu olsun!

K.S.K.MİZİN İLK ŞAMPİYONLUĞU¹²¹

1925-1926 ŞAMPİYONU KARŞIYAKA SPOR KULÜBÜ

Attığımız Gol Yirmi Beş Yediğimiz Gol Sıfır

Karşıyaka Spor Kulübü için 1926 yılı şampiyonluk yılıydı, güzel günler geçiriyordu Kaf Sin Kaf.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa “reis-i cumhur olduktan sonra ilk ziyaretini” K.S.K.mize yapmıştı 13 Ekim 1925'te, ikinci ziyareti de şampiyon oluşumuzdan sonra olacaktı 1926'nın 24 Haziran'ında.

1925-1926 İzmir Şampiyonu Kaf Sin Kaf

“İzmir Şampiyonu Karşıyaka Kulübü’nün Mazisi”

¹²¹ Kordelya Haber, 1 Kasım 2017.

K.S.K.mizin en eski futbolcularından biri olan kambur lakaplı Niyazi Tusder'e kulüp binasında Yaşar Aksoy tarafından "K.S.K.nin ilk şampiyonluğu nasıldı?" sorusu sorulduğunda "yaşamının en tatlı anısını" anlattığını ifade ederek şunları söylüyordu¹²²:

"K.S.K.nin ilk şampiyonluğu şiir gibi bir şeydi. Böyle muazzam zafer böyle coşkuyu bir kez daha, 1987 yılında yaşadım. Tüm rakiplerimizi yenmiştik. Taraftarların, gözleri ağlamaktan şişmişti. Şampiyonluğumuzu ilan ettiğimizde Karşıyaka'da yer yerinden oynadı. Lig boyunca tek gol yememiştik. Kalecimiz Malik Yaylın'ı hayırla ve rahmetle anarım. (...)

1926 yılında son maçımızda İdmanocağı'nı 2-0 yenerek İzmir şampiyonu olduk. O maça şu kadro ile çıktık: Kaleci Malik, Lap Lap Lütfü, Arap İsmail, ben, Niyazi, kaptan Sıçan Necati, Hamit, Halil abi, Fikret, Hamdi Vala, Sezai, Bedii.

Şampiyon olduğumuz yıl, başkanımız Zühtü Işıl idi. Bu isimlere ilaveten o yıllarda Ziya, ilk milli futbolcumuz Vahi, milli Nevzat, sonra hakemlik yapmış olan Esat Merter, Çip Çip İbrahim (Leyla), Gega Cemal ve Kadızade Rifat gibi büyüklerimiz ve arkadaşlarımız hem futbolcu, hem idareci ve kulübün her şeyleri olarak ünlerini uzun süre ayakta tutmuşlardır.

¹²² Aksoy, age., ss.111-113.

7 Mart 1987 günü vefat eden Malik Yaylın'ın cenazesinde Kambur Niyazi takım arkadaşına son görevini yapmıştır.
Aksoy, age., s.114.

1925-1926
Şampiyonluğunu
yaşayan ilk milli
futbolcumuz
Vahi Bey

Cemal Ahmet Umar (Topal), jandarma albayı Cemal abi, Kavalalı Adil Akkum Bey, Suat Karşıyaka (Eğriboyun), Muhlis Rıza (Eşek İnciri), Cevdet Bayık (Arnavut), Topal Cevdet gibi büyüklerimizi de unutmayalım. Bu vefakâr kişiler olmasa idi, K.S.K. olmazdı. Hepsi nur içinde uyusun.”

K.S.K.-Altay maçı için taraftarlar “İzmir futbol şampiyonluğu maçlarından birincisi olan Altay-Karşıyaka oyunu bugün saat 15.00’da Alsancak Stadyumu’nda yapılacaktır.” ve “Lig maçlarının son safhasına doğru cumaya Altay- Karşıyaka takımları karşılaşılıyorlar” denilerek bilgilendiriliyorlardı.¹²³ Yine “Bugün saat 15.00’da Alsancak Stadyumu’nda Altay-Karşıyaka spor kulüpleri arasında final maçı” haberi verilmişti.¹²⁴

2 Nisan 1926 tarihinde oynanan K.S.K.- Altay maçı sonucunda “Karşıyaka Altay’ı Sıfıra Mukâbil Bir Sayı İle Yendi”¹²⁵ “Altay-Karşıyaka Spor (Kulübü) Maçı Karşıyakalılar Sıfıra Karşı Bir Sayı İle Galip” başlıkları atıldı.¹²⁶

K.S.K. Altay’ı 1-0 yenerek şampiyon olmuştu¹²⁷. Büyük Karşıyakalı Sadi İplikçi’nin hatıralarına göre K.S.K.mizin Altay’ı yendiği maçtan sonra Bankacı Cemal Ahmet’in bulduğu Kaf Sin Kaf sloganı yeri göğü inletmişti.

¹²³ **Yenigün**, 1 Nisan 1926.

¹²⁴ **Hizmet**, 2 Nisan 1926.

¹²⁵ **Hizmet**, 4 Nisan 1926.

¹²⁶ **Yenigün**, 4 Nisan 1926.

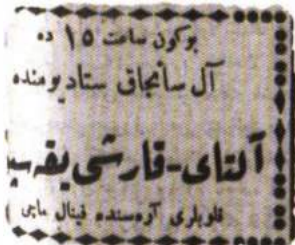
¹²⁷ Anılarda ifade edilen “İdman Ocağı” “Altay Kulübü”dür. Bazı haberlerde Altay İdman Yurdu olarak da verilmiştir. Kırmızı Küme Şampiyonu’nu belirleyen maç ise gazetelerdeki bilgilere göre 2-0 değil 1-0 olarak görülmektedir.

"İzmir Futbol Şampiyonluğu Maçlarından Birincisi Olan Altay-Karşıyaka Oyunu Bugün Saat On Beşte Alsancak Stadyumunda Yapılacaktır." **Yenigün**, 1 Nisan 1926. **APİKAM**

"Spor... Lig Maçlarının Son Safhasına Doğru
Cumaya Altay ve Karşıyaka Takımları Karşılaşıyorlar"
Yenigün, 1 Nisan 1926. **APİKAM**

Alsancak Stadyumu'nda oynanacak olan Karşıyaka ve Altay maçı hakkında bir bilgilendirme haberi... Galip gelen takım "Mor Küme"nin lideri ile "İzmir şampiyonluğu" için final maçı oynayacaktı. "Bugün saat 15de Alsancak Stadyumunda Altay-Karşıyaka Spor Kulüpleri arasında final maçı" **Hizmet**, 2 Nisan 1926.

پۇز
قارشى يقه - آلتاي ماچى
قارشى يقه آلتاي صفه مقابل بر سانى ايل يىدى

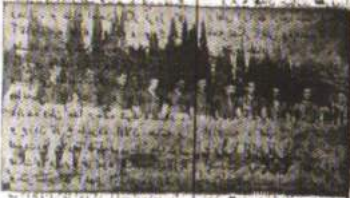
Karşıyaka Kırmızı Küme'de
Altay'ı mağlup etti...
"Spor... Karşıyaka-Altay Maçı
Karşıyaka Altay'ı Sıfıra
Mukâbil Bir Sayı İle Yendi"
Hizmet, 4 Nisan 1926.

آلتاي - قارشى يقه سپور ماچى
قارشى يقه قارشى بر سانى ايل غالب

"Altay-Karşıyaka Spor
(Kulübü) Maçı Karşıyakalılar
Sıfıra Karşı Bir Sayı İle Galip"

Üstteki Foto: "Karşıyakalıları
Sıfıra Karşı Bir Sayı İle Mağlup
Olan Altay Birinci Takımı"

Altındaki Foto: "Altaylıları Sıfıra
Karşı Bir Gol İle Mağlup Eden
Karşıyaka Spor (Kulübü)
Birinci Takımı"

Yenigün, 4 Nisan 1926.

APİKAM

Sadi İplikçi “Bu sözü çok sevdik ve Altay’ı yenince vapurdan sahile bunu bağıra bağıra çıktık. O gündür, Karşıyaka, Kaf Sin Kaf ile inler durur.” sözleriyle bu coşkuyu anlatmıştır.

Büyük Kaf Sin Kaf’lı
Fahrettin Altay Paşa’nın
yeğeni Sadi İplikçi.

K.S.K.’lilerin kalbinde taht kurmuş olan Tahir Türetken anıcamızın Sıçan Necati’den o güzel günleri dinleyip aktardığı bilgiler çok önemlidir¹²⁸:

“Ben o zamanlar çok küçüktüm ama büyüklerimizden K.S.K. öyküleri dinleyerek büyüdüm. Şampiyon takımın futbolcularından Niyazi Tusder’in anlattığı gibi 1925-1926 sezonu K.S.K. tarihinin en başarılı sezonlarından birisidir. Bu sezon kulübümüzün başkanlığını, kuruluşumuzda büyük emekleri olan Zühtü ağabey yapıyordu ve bu onun K.S.K.deki son başkanlığıdır.

Ligler başladığında Karşıyaka, Kırmızı Küme’de, en önemli rakibi Altınordu ise Mor Küme’de mücadele ediyordu. Karşıyaka son maçında İdman Ocağı’nı 2-0 yenerek Kırmızı Küme şampiyonu olurken, Altınordu ise bütün rakiplerini geçerek Mor

¹²⁸ Diker, age., ss.240-242.

*Küme'nin şampiyonu olur. O dönemde uygulanan statü gereğince İzmir şampiyonunun belli olabilmesi için Karşıyaka ile Altınordu'nun iki maç daha yapması gerekiyordu. Şampiyonu belirleyecek maçların ilkinin Karşıyaka 2-0 kazanır. İkinci maçta da büyük başarı gösteren Karşıyakalı futbolcular, etkili oyunları sonucunda Altınordu'yu 1-0 yener. **Karşıyaka, üst üste aldığı galibiyetle tarihinin ilk şampiyonluğunu elde eder**¹²⁹. Karşıyaka'nın ilk şampiyonluğunda takımın teknik direktörü ünlü Macar Antrenör Zinger'di. **Kaleci Malik Yaylın, K.S.K.nin ilk şampiyonluğunda kalesinde devleşerek hiç gol yememiş, Karşıyaka tarihinde adını unutulmazlar arasına yazdırmış, kırılması mümkün olmayan bir rekora imza atmıştır.***

Malik (Yaylın) Bey

¹²⁹ Dönemin başında ise her iki maçın da 2-0 K.S.K.nin galibiyeti ile bittiğine dair bir bilgi bulunmaktadır. Ayrıca Malik Bey'in son maçta da oynadığı bilgisi verilmektedir.

İzmir şampiyonunu belirleyecek final maçının ikincisinde çok ilginç bir olay gerçekleşir. Sezon boyu kümede oynadığı maçlarda hiç gol yemeyen Kaleci Malik Yaylın, finalin ilk maçında aldığı ceza nedeniyle ikinci maçta forma giyemez. Kaleye takımın her mevkiinde joker gibi oynayan, namı 'sıçan' olan Necati geçmek zorunda kalır. Kaleci Malik'ten eldivenleri devralan Sıçan Necati de finalin son maçında muhteşem bir oyun çıkarır, Malik gibi kalesini gole kapatır, takımın şampiyonluğunda büyük pay sahibi olur..."

Dananın kuyruğunun kopacağı son iki maça gelinmişti. *"Altınordu- Karşıyaka Maçı Münasebetiyle"* adlı yazıda K.S.K.-Altınordu takımlarının olası kadroları şu şekilde verilmişti¹³⁰:

"Altınordu: Mustafa, Nuri, Zeki, Feyzi, Ziya, Şevki, Neş'et, Hüseyin, İsmail Hakkı, Emin, Suphi."

"Karşıyaka: Malik, İsmail, Necati, Vahi, Halil, Sezâ'î, Hamid, Nevzat, Fikret, Niyazi, Ali."

"Karşıyaka 1926 Şampiyonu Oldu."

İzmir Şampiyonluğu için Mor Küme şampiyonu olan Altınordu'yla iki maç yapan *"Karşıyaka 1926 şampiyonu oldu."* ve *"İkinci final maçı da Karşıyaka'nın sıfıra karşı iki sayısı ile neticelendi."*¹³¹

¹³⁰ **Yenigün**, 6 Nisan 1926.

¹³¹ **Hizmet**, 11 Nisan 1926. Anılarda farklı anlatımlar bulunmaktadır ama hatıraların özüne dokunmadan aktarmayı doğru buldum.

Karşıyaka-Altınordu maçı hakkında detaylar ise Hizmet gazetesinin 11 Nisan 1926 tarihli “*Karşıyaka Şampiyon Oldu*” başlıklı haberi ile verilmişti. Naci Bey uzun uzun maçı anlatıyor:

“Geçen hafta yapılan maçın neticesi Karşıyaka lehine tecelli edince ikinci müsabakanın ehemmiyeti daha ziyade artmıştı. Bu sebeple cuma günü Karşıyaka-Altınordu maçı geçen haftaninkinden çok fazla bir seyirci kitlesini stadyuma celb etti. Vakt-i mehilinde (tanınan süreden) biraz sonra sahaya evvelâ Karşıyakalılar çıktı. Beş dakika sonra Altınordulular da onları takip ettiler. Fotoğraf ve sinema makineleri karşısında dolaşmadan oyuna başlamak için bir türlü vakit bulamayan taraflar nihayet sahaya dizildiler.

Bu defaki Karşıyaka takımında Niyazi'nin yerine Osman var. Halil de mevkii bulunan merkeze muhâcim olarak getirilmiş.

Altınordu da şöyle bir takımla ahz-ı mevki etti: Mustafa, Nuri, Zeki, Şevki, Feyzi, Rasim, Emin, Hüseyin, İsmail Hakkı, Ziya, Subhi.

Hakem Mister Karlern düdüğü ile tarafeyn ve top harekete geldi. Kale intihâbını (seçimini) Altınordulular kazandığından hücumla Karşıyakalılar başladı. Halil'in Nevzat'a verdiği kısa bir pası Nevzat tekrar Halil'e verdi. Fikret'e giden top tekrar Nevzat'a verilirken Altınordu müdafii hattından geriye döndü ve bir müddet ortada dolaştıktan sonra Altınordu muhâcimleri Karşıyaka kalesine doğru akmaya başladılar. Bu hücum birkaç defa tekrar etti. Fakat esen şiddetli rüzgârın tesiriyle top Karşıyaka msf (yarı) sahasından bir türlü ayrılmadı. Muntazam vuruşlarla kaleye havale edilen topu Malik iyi karşılıyor ve iade ediyordu. Bir çâryek (çeyrek) sonra bu avdetle (geri dönüşle) iade

edilen top Karşıyaka muhâcimlerinin ayağına geçti. Altınordu kalesine kadar devam eden bu akında Osman'ın bir gol kaçırmaması ile neticelendi. Altınordu'nun usta iki muavenetin müdahalesiyle top yine Altınordu muhâcimlerine geldi. Kaleye doğru tekrar süzüldüler. İsmail Hakkı ve Ziya'nın kale önlerinde fazla çalım yapmaları ve rüzgârın lehlerine olmasına rağmen kaleye şut atamamaları bir-iki iyi neticeden Altınordu'yu mahrum etti.

*Karşıyaka kalesinden atılan top muhâcimler ayağında olarak bir iki çalım ve pastan sonra tekrar Altınordu kalesine geldi. Ortadan sağa verilen pas Osman'a istimal edemedi. Altınordulular tekrar hâkim ve zinde Karşıyaka kalesini tazyik etmeye (zorlamaya) başladılar. Malik'in fedakâr bir-iki kurtarışından sonra parti nihayetlendi. (ilk yarı tamamlandı.) İkincide (yarıda) Altınordu rüzgâr altına düştü. Karşıyakalılar bu defa mütemadi hücumlarla kaleye kadar iniyorlar bir türlü sayı temin edemiyorlardı. **Nihayet Halil'in Nevzat'a verdiği uzunca bir pas Nevzat'ın sıkı bir şutla gole tahvil etmesi (dönüştürmesi) müsavâtı (beraberliği) ihlal etti (bozdu).***

*Bu sayıdan sonra Altınordulular daha ziyade canlandılar. Sert ve seri bir hücumları Karşıyaka muavin hattında durunca yine kaleleri sıkışmaya başladı. **Çok geçmeden Fikret'in havadan kapıp aldığı top ikinci defa Altınordu kalesini ziyaret etti. Bu golden sonra oyunun muvazenesi(dengesini) tamamıyla Karşıyaka lehine olarak tebeddül etti (değiştirdi).** Canla başla uğraşan Altınordu müdafî ve muavinleri kendi muhâcimlerini bir türlü besleyemediler. Öyle zamanlar oldu ki Altınordu muhâcimleri kendi kalelerine kadar gelip topu kurtarmaya teşebbüs ettiler. Fakat Karşıyaka muhâcimleri karşısında esasen müşkül vaziyette*

kalan muavinlerinin yardımlarını temin edemediklerden bu fedâkârâneleri akâmete mahkûm oldu.

Karşıyakalılar oyunu sağa ve sola doğru açamadıklarından başka sayı yapamadılar. Ve oyun da bu suretle sıfıra karşı iki ile ve Karşıyaka'nın galibiyetiyle neticelendi."

Karşıyaka'mızın golleri Nevzat ve Fikret beylerden gelmişti ve bu gollerle şampiyonluk turu atmıştık.

Peki, acaba 1925-1926 şampiyonunu belirleyen bu maçta futbolcular "nasıl oynadılar?"

İlk önce Altınordululardan bahsedelim:

"Altınordu'dan kaleci Mustafa daima mütereddid (kararsız) ve durgun vaziyetiyle hiçbir fedakârlık göstermedi. Müdafilerden Zeki atılğan oynadı. Nuri hiç muvaffak olamadığı gibi iri vücuduyla çok defalar mazarratı (zararı) bile dokundu. Muavin hattında Feyzi ve Şevki takımın ruhu idiler. Rasim henüz final maçında Altınordu birincisinde ahz-ı mevkii edemeyecek bir oyuncudur. Muhâcim hattı hemen hemen muvafık oldu denilebilir. Asabi ve hırçın bir oyuncu olan Suphi bu defa daha şuurlu hareketleriyle mevkiinde ziyadesiyle muvafık oldu. Uç ortalarda biraz da şut atmak kabiliyeti olsa idi hücumlarından birkaçının golle neticeleneceğine şüphe edilemezdi."

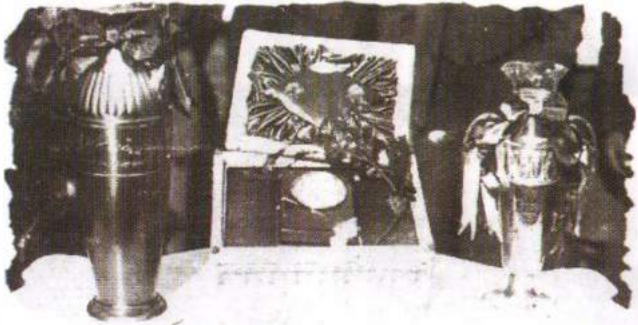
Şimdi de Şampiyon Karşıyakalılar:

"Karşıyaka takımında ise Malik biraz fazlaca kaleden açıldı. Bununla beraber çok fedakâr idi. Birkaç mühim tehlikeyi muvaffakiyetle ber-taraf etti. Müdafiler iyi kurtarışlar yaptı. Muavin hattı bilhassa birinci partide ve rüzgâr aleyhlerinde iken çok çalıştı. Muhâcimler yüksek bir oyun tarzı gösterdiler."

Karşıyaka Spor Kulübü futbolcularının bu fedakârlıklarının bir karşılığı olmalıydı. 1925-1926 sezonunda yirmi beş gol atıp hiç gol yemeden şampiyon olan bu büyük spor kulübüne bazı kupa ve hediyeler verilmişti.

Bunlar, 1925-1926 Şampiyonluğu Kupası, Ege Mıntıka Kupası ve “Atlasla kaplanmış hasır sepet içindeki duvar saati”ydi.

“*Omega saatleri acentesi Fazlı Ali Sâ’ib Bey*” şampiyonluk maçı öncesinde şampiyon olacak takıma bir saat hediye edeceğini bildirmişti. Karşıyaka Spor Kulübü’nün “İzmir şampiyonu” olmasının hemen ardından Fazlı Ali Sâ’ib Bey tarafından hediye edilen bu duvar saatinin takdimini ise İzmir Valisi Kazım (Dirik) Bey yapmıştı.

1925-1926 şampiyonluk kupaları ve “Atlasla kaplanmış hasır sepet içindeki duvar saati”
Aksoy, *Karşıyaka ve Kaf Sin Kaf...*, s.115.

Şampiyon Karşıyaka Spor Kulübü'ne ayrıca bir "kupa hediyesi"nin de Karşıyaka Belediyesi tarafından verileceği ile ilgili bir haber Hizmet gazetesi tarafından paylaşılmıştı.

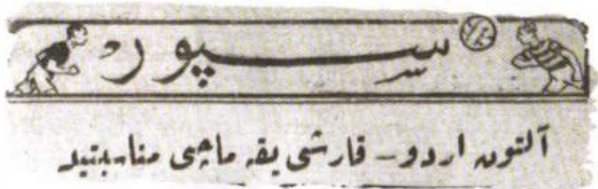
İzmir'in güçlü takımlarından Altay'ı ve Altınordu'yu geçerek şampiyon olan K.S.K.'ye Altay İdman Yurdu tarafından bir tebrik telgrafı gönderilmişti. K.S.K. de bu inceliğe karşı Altay'a bir teşekkür telgrafı göndermişti. Gazete bunu "*Altay-Karşıyaka Samimiyeti*" başlığı ile vermiştir.

Bugün Karşıyaka Spor Kulübü'nün K.S.K.mizin ulu çınarımızın 105. Yıldönümü... Kutlu olsun! Karşıyaka savaşacak ve elbette ki kazanacak! Nice yüzyıllara Kaf Sin Kaf'ım, nice yüzyıllara ulu çınarım!

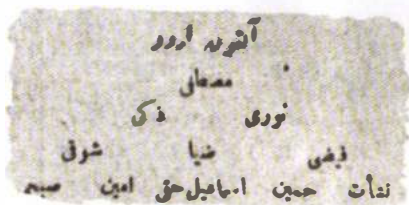
"Karşıyaka K.S.K. Futbol Takımı Altay Maçında"

Gol yemeden 1925-1926 sezonu şampiyonu olan K.S.K.nin efsane kadrosu: (Soldan sağa) Malik, Lütfü, Vahi, İsmail, Nevzat, Antrenör Zinger, Fikret, Halil, Sezai, Hamit, Necati, Turgut, yönetici Muhlis (Ovalı) beyler.

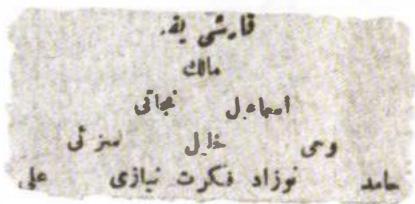

"Altınordu Karşıyaka Maçı Müinasebetiyle" adlı yazıda
K.S.K-Altınordu takımlarının olası kadroları...

Yeniğün, 6 Nisan 1926. APİKAM

"Altınordu
Mustafa
Nuri Zeki
Feyzi Ziya Şevki
Neş'et Hüseyin
İsmail Hakkı Emin Suphi"

"Karşıyaka
Malik
İsmail Necati
Vahi Halil Sezâ'i
Hamid Nevzad Fikret
Niyazi Ali

قارشى يقه ۱۹۲۶ از مير شامپيوني اولدى

قارشى يقه. مغلوب اولغاندا آتۇرغۇن اوردو بىر قوشۇن

۱۹۲۶ قارشى يقه. مغلوب اولغاندا آتۇرغۇن اوردو بىر قوشۇن

“Karşıyaka 1926 İzmir Şampiyonu Oldu”

(Üstteki Foto)

“Karşıyaka'ya Mağlup Olan Altınordu Birinci Takımı”

(Altındaki Foto)

“Hilale Galip Gelen Altınay Birinci Futbol Takımı”

Yenigün, 11 Nisan 1926.

APİKAM

قارشى يقه ۱۹۲۶ شامپيوني اولدى

İkinci final maçı da Karşıyaka'nın şifira karşı iki sayısı ile neticelendi.

Beş Gol Karşı Yirmi Beş Gol

“Karşıyaka 1926 Şampiyonu Oldu.

İkinci final maçı da Karşıyaka'nın şifira karşı iki sayısı ile neticelendi.

Lig Maçlarında Şifira Karşı Yirmi Beş Gol”

Hizmet, 11 Nisan 1926.

ساعتی قارشى يقه قازادى
 اومه قاشايتلى آجتىسى فضل على
 صائب بك ازمير شامبون اولاجق قلوه
 بر اومه قاشى هديه ايده چكنى يلدير
 مشدى . جمه كوكنى ماچ نيجيسته
 شامبونلك قارشى ياقه قلوي طرفدن
 احراز ايدهلست ميني ساعتى قارشى
 ياقه ليلر قازانمش اولديلر .
 قوبه هدييسى
 خبر آلهنمزه كوره قارشى ياقه
 بلديسى قارشى ياقه سپور قلوي شامبون
 نلنى تبريك صددنده بر قوبه هديه
 ايده چكدر .
 آلئى - قارشى ياقه صميميتى
 آلئى اومان يوردى جمه كوني
 آفنام قارشى ياقه سپور قلوي تلغرافله
 تبريك نزا كشتده بولومش وقارشى ياقه
 قلوي طرفندنده احترامكارانه بر تشكر
 تلغرافي چكيلشتدر .

“Saati Karşıyaka Kazandı”

“Omega Saatleri acentesi Fazlı Ali Sâ'ib Bey İzmir Şampiyonu olacak kulübe bir Omega Saati hediye edeceğini hildirmişti. Cuma giünkü maç neticesinde şampiyonluğun Karşıyaka Kulübü tarafından ihrâz edilmesine mebnî (alınmasından ötürü) saati Karşıyakalılar kazanmış oldular.

“Kupa Hediyesi”

“Haber aldığımıza göre Karşıyaka Belediyesi Karşıyaka Spor Kulübü'ne şampiyonluğunu tebrik sadediyle (maksadıyla) bir kupa hediye edecektir.

“Altay-Karşıyaka Samimiyeti”

“Altay İdman Yurdu Cuma günü akşam Karşıyaka Spor Kulübü'nü telgrafla tebrik nezaketinde bulunmuş ve Karşıyaka Kulübü tarafından da ihtirâm-kârâne (saygı gösteren) bir teşekkür telgrafı çekilmiştir.”

Hizmet, 11 Nisan 1926.

*"Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
İzmir Mıntıkası Futbol Birinciliği 1926"*
Karşıyaka Spor Kulübü Arşivi

*"İzmir Futbol Şampiyonluğu"nu
Kazanan Karşıyaka Spor Kulübü'ne
Kendi Belediyelerinin Hatırasıdır.
1926"*

Karşıyaka Spor Kulübü Arşivi

K.S.K-ALTAY DOSTLUĞU¹³²

Türkiye’de ilk defa futbolun oynandığı yer olan İzmir’de bu hafta çok önemli bir maç oynanacak. Bu müsabaka Türkiye’nin ve İzmir’in en köklü spor kulüpleri olan K.S.K. ve Altay arasında gerçekleşecek.

Ege’nin, İzmir’in ve hatta İstanbul dışında Anadolu’nun **“İlk Türk Spor Kulübü”** olan Karşıyaka Spor Kulübü eski takvime göre 1 Teşrin-i Sâni (Kasım) 1328 (1912) tarihinde Zühtü (Işıl) Bey’in önderliğinde kurulmuştu. Bu yalnızlık 1914 yılında Altay’ın kurulması ile bitecekti. **“Yeşil kırmızı”**lı Kaf Sin Kaf ile **“siyah beyaz”**lı Altay arasındaki ezeli rekabet 1914’ten bu yana devam ediyor.

Osmanlı Devleti’nin çöküşünün hızlandığı çeşitli sosyal, siyasal, ekonomik sorunlarla çalkalanan bir dönemde Rum, Levanten ve İngiliz ve İtalyanlar gibi yabancı egemenliğindeki İzmir sporunda kendilerine yer açan bu iki güzide Türk spor kulübü İttihat ve Terakki’nin de büyük katkıları ile spor ve özellikle futbol alanında varlıklarını tescillemişler ve mücadeleye başlamışlardı. Bir süre işgal döneminde faaliyetlerini durdurmak zorunda kalsalar da 9 Eylül 1922, o kutlu gün, hem tüm milletin, hem bir kentin kurtuluşu olacaktı. Yeni, tertemiz, özgür bir döneme girilecekti. 9 Eylül aynı zamanda İzmir Türk sporunun da kurtuluşu olacaktı.

İzmir’in düşman işgalinden kurtarılmasından sonra ilk olarak İzmir’de canlandırılan kulüp Karşıyaka olmuştu ve ardından

¹³² Kordelya Haber, 17 Kasım 2017.

da “**Paniyoniyoi**” kulübünün terk ettiği şimdiki Alsancak Stadyumu’nda futbol faaliyetini kuran eski Altaylılar da toplanıp Altay’ı ihya etmeye karar vereceklerdi. Vaziyet Cemal Ahmer (Umar) Bey’in ifadesiyle “*...yine az çok Karşıyaka-Altay rekabetiyle*” sivrilecekti.

İşgalin sona erdiği ilk 9 Eylül’de (1923’te) Karşıyaka Gençlerbirliği’nin (K.S.K.nin) düzenlediği spor bayramı unutulmazdır ve “Milli Bayram” ın önemli bir parçasıdır. İzmir milletvekilleri ve devletin ileri gelenleri İzmir’in Türk sporcularını yalnız bırakmamışlardır. Millet Meclisi adına gelen milletvekili heyetinde Saruhan ve İzmir milletvekilleri Vasıf ve Celal beyler de hazır bulunmuşlardır. Vali Aziz Bey, İzzettin, Fahrettin ve Mürsel paşalar gibi önemli devlet büyükleri de törendedir.

Karşıyaka Gençlerbirliği’nin organize ettiği spor bayramında atletizm, voleybol ve futbol müsabakaları gerçekleştirilmiştir. Karşıyaka ve Altay maçı günün önem ve anlamının yüksek derecede oluşu ve kazanana verilecek olan kupanın etkisiyle atmosferi gerginleştirmişti, maç içinde istenmeyen olaylar gerçekleşse de Vasıf Bey’in araya girmesi ile olaylar tatlıya bağlanmıştı. Altay bu maçı 2-0 kazanmış ve kupanın sahibi olmuştu.

K.S.K., 1925-1926 sezonunda İzmir’in güçlü takımlarından Altay’ı ve Altınordu’yu geçerek “**İzmir şampiyonu**” olmuştur. Altay İdman Yurdu tarafından ezeli rakip K.S.K.’ye büyük bir nezaket göstergesi, büyük bir incelik olarak ifade edebileceğimiz bir tebrik telgrafi gönderilmişti. K.S.K. de bu inceliğe karşı Altay’a bir teşekkür telgrafi gönderecekti.

Gazeteler ise bunu “*Altay-Karşıyaka Samimiyeti*” başlığı ile verecektir.

Altay Başkanlığı da yapmış
olan ve Atatürk
fotoğraflarına can veren
değerli büyüğümüz Sy. Hanri
Benazus ile bir hatıra
fotoğrafı...

Samimiyetten söz ederken şunu da yazmamak olmaz: Bir dönem Altay başkanlığı da yapan, “*Atatürk’ün leblebilerini yürüten çocuk*” diye tanınan Atatürk fotoğraflarına can veren ve Gazi Paşa hakkında pek çok eser yazan Hanri Benazus bir süre önce Karşıyaka Spor Kulübü Tarih Kurulu’nun ziyaretine geldi ve “*ben ne zaman istenirse yardım etmeye hazırım, Karşıyaka için Altay için İzmir için varım*” diyerek paylaşımın iyice azaldığı bir dönemde bizi duygulandırdı. Ahmet ağabey ve Hanri Benazus ile K.S.K. tarihi kokan belleğimiz olan kupaların önünde bir hatıra fotoğrafı ile bu samimiyeti tarihe kaydettik.

Arada sırada sürtüşmeler, dargınlıklar yaşansa da son dönemde K.S.K.-Altay taraftarı arasında güzel bir samimiyet ve destek oluştu. Bu samimiyet hiç bitmesin, bu rekabet her zaman sürsün, “**Bizans**” kazanacağına “**İzmir**” kazansın.

SON SÖZ

Kaf Sin Kaf ve Karşıyaka tarihi ile ilgili araştırmalardan oluşturduğum bu çalışmaya “Kaf Sin Kaf için en son ne yaptın?” sorusuyla başlamıştım.

Son söz olarak ise buna yeni sorular ekleyen Dinçer Kale ağabeyimin soruları ile bitiriyorum:

NE YAPTIN KAF SİN KAF'LI?

Altyapımıza bağışta bulundun mu? Kulübüne üye misin?

Kulüp üye aidatını kendi imkanlarınla ödedin mi?

Futbol, Basketbol ve Voleybol kombinelerinden birini aldın mı?

Pankart yaptın mı? Veya yapanlara maddi ve manevi destek sağladın mı?

Yeşil sahaya ve parkeye yabancı madde atılmaması için uyardın mı?

Lisanslı ürünlerden alıp, başkalarının korsan ürün almasını engelledin mi?

Oğluna, Kızına, Kardeşine ve Arkadaşlarına neden Karşıyakalı olduğumuzu

Anlattın mı? Onları maça Getirdin mi?

Stadına sahip çıktın mı?

Başkaldırdın mı?

Sorguladın mı?

DİNÇER KALE